

PERSFOCUS

DERDE JAARGANG NUMMER 7 -- JULI 1987

knipselkrant van vereniging martijn
over kinderen, volwassen en seksualiteit

**'Das war ein Vorspiel nur, dort, wo
man Bücher verbrennt, verbrennt
man auch am Ende Menschen.'
(Heinrich Heine, 'Almansor, eine
Tragödie', 1823).**

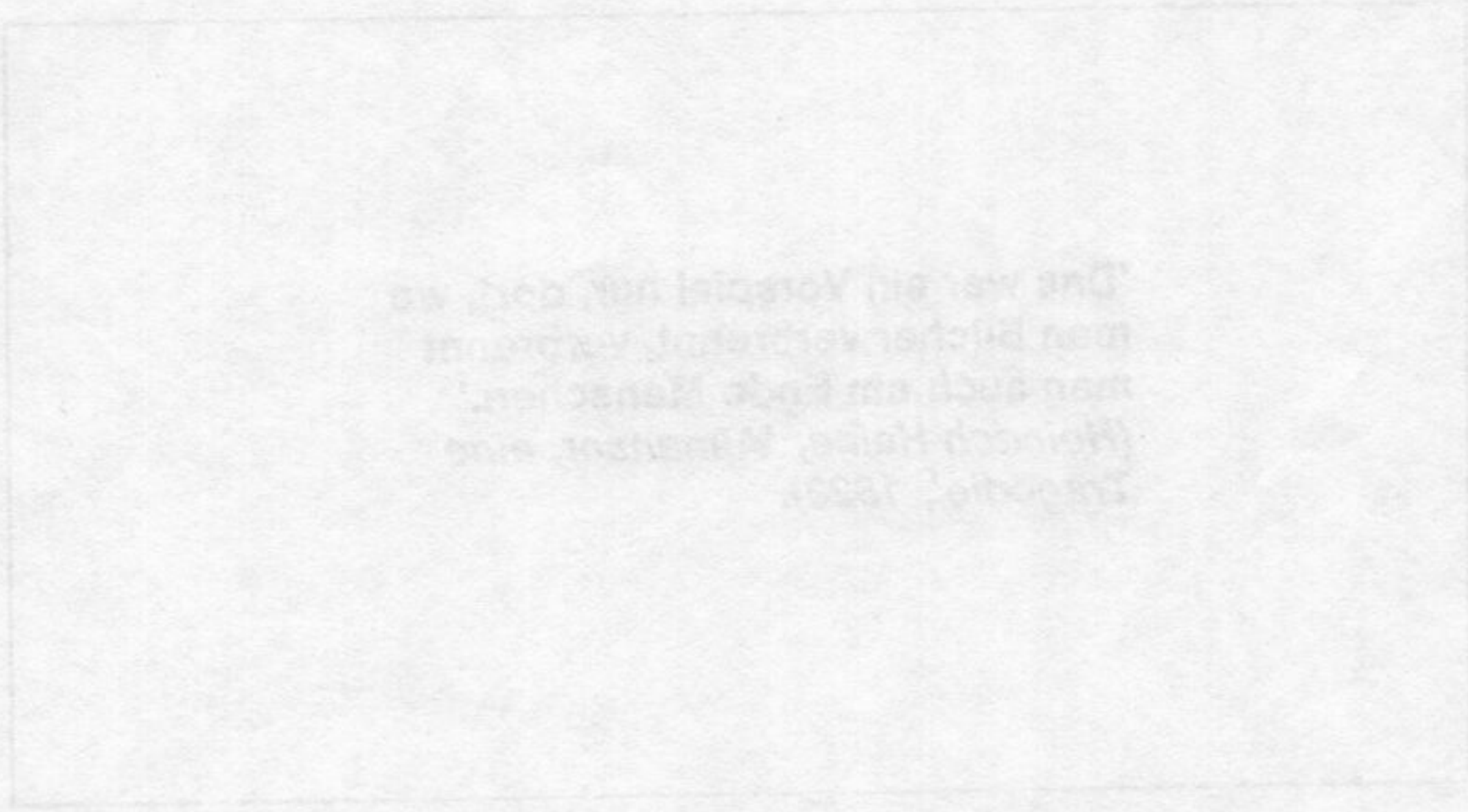
In dit nummer :

Ontnuchtering in Groningen	pag 2
'n Tragikomedie	pag 7
!Kinderlokkers'	pag 8
Kinderhandel ?	pag 10
Het brandende Dorenbosje	pag 12
Greep op kinderporno	pag 18
ontucht van de maand	pag 20
Kerkelijke moraal	pag 22
Kamervragen	pag 24
Achtergrond	pag 25
Documentatielijst	pag 34

PEARSON'S

PEARSON'S

PEARSON'S

PEARSON'S

PEARSON'S

PEARSON'S

Wegens vakantie van onze tekstverwerker een ouderwets ambachtelijk nummer...

De Redactie

PERSFOCUS, derde jaargang, nummer 7, JULI 1987

Knipsels uit :

Trouw	Tr
Het Parool	Par
De Volkskrant	Vk
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
De Telegraaf	Tel
Nieuwsblad van het Noorden NvhN	
Binnenhof	Bh
Saxsenheimer	
Noordhollands Dagblad	
Tubantia	Tub
Hoogeveens Dagblad	HD
Hoogeveense Courant	HC
NNC	
The Economist	The Ec.
Vrij Nederland	VN
GGZ-Gazet	
De Linie	
De Groene	
De Tijd	DT
Nederlandsche Staatscourant NS	
Gay Journal	
Basta	

Abonnementen op Persfocus kosten f 55,-- per jaar

Losse nummers f 6,50

Giro 5459646 van Vereniging Martijn

Postbus 5478, 1007 AL AMSTERDAM

Ontnuchtering in Groningen

Elk spoor ontbreekt in zaak Oude Pekela

Onderzoek ontucht Oude Pekela stopt

Door onze correspondent NRC

OUDE PEKELA, 10 juli — Het onderzoek naar de ontuchtaffaire in Oude Pekela wordt gestopt. Volgens mr. A.J. Blok, hoofdofficier van justitie, zijn er de afgelopen weken geen feiten aan het licht gekomen die nieuwe opsporingsactiviteiten rechtvaardigen.

„Het besluit er mee te stoppen moet formeel nog worden genomen, maar dat zal binnenkort gebeuren. Wij zijn klaar en hebben niets kunnen vinden dat lijkt op

ontucht op grote schaal. Er is in Oude Pekela wel iets aan de hand geweest, maar wat precies, dat blijft onduidelijk”, aldus Blok.

De afgelopen weken heeft de Centrale Recherche Informatiedienst in Den Haag een analyse van het onderzoek gemaakt, maar dat leverde geen nieuwe aanknopingspunten op. Ook het onderzoek dat de speciaal ingehuurd jeugdpsychiater prof.dr. G. Mik heeft ingesteld naar de verklaringen van zeventig kinderen heeft niets opgeleverd.

Van onze verslaggever John van Schaik

NVHN 9-7

Al bijna twee maanden zoeken tien rechercheurs van de Rijkspolitie Groningen naar de daders van de kinderontucht in Oude Pekela. Elk spoor ontbreekt. Uit de zeventig verhoren van kinderen haalt de politie zestien verschillende signalen van mannen en vrouwen. Er is geen pand gevonden waar de sexspelletjes met de kinderen zouden zijn gepleegd. „We gaan de kring steeds nauwer maken”, zegt voorlichter Jan Maring van de Groninger Rijkspolitie over het onderzoek. Veel verwacht hij niet meer. „We moeten erkennen dat we er niet uitkomen.”

De politie weet na die duizenden onderzoeken eigenlijk nog bitter weinig, geeft hij toe. Onderzoek van de Centrale Recherche Informatiedienst, die het complete onderzoek analyseerde, heeft niets opgeleverd. Ook de kinderpsychiater Gerrit Mik voegt met zijn analyse van de verklarin-

gonden? Maring: „Voor een onderzoek heb je nodig: een aangifte, een plaats van het delict, sporen (de stille getuigen), en getuigen. En wat hebben we? Er zijn 40 aangiftes van jonge kinderen. De plaats van het delict is nog steeds niet boven water. We hebben zelfs geen vermoeden. Er worden geen panden geschaduwd. Stille getuigen zou je op de plaats van het delict kunnen vinden, en die plaats hebben we niet. En als getuigen hebben we alleen de kinderen, niet meer dan dat.”

Wellicht al volgende week besluiten het openbaar ministerie, de politie en het gemeentebestuur van Oude Pekela het onderzoek stop te zetten. Als zich tenminste geen nieuwe sporen aandienen. „Het is niet haalbaar constant door te gaan met het onderzoek als er niet meer gegevens binnen komen dan we al hebben,” zegt Maring.

Het is om verschillende redenen moeilijk met het onderzoek te stoppen, meent Maring. Bij die afweging zijn van belang de gevoelens van de bevolking van Oude Pekela, het ontbreken van feitenmateriaal en het inzetten van politiepersoneel. Na stoppen van het onderzoek blijven enkele politiemensen met 'de afwikkeling' van de zaak bezig.

De politie maakt de uitdrukking 'waar rook is, is vuur', in het ontucht-onderzoek van Oude Pekela niet waar. Er is veel rook. Wellicht teveel. Maring: „Een zaak gaat op den duur een eigen leven leiden. Naarmate je langer met een onderzoek bezig bent worden de verhalen minder betrouwbaar. Dat is in zijn algemeenheid zo, dat is ook in dit geval zo.” Zegt de woordvoerder: „In het begin hadden we tien verklaringen van kinderen. Daar hechten we meer waarde aan dan aan de verhalen die later kwamen. Daarvan kun je je afvragen: 'Hadden ze het uit eigen ervaring of uit overlevering?'”

Maring gaat niet in op de inhoudelijke verklaringen van de kinderen. „Dat is een prive-zaak.” Alle verhalen wijzen in dezelfde richting. Maar alle verhalen hebben andere feitelijkheden. Zoals daar waar het gaat om het signalement, de kleding, het pand. „We hebben tien panden bezocht. Een pand moet je in belang van het onderzoek wel vinden. Van die tien waren er drie niet bewoond. Van de anderen hebben we de mensen

bezocht. We hebben met de bewoners gesproken. Die schrokken zich wezenloos. Uit die gesprekken blijkt dat geen enkel pand in aanmerking komt.”

Geen pand, maar ook geen clowns. Uit verklaringen van enkele kinderen kwam naar voren dat er clowns in het spel zouden zijn. Die mededeling is bij alle mensen goed blijven hangen. Maar de feitelijke naspeuringen hebben tot niets geleid. De politie heeft ook niets gevonden wat op seksuele ontucht zou kunnen duiden. Of op de productie van pornofilms. „Er zit geen rode draad in het verhaal,” vat Maring het probleem voor de politie samen.

Twee maanden onderzoek met tien man, niets gevonden. Twee 'pieken' waren er waar de pers op insprong. De start van het verhaal, en halverwege. Met als gevolg dat eerst de regionale pers, en bij het tweede voorval nagenoeg heel Europa zich over Oude Pekela boog. Hoewel er nog steeds niets vaststond.

Het is de politie die die verwarring heeft gezaaid met twee persberichten. In eerste instantie (12 mei) heeft een korpschef de ontuchtzaak publiek gemaakt. In tweede instantie (Pinksterweekeinde) heeft een waarne-

JUSTITIE OVERWEEGT STOPZETTEN ONDERZOEK vk 4-7-87

Politie boekt nauwelijks resultaat in ontucht-affaire Oude Pekela

Van onze verslaggever WIM PHYLIPSEN

OUDE PEKELA — Het justitieel onderzoek in de geruchtmakende ontuchtzaak in het Oostgroningse Oude Pekela, waarbij op zijn minst tientallen kinderen betrokken zouden zijn geweest, loopt op zijn eind. De politie is nauwelijks verder gekomen dan de constatering dat met een aantal kinderen sex-spelletjes zijn gespeeld. Volgende week beslissen Openbaar Ministerie en politie of verder onderzoek nog enige zin heeft. Lijkt dat niet het geval — en daar ziet het wel naar uit — dan wordt het onderzoek op zijn minst op een laag pitje gezet.

„Dat er iets gebeurd is, staat voor ons vast. Daar zijn we genoeg politiemannen voor. We steken toch geen duizenden uren rechercheurwerk in alleen maar fake. Er zijn sex-spelletjes gespeeld met kinderen. Hun aantal bedraagt minstens drie, maar kan gezien hun verhalen ook direct betrekking hebben gehad op veertig kinderen. Al met al hebben we zeventig kinderen gehoord, maar uiteindelijk is het allemaal erg diffuus gebleven”, aldus woordvoerder J. Maring van de Groninger rijkspolitie na twee maanden onderzoek.

Ook de Centrale Recherche Informatiedienst en de externe deskundigen die

de rijkspolitie inschakelde, konden geen reële aanwijzingen of sporen vinden. De kinderpsychiater Mik bijvoorbeeld, die de verhalen van de bij de zaak betrokken kinderen nog eens doornam, kon al evenmin iets concreets. Het wordt wel duidelijk dat niet alleen de gemeenschap van Oude Pekela maar ook de politie met een enorme kater blijft zitten. Toch is het stopzetten van het onderzoek vooral ook uit psychologisch oogpunt niet eenvoudig om de gevoelens van de bevolking van Oude Pekela — waar het nog steeds gonst van de geruchten — geen al te groot geweld aan te doen.

De verhalen van de kinderen hebben uiteindelijk zoveel signalen van mannen en vrouwen opgeleverd — inclusief die van mannen verkleed als clowns — dat de rechercheurs er nauwelijks meer mee uit de voeten kunnen. Ook over de plaatsen waar de misdrijven zich zouden hebben afgespeeld, weet de politie eigenlijk nog niets meer dan wat de kinderen er allemaal over hebben verteld. Er zijn op grond van die verhalen panden en hun bewoners op de korrel genomen, maar ook dat leverde niets op.

Blijft de vraag hoe de politie zelf in

eerste instantie is omgesprongen met de voorlichting over de affaire. Op 12 mei liet de korpschef van de rijkspolitie in Oude Pekela een eerste persbericht uitgaan, dat alleen de redacties van de regionale kranten bereikte. Daarin was toen al sprake van een ontuchtzaak, waarbij een flink aantal kinderen betrokken zou zijn. Landelijk kreeg de zaak toen nauwelijks of geen aandacht.

Anders was het met een persbericht dat op zaterdag 6 juni — voorafgaand aan Pinksteren — bij de meldkamer van de rijkspolitie in Groningen lag en waarop ook landelijke kranten en de NOS-journaal-redactie geattendeerd raakten. Het was geen al te uitgebreid persbericht. Journalisten moesten via een telefoonje met Maring, die het bericht overigens niet zelf had geschreven, proberen meer aan de weet te komen.

„In dat persbericht stonden geen pertinente onwaarheden, maar het riep mogelijk inderdaad nogal wat vragen op. Het was misschien minder duidelijk dan gewenst, maar je kunt zeker niet van onjuiste, verkeerde voorlichting spreken. Ik vind ook niet dat je nu de Zwarte Piet de voorlichting van de politie kunt toespelen. Persvoorlichting is ook niet ons eerste pakkie-an, maar wat er rond Oude Pekela is gebeurd, is voor ons wel een leerproces geweest.”

Onderzoek levert geen enkel spoor op NVHN 9-7-87

Politie stopt met zaak Oude Pekela

Van onze verslaggever John van Schaik

GRONINGEN — „Op afzienbare tijd” stopt de Rijkspolitie het onderzoek naar de kinderontucht in Oude Pekela, wellicht al volgende week. Er is geen enkel spoor. „Justitie heeft alles gedaan wat mogelijk was,” zegt officier van Justitie mr. A.J. Blok. „We bekijken de laatste draadjes, maar ik ben er niet erg optimistisch over dat die nog wat opleveren.”

De analyse die de Centrale Recherche Informatiedienst in Den Haag van het vastgelopen Pekelder onderzoek maakte, heeft niets opgeleverd. Ook het rapport van kinderpsychiater G. Mik, die de verhalen van de kinderen doornam, zal geen nieuw licht op de zaak werpen, verwacht Blok.

In wezen is het tien man sterke researcheteam met zijn onderzoek nog even ver als zes weken geleden. Er zijn geen verdachten, er is geen huis gevonden waar de sexspelletjes zich zouden hebben afgespeeld. Over porno-misbruik blijkt niets.

Woordvoerder J. Maring van de Groninger Rijkspolitie: „De conclusie die te trekken valt, is dat er sexspelletjes zijn gespeeld met kinderen. Het aantal kinderen kan variëren tussen de drie en veertig.” Dat het onderzoek waarschijnlijk zonder resultaat stopt geeft een kater „voor de kinderen, de ouders, voor de politiemensen, het gemeentebestuur, het openbaar ministerie, iedereen,” zo zegt hij.

mend politievoorlichter een persbericht laten uitgaan, wat veel te hard was. En onjuist.

Op basis van dat verkeerde persbericht is de pers massaal op de vermeende ontucht gesprongen. En heeft terecht veel rook gemaakt. Later relativeerde de politie het eigen vuur, de egen mededelingen. Zegt Maring nu over die voorlichting: „Het is een leerproces geweest.”

Oude Pekela wil rust

Teleurstelling over afbouwen onderzoek

rt Noorden • donderdag 9 juli 1988

Oude Pekela

Justitie staat voor de uiterst moeilijke taak de daders te vinden. Getuigenissen van bange drie- tot zesjarige kinderen geven nu eenmaal weinig houvast. Stond een maand geleden in ons commentaar over Oude Pekela. De politie staakt nu op korte termijn het onderzoek naar de „kinderpornozaak“. Er zit niets anders op: ondanks de inzet van tien rechercheurs en de analyse van kinderpsychiater Mik is er niets boven water gekomen, dat meer houvast biedt.

Wat behalve de nare droom, waaruit Oude Pekela ontwaakt, overblijft is de vaststelling dat er sexspelletjes met enkele kinderen zijn gespeeld. Door wie, waar en wanneer blijft onduidelijk. De clownspakken, de lichten, camera's en tv-toestellen, waarop de kinderen zichzelf (naar eigen zeggen) zagen, vervagen in de droom. Het aanvankelijke verwijt van de politie aan de volwassenen, dat van hen te weinig informatie loskwam, is ingeslikt: er was niet meer informatie.

Was er sprake van een massapsychose? Het woord is te zwaar. Er was sprake van een golf van hevige ongerustheid bij ouders van jonge kinderen, die zij met een gerust hart in het vredige Oude Pekela buiten lieten spelen. In die sfeer van ongerustheid zijn verhalen bij het doorvertellen verminkt en aangedikt; zijn spontaan nieuwe vertelsels ontstaan en daarna doorverteld, verminkt en aangedikt. Al die verhalen gingen een eigen leven leiden en doorkruisten het politionele onderzoek.

Het kreeg allemaal een extra schijn van waarheid door de op zijn minst onzorgvuldige berichten, die de politie vrijgaf, door de te vergaande uitspraken van Justitie-minister Korthals Altes en door de „overval“ op Oude Pekela door de landelijke en de uitsluitend in sensatie handelende media. De golf van ongerustheid werd er nog door opgestuwd, maar tot een echte „psychose“ en tot een „heksenjacht“ kwam het gelukkig niet. Met het verstrijken van de tijd is die golf nu afgevlakt; het staken van het justitiële onderzoek brengt Oude Pekela weer in rustig water.

OUDE PEKELA (ANP) - „De suggestie die overal wordt gedaan als zou hier sprake zijn van massahysterie komt de ouders van Oude Pekela de strot uit. Ze voelen zich zo langzamerhand verplicht vanuit de verdediging het tegenovergestelde te gaan bewijzen.“ Het artsenechtpaar Jonker-Bakker in Oude Pekela is het ongelooft van de buitenwereld over de 'kinderporno-affaire' in het dorp zat.

Na de ontdekking dat in de Paasvakantie mogelijk tientallen kinderen zijn meegevoerd voor het maken van kinderporno, na alle emoties daaromheen en de golven van publiciteit, verlangt het Oostgroningse dorp naar rust. „Alleen een arrestatie kan opluchting geven“, zegt Jonker. Of, in de woorden van hoofdofficier van justitie mr. J. Blok in Groningen, de zekerheid dat het allemaal meevalt op een paar gevallen na. „Maar dat is evenmin aan te tonen.“

Een 'bevredigende' afsluiting van de affaire lijkt nog ver weg. Het onderzoek verkeert in een fase waarin het op drijfzand vooruit probeert te komen. Bij drie kinderen zijn lichamelijke verwondingen geconstateerd, bij de vele anderen zijn er alleen verhalen over seksuele spelletjes. En in alle gevallen zijn er talloze aanwijzingen die niet tot concrete sporen leiden.

Justitie en rijkspolitie zien, als er

niets bijzonders boven water komt, onafwendbaar (waarschijnlijk al binnen 14 dagen) het moment komen waarop het onderzoek moet worden afgebouwd. Niet omdat men de zaak niet serieus neemt, maar omdat in elk doodlopend onderzoek zo'n moment komt. Als die beslissing valt is dat in het besef van de diepe teleurstelling bij de bevolking van Oude Pekela.

Spelen

Ondanks de vrije woensdagmiddag begin juli spelen er opvallend weinig peuters op straat in Oude Pekela. Een paar oudere meisjes fietsen langs, twee jongetjes van een jaar of tien, elf gooien hun hengel uit in het Pekelder Hoofddeep. Rustig is het ook in de kinderrijke nieuwbouwwijken opzij van het lint van woningen en gebouwen dat zich traditioneel langs de vaart uitstrekt.

„Normaal zie je hier gauw een stuk of tien kinderen spelen. Maar nu niet. De mensen zijn nog altijd bang“, zeggen Jaap en Marijke de Vries, ouders van de bijna vier jaar oude Paula. Het kind zou bij de pornozaak betrokken zijn geweest die Oude Pekela tot op de dag van vandaag bezighoudt.

Het begon allemaal door berichten in de regionale pers. In het weekeinde van 9 mei kwamen de eerste aangiften binnen: van een jongetje met een beschadiging aan zijn anus, vermoedelijk veroorzaakt door een stokje en van een vriendje dat erbij was geweest. Zij werden gevolgd

door veel meer kinderen. De lichamelijke verwondingen bleven beperkt tot het eerste jongetje en twee kinderen met brandwondjes. De praktijk van de huisartsen Jonker, waar zo'n 75 procent van de kinderen uit Oude Pekela is ingeschreven, werd geconfronteerd met een toevloed van peuters tussen de 3 en 6 jaar met verhalen over seksspelletjes.

De kleuterleidster: „Toen we hoorden van de eerste aangiften hebben alle kleuterleidsters voorzichtig de kinderen in klasgesprekken geplukt. Zo hoorde ik stukje bij beetje wie wel eens met een vreemde was meegegaan. Dat er iets is gebeurt blijkt uit hun tekeningen: veel felle gele strepen met verhalen over 'flitsjes' en over vriendjes die ze op de televisie hebben gezien.“

In de war

Is dat mogelijk dat een groepje kinderen zomaar van straat wordt geplukt door een vreemde zonder dat de ouders dat merken? Hoofdofficier van justitie Blok, in het begin van het onderzoek door de bevolking bekritiseerd omdat hij de zaak in hun ogen bagatelliseerde, zegt heel voorzichtig zijn twijfels te hebben. „Je had toch iets moeten zien van kleren die in de war waren, natte haren als het kind in een zwembad of onder een douche is geweest, zoals de verhalen luiden.“ Gelegenheidsvoorlichter Wachtmeester: „Het was mooi weer, je mist kinderen zo gauw ook weer niet. Ze spelen dan bij het ene, dan

weer bij het andere vriendje, gaan eens in zo'n plastic kinderbadje zitten, worden nat - dat valt niet op. En als een kind veel blauwe plekken heeft dan denk je: die heeft zeker op het bouwterrein gespeeld. Moet je nou zo in het leven staan dat je argwaan krijgt bij het zien van een auto vol kinderen?“

Hoofdofficier Blok: „Er is wat gebeurd, zeker. Maar ik weet niet met wie precies en ik heb ook wel dat gevoel dat er misschien mensen zijn meegesleept waardoor alles zich wat groter liet aanzien. Ik ben geen deskundige in de massapsychologie en zal zeker nooit het begrip massahysterie hanteren. Maar als dat soort mechanismen een rol speelt moet je er bij het onderzoek rekening mee houden.“

Verbanden

Was er volgens hem sprake van professionele kinderporno? Blok: „Je moet natuurlijk heel voorzichtig zijn met het leggen van verbanden. Waren die kinderen daar niet erg jong voor, is daar wel een markt voor of gaat het meer om iets oudere kinderen? Puur logisch redenerend zeg ik: stel er is een professionele bende actief, wat beweegt die dan dan naar Oude Pekela te gaan? Wat maakt die kleine gemeenschap met ruim achtduizend mensen aantrekkelijk? Waarom het risico, als er toch ook helaas mensen blijken te zijn die hun kinderen tegen betaling voor dat doel aanbieden? Ik weet het, het zijn onbeantwoorde vragen die iedereen kan stellen.“

Massapsychose in Oude Pekela?

N.N.C 17-06-87

Hoe waarschijnlijk is het dat in een plaats met naar schatting tienduizend inwoners ineens op grote schaal kinderen seksueel worden misbruikt? Die vraag dringt zich op naar aanleiding van de uitspraak van de Groningse hoofdofficier van justitie mr. J.A. Blok, die de omvang van de ontuchtzaak in Oude-Pekela eind vorige week „waarschijnlijk aanzienlijk kleiner“ noemde dan aanvankelijk werd aangenomen.

Tot nu toe beschikt het openbaar ministerie in twee gevallen over concrete aanwijzingen van seksueel misbruik, ofschoon de politie vijftig aangiften heeft gekregen. Is er soms sprake van een massapsychose? Drs. S. Pellegen, psychologe bij het Baschwitz-instituut van de Universiteit van Amsterdam, sluit dat niet uit, hoewel in enkele gevallen wel degelijk iets ontoelaatbaars kan zijn gebeurd.

Zeventig kinderen in de leeftijd van vier tot zes jaar die in een zo'n kleine gemeenschap als Oude-Pekela in groepjes worden meegevoerd door onbekenden, daar gelooft mevrouw

Pellegen niet in. „Er heerste natuurlijk al een klimaat van onrust. In tijden dat zaken als incest en seksueel contact met kinderen helemaal taboe waren, hadden de ouders signalen daarvan bij hun kinderen misschien niet opgevangen. Of, als dat wel het geval was, er vrijwel zeker niet met anderen over hebben durven praten. De laatste paar jaar wordt er veel over incest gesproken en gepubliceerd. De wetenschap dat incest en seksueel misbruik meestal heel dicht in de buurt van of gewoon in het gezin worden gepleegd, zit veel mensen niet lekker.“

Half april deden de eerste verhalen over seksueel misbruik van kinderen in Oude-Pekela de ronde. Geruchten, noemt mevrouw Pellegen die. „Als de media er vervolgens grondig aandacht aan besteden, gaan die geruchten rondzomen. Als ouders met die verhalen in hun achterhoofd met hun kinderen gaan praten, komen daar sowieso verbogen antwoorden uit. Ze stellen suggestieve vragen of interpreteren wat hun kind zegt verkeerd.“

De volgende stap kan dan zijn dat mensen elkaar gaan aansteken, elkaar onbewust be-

smetten met geruchten die ze hebben gehoord. „Ouders zijn bezorgd. Ze gaan dan bezorgd naar hun eigen kinderen kijken. Je merkt dan ineens dingen op bij je kind die je vroeger normaal vond en die je nu bevestigen in je angstige vermoeden dat er iets loos is,“ aldus de psychologe.

..... achtergrond

Net als mevrouw Pellegen zette ook dr. W.H.G. Wolters, klinisch psycholoog in het Wilhelmina Kinderziekenhuis in Utrecht, na de eerste tv-uitzendingen een aantal vraagtekens bij de affaire. Niet alleen kwam het hem 'merkwaardig' voor dat een groep van in totaal zo'n 70 kinderen is meegenomen, maar vooral het feit dat van hen slechts enkele details over het gebeurde konden geven. „Het is een gegeven dat kinderen die hele erge dingen meemaken naderhand vaak heel goed de details kunnen weergeven. Hoe kan het dat die kinderen dat niet konden?“, zegt hij.

Van belang is is volgens Wolters ook het proces dat zich afspeelt tussen kinderen in een groep. „Het is net als met Sin-

terklaas. Als de een iets krijgt, wil de ander ook. Als de een wordt voorgelezen, zegt de ander: ik ook. Ze willen graag meedoen, zeker met belangrijke kernfiguren. Kinderen gaan makkelijk op in de magie van het verhaal of in de sfeer in een groep.“

„Daarbij komt dat een van de grondregels bij het ondervragen van kinderen die seksueel misbruikt zijn is: geen suggestieve vragen stellen. Een hulpverlener die vraagt: heeft die man dat ook bij jou gedaan?, zal een bevestigend antwoord te horen kunnen krijgen. Een kind wil in dat geval graag voldoen aan wat het denkt dat verwacht wordt.“ Wolters stelt voorop dat hij respect heeft voor de politie, die gewoon gedaan heeft wat nodig leek: eerste hulp bieden door middel van gesprekken met de kinderen en ouders. Maar, zegt hij: „Sommige dingen moet je aan anderen overlaten. Een kind van vier moet niet in een politieverhoor worden verhoord. Daar zijn gespecialiseerde krachten voor nodig“. Deze week zal een deskundige de verklaringen van de kinderen gaan toetsen op hun werkelijkheidsgehalte. (GPD)

Nieuwsblad van het Noorden • dinsdag 7 juli 1987

Van een onzer verslaggevers
OUDE PEKELA - Tenminste twintig inwoners van Oude Pekela hebben een anonieme brief gekregen waarin zij volgens de politie op een schunnige manier worden benaderd. Vrijdag werden de eerste brieven bij het politiebureau afgegeven, inmiddels hebben twintig Pekelders gemeld dat ze een anonieme brief hebben gekregen.

Over de inhoud van de brieven wil een politiewoordvoerder niet meer kwijt dan dat hij deze niet voor de telefoon wil herhalen. „Want het is niet zo netjes wat

'Verband met sexschandaal niet te leggen'

Oude Pekela bedolven onder anonieme brieven

erin staat.“ In de brief zouden de geadresseerden worden „gefeliciteerd“ met het overlijden van een familielid. Alle betrokken Pekelders hebben een brief gekregen met dezelfde inhoud, maar de

briefjes zijn wel steeds apart met de hand geschreven. Het adres van de zogenaamde afzender verschilt, maar alle brieven zijn in Gieterveen gepost. De politie staat voor raadsels

over de herkomst van de geheimzinnige brief. Het ziet er naar uit dat de brieven op een willekeurige manier zijn verzonden. „De dader heeft waarschijnlijk het telefoonboek erbij gepakt, want de brieven zijn verspreid over heel Oude Pekela en over alle lagen van de bevolking. We kunnen tot dusver geen enkel verband ontdekken.“ Met het sexschandaal hebben de brieven niets te maken. „Een deel van de geadresseerden, vooral ouderen, is echter wel hevig van streek geraakt.“ Voordat een uitgebreid onderzoek wordt gestart, wacht de politie eventuele nieuwe meldingen af.

'Wij mensen van Oude Pekela zijn veel te nuchter voor massahysterie'

VN 25

'We zijn uitgerechercheerd,' zegt de hoofdofficier van justitie in Groningen. 'Wij komen niet verder.' In de kranten lezen de ouders van Oude Pekela dat het onderzoek naar wat er met hun kinderen gebeurt zou worden afgerond. 'Geen bewijzen.' Maar wat is er met hun kinderen gebeurd? Die hebben nog steeds last van angsten en nachtmerries. Volgens de ouders en twee artsen zijn er genoeg aanwijzingen. In Oude Pekela komt één boodschap duidelijk over: 'Als de politie het niet oplost, gaan we zelf wel verder.'

Margalith Kleywegt

De natuur rondom Oude Pekela is prachtig. Kleine weggetjes, weelderige weilanden, vredige, pittoreske dorpjes. Af en toe doemt er midden in een weiland een groep bomen op. 'Kijk,' zegt mijn gids, 'tussen die bomen staat een huis, dat kun je van de weg af haast niet zien. Naar dat soort huizen namen ze de kinderen mee.'

Ze is moeder van twee seksueel mishandelde kinderen. Alle aanwijzingen die haar oudste zoon geeft met betrekking tot panden waar hij gezeten zou hebben, verifieert ze door erlangs te rijden. Met haar kind. Van te voren zegt ze hem niet waar ze heen gaan. Ze wil hem niet de woorden in de mond leggen. Ze wil zien of en hoe hij reageert.

Veel ouders van betrokken kinderen doen hetzelfde. In de auto, op de fiets, de idyllische sluisroutes bij Oude Pekela zijn nog nooit zo druk bezocht. Soms worden de kinderen alleen maar bang bij een bepaald huis. Ze beginnen te huilen of duiken weg op de achterbank. We rijden door het verlaten landschap, langs de seksboerderij met de gehaakte vitrages voor de ramen en de rode lamp buiten de deur. Langs het grote, witte huis met de gouden leeuwepoppen aan het begin van de oprijlaan. Langs verpauperde flats in het belendende Winschoten. De lutherse kerk, de rooms-katholieke kerk in Oude Pekela. Allemaal werden ze door kinderen genoemd. Soms één keer, soms twee keer en soms ook vijf of meer keer.

Het is bijna donker, maar mijn gids weet niet van ophouden. Ze wil me zoveel mogelijk laten zien. Kleine huizen, grote huizen. Op industrieterreinen en verscholen in bossen. Zelfs caravans op een camping werden verscheidene malen genoemd. Ze wil het me laten zien, ze wil het me vooral laten geloven. Tien weken geleden is het nu. In het dorp met achttien inwoners en tweehonderdvijftig kinderen tussen de drie en zes jaar brak paniek uit. Kinderen zouden in grote getale zijn meegeloofd door volwassenen. Na de aangifte van het eerste kind, in zijn anus bewerkt met een stokje, volgden steeds meer kinderen met dezelfde of nog ergere griezelverhalen.

Toen het aantal bleef groeien werd Oude Pekela wereldnieuws. Van heinde en verre stroomden de journalisten toe. Het dorpje was in rep en roer. Bij het winkelcentrum spraken journalisten willekeurige inwoners aan. Als ze maar een verhaal hadden. Vooral de Duitse bladen betaalden er goed voor.

Zeventig kinderen die door onbekenden zouden zijn meegenomen. Kon dat waar zijn? Professor Brouwer, hoogleraar in de massapsychologie en openbare mening aan de Universiteit van Amsterdam dacht van niet. Hij dacht in *NRC-Handelsblad* dat het wel massahysterie kon zijn, en baseerde zich daarvoor op een Amerikaans onderzoek.

Sporen

De hoofdofficier van justitie in Groningen, mr. J.A. Blok, durfde professor Brouwer niet openlijk bij te vallen, maar liet in publicaties duidelijk merken dat hij het verhaal van een professionele benadering in Oude Pekela kinderen van de straat haalt om er pornofilms mee te maken toch wel heel bizar vond.

Inmiddels heeft mr. Blok wetnig hoop dat de zaak in Oude Pekela tot de aanhouding van een verdachte zal leiden. 'We zijn uitgerechercheerd. En werkelijk, er is een geweldige recherche-inspanning geleverd. Wij komen niet verder. De verklaringen van de kinderen zijn té diffuus en té chaotisch.'

De politie moet feiten hebben. Het is niet gezegd dat het zo gegaan is als verklaard. Kinderen doen aangifte. Je kunt het vergelijken met een verkrachtingszaak. Het kan waar zijn en niet waar. Daarom hebben we sporen nodig.

Bij een verkrachting moet een vrouw bij voorbeeld kunnen laten zien dat ze met een mes is bewerkt. Dat haar kleren zijn gescheurd. Er moet bewijs van geweld zijn. Het is al goed wanneer we haar hele huis overhoop treffen.

In deze zaak hebben we geen bewijs, we hebben alleen verklaringen. De kinderen spreken elkaar voortdurend tegen. We hebben zoveel verschillende signalelementen. Ze noemen busjes in alle kleuren en wijzen niet alleen huizen aan, maar ook flats en boerderijen. Een kind wees ook een bejaardenhuis aan, dat leek ons niet erg waarschijnlijk.

Ik begrijp niet dat de ouders niet hebben gemerkt dat de kinderen weg waren. Mijn vrouw ging iedere vijftien minuten buiten kijken toen de kinderen nog klein waren. Als er echt in grote getale iets was gebeurd, hadden de ouders het moeten zien.

Het zijn dit soort opmerkingen waar de ouders gek van worden. Massahysterie, ze hadden beter moeten opletten. De verhalen zijn te wazig. Het kan allemaal niet waar zijn.

Dokter Fred Jonker, die samen met zijn vrouw Ietje Jonker-Bakker de grootste praktijk heeft in Oude Pekela is er zeker van dat er alleen al vanuit hun praktijk zeventig kinderen bij zijn betrokken. De laatste tijd komen zich alsnog oudere

kinderen, van negen en tien jaar, melden. De twee artsen komen met bezieldere verhalen. Ze vertellen over de geraffineerde aanpak van de daders. De kinderen kregen pilletjes, spuitjes, limonade met iets erin. 'Na het prikje was de wereld de wereld niet meer,' verklaarde een van hun patiëntjes.

De kinderen werden geschopt, geslagen, vastgebonden, volgens de artsen. Meisjes kregen stokjes in hun vagina, jongens in hun anus. Ze moesten volwassenen likken, zuigen. Dat vonden de kinderen vies, ze kregen haartjes in hun mond. En ze werden bedreigd, ze mochten nooit iets tegen hun ouders zeggen. Nooit. Anders zouden ze worden doodgemaakt, en hun ouders natuurlijk ook.

Het verhaal van de familie Jonker staat haaks op de bewering van hoofdofficier Blok, die spreekt over 'speelse bezigheden, samen onder de douche staan, elkaar met shampoo wrijven. Sprookjesachtig. Magisch animistisch.'

De familie Jonker gelooft stellig dat de kinderen van Oude Pekela betrokken waren bij het maken van porno, foto's en films. In hun verhalen vertellen ze over felle lampen, videofilms op de televisie. Op die video zagen ze hun kias- en speelgoedjes vrieze spelletjes spelen. Die zij dan weer moesten na doen.

Mr. Blok gelooft niet dat het om het maken van pornofilms zou gaan. 'Daarvoor is de markt te klein. Drie- tot zesjarige, nee. Als ze genoeg geld op tafel leggen,

kunnen ze altijd wel kinderen krijgen die zich als gedresseerde apen gedragen.'

De verhalen die de kinderen vertellen over video- en fotosessies zijn volgens de hoofdofficier niet voldoende verifieerbaar. Zoals het meeste wat de kinderen zeggen. Hij gelooft toch meer in het sneeuwbaaleffect binnen Oude Pekela. Eerst was er tenslotte maar één school bij betrokken, plotseling bleken meer scholen er mee te maken te hebben. Hoe dat nou zit... Mr. Blok schudt zijn hoofd. 'Het is onze taak om te scheiden wat authentiek is en wat niet. Deze zaak kenmerkt zich door veel raadsels. In Amerika was er sprake van een soortgelijke zaak. Daar werden de zogenaamde daders vastgezet. Dat onderzoek wees uit: hoe erger de vragen van rechercheurs, des te ijselijker de antwoorden. Het ene kind sprak over een konijntje waarbij de oren waren afgehaakt en het volgende zei dat het geslacht was en opgegeten. Het is hun waarheid en die is anders dan de onze.'

Het is noodweer in Oude Pekela. Een wolkbreuk die nooit lijkt over te gaan. Ik mag met de dokter mee op huisbezoek. Misschien dat een gewoon gezin me kan overtuigen van de ernst van de situatie, zegt hij. We rijden naar het andere eind van het dorp. Een doorsneegezin met drie kinderen, waarvan er twee zijn meegenomen. De oudste zoon van vijf werd in de kofferbak vervoerd.

Het jongetje heeft buikpijn en huilt als de dokter hem wil onderzoeken. De ouders zitten er verslagen bij. Ze vertellen dat hun kind er weer zo'n last van heeft. De dokter probeert met het jongetje te praten. Het kind is bang, maar wil niet zeggen waarvoor. Zijn verdriet is groot. Dikke tranen, lange uithalen. 'Ik wil nooit meer mee met de kinderlokker.'

Zoals veel van de betrokken kinderen

slaapt hij 's nachts slecht. Er is nog te veel dat hem dwarszit, zegt zijn moeder. Hij heeft nog lang niet alles verteld. Bij die gedachte barst ook zij in tranen uit. 'Het beheerst ons leven, we komen er niet van los. Dat kind heeft angsten en nachtmerries. Ik zou zo graag willen weten wat er precies met hem is gebeurd.' Ontroostbaar.

Het echtpaar Jonker heeft tot nu toe vijftien kinderen doorverwezen naar het Rigg in Winschoten. Slaapstoornissen, nachtmerries en agressief gedrag zijn de meest voorkomende klachten. In één gezin rukken de kinderen het behang van de muur en een ander jongetje durft al maanden niet meer thuis te slapen. Uit angst voor represailles van de mensen die hem meenamen.

Overstuur

De collega's van de Jonkers, dr. Feijs en dr. Zevenhuizen hebben zich niet zo openlijk met de zaak bemoeid. Zevenhuizen is met vakantie, maar dr. Feijs wil wel kwijt dat hij het moeilijk te geloven vindt dat er zo veel kinderen bij betrokken zouden zijn. 'Ik heb me er afzijdig van gehouden. Ik weet ook niet goed wat ik zou moeten doen. In mijn praktijk zijn wel een paar gevallen gemeld. Ouders die vertellen dat hun kinderen er ook bij waren. Ach, het zijn er toch wel meer dan een paar. Het aantal ligt nu tussen de tien en de twintig.'

Ik heb me niet in de verhalen van de kinderen verdiept. Wat ze meegemaakt zouden hebben, is verstandelijk niet voor te stellen. Ik heb geprobeerd te handelen in het belang van het kind. Sommige kinderen raakten zo overstuur van de verhalen door de recherche, dat ik de ouders heb geadviseerd er mee te stoppen.

Bij die kinderen waar de gedragsstoornissen te erg werden, heb ik ze doorverwezen naar het Rigg. Ik zet vraagtekens bij hetgeen hier gebeurd zou zijn, maar de gedragsstoornissen bij de kinderen liegen er niet om. En die moeten worden behandeld.'

In huize Jonker komen voortdurend ouders die over de affaire willen praten. Mevrouw Jonker: 'Alle mensen die niet direct betrokken zijn, willen vergeten dat het is gebeurd. Het is ook bijna te onwaarschijnlijk. Maar wij, de ouders, zitten met de gevolgen.'

De kinderen zijn gestompt, geslagen, onder water gehouden, anaal verkracht. Misschien als we met twaalf maagdenvliessen naar het openbaar ministerie waren gegaan, dat ze ons dan hadden geloofd.'

De meeste ouders voelen zich in de steekgelaten. Helemaal na de berichten in de krant dat het onderzoek zal worden afgerond. Ze begrijpen niet waar justitie de brutaliteit vandaan haalt. Wat hen betreft zijn er legio aanwijzingen, en als de politie het niet oplost, gaan ze zelf wel verder.

In een kleine huiskamer praat ik met twee opstandige ouders. Het portret van hun twee hoogblonde zontjes van zes en negen jaar, die allebei 'mee' waren, hangt aan de muur. De kinderen zijn uitbesteed aan opa en oma. Ze raken van slag door al die verhalen.

Zij: 'Ik wil niet bij de pakken neerzitten. Ik word er flauw van dat er zo weinig schot in zit. Mijn zoon kon me precies vertellen hoe het huis eruitzag waar hij is geweest. Toen we er stonden, klopte alles. En toch kan de politie er niets mee doen. Een agent heeft wel eens gezegd dat ze veel meer hadden kunnen doen als een van de kinderen niet terug was gekomen.'

Onze oudste is er slecht aan toe. Hij heeft de meest verschrikkelijke dingen meegemaakt.'

Hij: 'Toen ik zijn verhaal hoorde, moest ik kotsen. Ik ben meteen naar de wc gegaan. We proberen het gewone leven te hervatten, maar hij heeft nog steeds nachtmerries. Voor hem is het een vreselijke kwelling.'

Zij: 'Natuurlijk vragen we ons af hoe het heeft kunnen gebeuren. Het eerste dat je je kind leert als ze kunnen praten, is dat ze niet met een vreemde mee mogen.'

Onze kinderen zijn buitenjongens. Ze spelen hier altijd in de buurt. We kunnen ze gewoon niet binnenhouden. Bij de oudste hebben we wel eens vreemd gedrag gemerkt, maar dat was toen onze jongste in het ziekenhuis lag. Dus weten we het daaraan, zolets ontregelt tenslotte een gezin.

De oudste wilde zich plotseling alleen op zijn slaapkamer aan- en uitkleden. Wij dachten dat dat bij het opgroeien hoorde. Hij had het ook over spoken die door de gordijnen kwamen en soms had hij onverwachte huilbuien. We vroegen wat er was en stelden hem gerust. Dat er zo iets achter zat konden we niet vermoeden.'

Hij: 'We hebben ze wel eens gemist, toen zijn we ze gaan zoeken met de fiets. Als ze dan even later uit zichzelf weer thuis komen schenk je er geen aandacht meer aan.'

Zij: 'De oudste slaapt bijna niet. We zijn met hem naar het Rigg gegaan. Ik wil wel precies weten wat ze daar met hem doen, hoor, anders haal ik hem weg.'

Hij: 'Ook al wil je er niet iedere avond over praten, toch doe je het. Het zit in je kop. Er is bij ons zoveel woede. Er zijn

nog zoveel dingen die niet kloppen. De politie zegt, ach die ouders zijn een beetje massahysterisch met elkaar. Maar dat is niet zo. Wij mensen van Oude Pekela zijn veel te nuchter voor massahysterie.'

Zij: 'Als de politie besluit het onderzoek af te sluiten, nemen de ouders het heft zelf in handen. Ik weet het, eigen recht mag niet. Maar wat moet je dan? We gaan door tot we de daders hebben, dat zijn we onze kinderen verschuldigd.'

Sommige ouders worden steeds actiever in hun opsporingsbeleid. Ze maken plattegronden met daarop de huizen die met de zaak te maken zouden hebben, trekken de wandelgangen van bepaalde personen na en zoeken de nummerborden van gebruikte auto's uit.

Andere ouders zijn de hoop op een goede afloop kwijt. Ze waren eerst strijdbaar, maar zijn nu apatisch. Hun gedachten lopen in cirkels. Hoe heeft het kunnen gebeuren? Waarom heeft niemand iets gemerkt? Waarom hebben de kinderen niets durven zeggen? Wat is er precies met ze gebeurd? Waarom kan de politie de daders niet vinden?

Brandwondjes

De ouders van Bart zitten achter in de tuin. Ze maken een verslagen indruk. Bart speelt bij een vriendje. Net als toen hij werd meegenomen.

Zijn moeder: 'Bart had niet veel vrijheid. We hadden net zijn speeltijd buiten de tuin verlengd tot een uur. Ik heb hem helemaal niet gemist, terwijl ik iemand anders die erg achter de kinderen aan zit. De buurt begreep er niets van dat zelfs Bart was meegeweest.'

Hij deed wel anders dan anders, maar hij ging net naar de kleuterschool. Daar weten wij het aan. Hij voelde zich groot en sterk en probeerde zijn zuaje van een paar maanden te slaan.'

Zijn moeder zag dat hij plekje op zijn arm had. Ze dacht dat het waterpokken waren. Het bleken brandwondjes. Overblijfselen van uitgedrukte sigaretten.

'Op het punt van pijn durft hij nog steeds niet te vertellen wat er is gebeurd,' zegt ze. 'Het is zo erg dat hij het niet kan zeggen.'

'Hij is ook bang,' vult haar man aan. 'Hij weet zeker dat die mensen hem kunnen horen via de radio. Dat hebben ze hem wijsgemaakt. Toen de politie hem ondervroeg werd hij wild. Hij heeft wel verteld dat hij vergiftigd drinken kreeg, zoals hij dat noemt, en dat hij in de kofferbak werd geduwd.'

Bart wil niet meer naar school en zijn ouders weten niet hoe hem daartoe over te halen. Het leven gaat verder. De nachtmerrie went. De vader: 'Maar de agressiviteit wordt nog van binnen. Zo'n figuur is zijn leven hier niet zeker.'

Politiewoordvoerder Jan Maring vertelt samen met kapitein De Boer, hoofd van het onderzoek, dat ze er niet uitkomen. We zitten op het rijkspolitiebureau in Groningen. Volgens Maring zijn er ook minder kinderen bij betrokken dan volgens de familie Jonker. 'Het kunnen er drie zijn, maar misschien veertig. Kinderen praten elkaar vaak na. We zijn constant bezig hun verhalen uit te splitsen en uit te zuiveren. Dat levert meestal niets op.'

De Boer: 'Misschien blijft de zaak onopgelost, daar moet je mee leren leven.'

Maring: 'Alles wat gedaan kon worden, is gedaan. Alle mogelijkheden zijn op een rij gezet.'

De Boer zucht: 'Je kunt beter een moord hebben.'

Rechercheur Kuipers, belast met de dagelijkse leiding van het onderzoek, is minder pessimistisch. En minder afstandelijk. 'Ik heb één kind zelf gehoord. Als je hoort wat ze hebben meegemaakt, ben je meteen anders betrokken. Ik ben enorm geschrokken. Vooral van hun reactie als ze moeten vertellen wat volwassenen met ze hebben uitgehaald. Je voelt de een stop in het verhaal.'

Oude Pekela is geruchten over 'massa-hysterie' zat

(Door Inge Crul) UB

GOZ-GAZET NR. 8 / JULI 1987 / PAGINA 4

Hysterische reacties op hulpverlening in de zaak-Oude Pekela

Na Pinksteren brak er bij de landelijke pers een massahysterie uit over een aantal gevallen van mogelijke ontucht met kinderen in Oude Pekela. Een plaatsvervangend persvoorlichter van de Rijkspolitie noemde in die tijd een aantal van zeventig kinderen dat bij de bewuste ontuchtzaak betrokken zou zijn. Dit cijfer bleek achteraf niet feitelijk te zijn en vervolgens debiteerde de landelijke pers die zich als een hongerige gier op het dorp gestort had het voorlopig ook nog onbewezen feit dat er in het dorp sprake zou zijn van 'massapsychose', 'massahysterie'. Wat is er aan de hand in Oude Pekela en wat is de rol daarbij van de Groningse RIAGG? Hierover spraken wij met Wim van Borselen, coördinator jeugdzorg.

Wim legt uit hoe de RIAGG bij de hulpverlening betrokken is. De Oude Pekelase huisarts Jonker kreeg in mei aanmeldingen van mogelijke ontucht met kinderen. Hij deed een beroep op de hulp van de Groningse professor kinderpsychiatrie Rümke die de hulpvraag doorspeelde naar de RIAGG. Rümke had bij de nog toenemende aanmeldingen geen capaciteit meer voor hulpverlening en stond bovendien op het punt op vakantie te gaan. De huisarts, Rümke en een psycholoog van de RIAGG belegden half mei een voorlichtingsavond voor verontruste ouders. Vervolgens stelde de afdeling jeugdzorg van de RIAGG een dagelijks spreekuur van twee uur in te Oude Pekela. Van dit spreekuur hebben in een periode van drie weken ongeveer 25 ouders (doorgaans de moeder en zonder aanwezigheid van de kinderen) gebruik gemaakt. Op dit spreekuur werden zij geïnstrueerd hoe gedragsveranderingen van hun kinderen te

signaleren en aan te pakken en werd de mogelijkheid aangeboden bij blijvende problemen het hulpverleningscontact voort te zetten. Ook maakte de RIAGG afspraken met onderwijzeressen die in deze affaire een belangrijke rol speelden, omdat kinderen in gesprekken in de klas dingen vertelden die ze thuis niet tegen hun ouders zeiden. Het uitgangspunt van de RIAGG op dat moment was: we maken de zaak niet bijzonderder dan hij is. We werken met de mensen rondom de kinderen en richten ons niet op de kinderen zelf. Deze periode duurde van half mei tot en met Pinksteren. Tot dan toe besteedde alleen de regionale pers aandacht aan de affaire. Toen na Pinksteren het getal van 70 kinderen genoemd werd, terwijl het in feite om 40 kinderen gaat, stortte de landelijke en buitenlandse pers zich op Oude Pekela. Het dagelijkse spreekuur van de RIAGG was inmiddels niet meer nodig en werd naar behoefte gehouden. Wel kreeg de RIAGG toen een stortvloed van journalisten over zich heen.

Uitzondering
Intern werd afgesproken dat niet de bij de hulpverlening betrokken medewerkers hen te woord zouden staan, maar de directeur en de coördinator Wim van Borselen. 'Dit om te voorkomen dat mensen hun hulpverleners met de pers en TV zouden associëren en zich mogelijk in hun privacy aangetast zouden kunnen voelen', zegt Wim van Borselen. Hij vindt dat de pers in het algemeen wat door hem gezegd is goed weergegeven heeft. Een kwalijke uitzondering vormt het dagblad Trouw dat helemaal niet met hem gesproken heeft, maar hem aller-

(vervolg pag 4)

eerst jeugdpsychiater noemt terwijl hij psycholoog is en hem vervolgens dingen in de mond legt die hij niet gezegd heeft en ook nooit zou zeggen. Trouw over Van Borselen: 'Volgens hem hebben de kinderen geen geestelijke schade opgelopen. Deze mening kan hij echter niet met bewijzen en onderzoeken onderbouwen'. Een detail: de gehele pers blijft steeds schrijven over het RIAGG, terwijl ze de afkorting wel uitleggen als 'de regionale instelling'. Het uiterlijk geheel vernieuwde weekblad Elsevier publiceert 20 juni een hijgerig artikel onder de kop 'Fantastische vertellingen' en zegt over de hulpverlening: 'De bedoelingen zullen ongetwijfeld goed zijn geweest, maar de gevolgen waren onoverzienbaar'. Het artikel lezende kan men slechts tot de konklusie komen dat de

onrust, de 'massahysterie' begonnen is met de fout van de politievoorlichter en de komst van de pers. De teleurstelling over het feit dat het aantal van 70 niet waar bleek, lijkt geheel verhaald te worden op de gemeenschap van Oude Pekela en de hulpverleners. Wim van Borselen vindt diverse uitspraken van politie en justitie niet verstandig. 'Als ouders in paniek zijn, moet je dat niet afdoen met de opmerking dat er geen bewijs voor is, afgezien of dit nou wel of niet waar is. De mensen zitten met problemen, daar moet je op ingaan'. De opstelling van de RIAGG rond de publiciteit is: 'De zaak niet erger maken dan ie is, niet schichtig met de pers omgaan en hen niet uit de weg gaan, de strategie van de hulpverlening uitleggen en niet de inhoud ervan. Dat kan om redenen van privacy niet'.
Dick Arendshorst

OUDE PEKELA (ANP) - „Die suggestie die overal wordt gedaan als zou hier sprake zijn van massahysterie komt de ouders van Oude Pekela de strot uit. Ze voelen zich zo langzamerhand verplicht vanuit de verdediging het tegenovergestelde te gaan bewijzen". Het echtpaar Jonker-Bakker (beiden huisarts) in Oude Pekela is het ongelof van de buitenwereld over de 'kinderporno-affaire' in het dorp zat.

Na de ontdekking dat in de Paasvakantie mogelijk tientallen kinderen zijn meegelokt voor het maken van kinderporno en na alle emoties daaromheen en de golven van publiciteit, verlangt het Oostgroningse dorp naar rust. Voorlopig is het nog een geladen rust.

Een afsluiting van de zaak lijkt nog ver weg. Het onderzoek verkeert in een moeilijke fase. Bij drie kinderen zijn lichamelijke verwondingen geconstateerd, bij de vele anderen zijn er alleen verhalen over seksuele spelletjes. En in alle gevallen zijn er talloze aanwijzingen die niet tot concrete sporen leiden.

Justitie en rijkspolitie zien, als er niets bijzonders boven water komt, onafwendbaar (waarschijnlijk al binnen veertien dagen) het moment komen waarop het onderzoek moet worden afgebouwd. Niet omdat men de zaak niet serieus neemt - het wordt met klem gezegd - maar omdat in elk doodlopend onderzoek zo'n moment komt. Als die beslissing valt, is dat in het besef van de diepe teleurstelling bij de geëmotioneerde bevolking van Oude Pekela.

Bekend na de ondervragingen en onderzoeken in het ziekenhuis (ook op geslachtsziekten) is: drie gevallen van lichamelijke verwonding, veertig (van de zeventig ondervraagde) kinderen met wie mogelijk iets aan de hand is geweest.

De kinderen blijken vooral uit het woongebied te komen waar de drie openbare basisscholen staan. Dat zou kunnen verklaren waarom, ook al was het toen Paasvakantie, de meeste meldingen daarvandaan kwamen. Kleuterleidster Tina Detmers van een van de scholen waar veel van de mogelijk betrokken kinderen op zitten: „De kinderen waren wel abnormaal druk teruggekomen na de vakantie, maar daar let je niet op, er komt storm of zo denk je. Toen we hoorden van de eerste aangiften, hebben alle kleuterleiders voorzichtig de kinderen in klasgesprekken gepolst. Zo hoorde ik stukje bij beetje welke kinderen wel eens met een vreemde waren meegegaan ... Soms was dat moeilijk omdat ze nare ervaringen hadden, maar soms vertelden ze het ook heel spontaan, hadden ze het heel leuk gehad, was er getraakteerd. Dat er iets is gebeurd blijkt ook uit hun tekeningen: veel felle gele strepen, met daarbij de verhalen over „flitsjes" en over vriendjes die ze „op de televisie" hadden gezien. Dan denk je aan foto's en video."

Alle verhalen ten spijt, bewezen zijn ze niet. Massahysterie, suggestie, het komt Oude Pekela volgens Jonker „de strot uit". Maar niemand kan om de vraag heen of er niet zoiets speelde. De reacties van betrokkenen en deskundigen zijn vrij unaniem: de kinderen vertelden los van elkaar, zonder contact met elkaar te hebben (gehad) zoveel dezelfde dingen, zij het in steeds andere variaties doordat ze in verschillende groepjes waren weg geweest (het „clownsverhaal" is maar één van die vormen).

Rijkspolitievoorzitter J. Maring: „Je merkt wel dat er dingen zijn overgenomen van elkaar, maar dat er iets is gebeurd staat voor mij vast. Dat kan drie keer zijn gebeurd of veertig. En het kan gaan om perverselingen die voor hun eigen plezier bezig waren of om commerciële lui".

In Oude Pekela is men er over het algemeen van overtuigd dat in het dorp sprake is geweest van een professionele aanpak. „Gebruik voor handelsdoeleinden", zegt huisarts Jonker.

Was er sprake van professionele kinderporno? Hoofdofficier Blok: „Puur logisch redenerend zeg ik: stel er is een professionele bende actief, wat beweegt die dan dan naar Oude Pekela te gaan? Wat maakt die kleine gemeenschap met ruim achtduizend mensen aantrekkelijk? Waarom het risico, als er toch ook - helaas - mensen blijken te zijn die hun kinderen tegen betaling voor dat doel aanbieden? Ik weet het, het zijn onbeantwoorde vragen die iedereen kan stellen ..."

Ja, waarom Oude Pekela? Een oude veenkolonie, met een hoog percentage werklozen. Nog altijd is daar de inmiddels gesaneerde en nu schone kartonfabricage. Met zijn zeven kerken en diverse industrieën niet ogend als een besloten of bekrompen gemeenschap. Het begrip sociale controle lijkt in de goede zin van het woord op te gaan: „De mensen kennen elkaar", zegt Jonker. „Deze affaire had overal kunnen spelen, maar omdat de lijnen hier kort zijn kwam alles snel aan het licht. Maar ik houd mijn hart vast, want het kan dus overal spelen."

In Oude Pekela is nu de hulpverlening van de artsen, maatschappelijk werk en RIAGG op gang gebracht om mensen te helpen bij de verwerking van het gebeurde. De jeugdpsychiater Mik is door justitie ingehuurd om nog eens met de kinderen te praten. De CRI - Centrale Recherche Informatie dienst - verleent assistentie bij de analyse en vergelijking van gegevens.

Maar het onderzoek lijkt op een dood spoor te zitten. Rijkspolitie en justitie hebben een veelheid aan verhalen en aanwijzingen van kinderen, vervuld van signalen van personen en huizen getooid met leeuwepoppen en voorzien van zwembaden en caravans waar ze niet mee uit te voeten kunnen.

Oude Pekela houdt de adem in. Als het onderzoek wordt beëindigd is dat een enorme teleurstelling voor iedereen.

Marijke de Vries, ouder van een vermoedelijk betrokken kind, zegt geëmotioneerd: „Als dat gebeurt zal ik ze aan het werk zetten, desnoods kom ik zes keer per dag op het bureau." Haar man, wat genuanceerder: „Wat mij nog het meeste dwars zit is niet eens de sex, maar het feit dat vreemden zomaar macht over je kinderen kunnen uitoefenen, erover kunnen beschikken. We mogen niet in wrok stil blijven staan, we moeten verder. Maar ik merk wel dat waar je je kinderen altijd hebt opgevoed in een sfeer van vertrouwen tegenover iedereen, nu het element van wantrouwen is binnengeslopen".

VERVOLG P 4.

Ze wilden best vertellen dat ze waren meegegaan, maar als ze over die spelletjes moesten praten, werden ze zo angstig. Hetzelfde gebeurde als we met de kinderen gingen rijden. Bij sommige panden werden kinderen zo bang. Het hoeft niet speciaal dat pand te zijn, maar toch iets dat erop lijkt.

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat de kinderen zijn meegenomen voor porno-doelinden, maar er kwam ook lust bij. Dat ze zoveel kinderen daarvoor nodig hadden? Als ik op mooie vrouwen val, heb ik er ook liever tien dan een.

Maar dat er sprake is van kinderporno en dat justitie liever zou willen dat het niet zo was, staat voor Kulpers en groepscommandant Bakker als een paal boven water. Bakker: 'U mag best weten dat het voor ons soms frustrerend is. De een werkt zich uit de naad om de zaak rond te krijgen en de ander is blij dat er niets wordt gevonden. Als er wel sprake is van kinderporno, gaat Korthals-Altes toch vreselijk op zijn gezicht.

Wij hebben maar één belang en dat is het oplossen van deze zaak. Vier weken geleden schakelde het openbaar ministerie professor Mik in, kinderpsychiater in Groningen. De plaatselijke politie had al veel eerder om deskundige begeleiding gevraagd, maar het OM had het in eerste instantie niet nodig gevonden.

Hij bekijkt tekeningen die kinderen maken en spreekt ook met ze. Zijn onderzoek gaat langer duren dan werd verwacht. 'Het verdriet waar de ouders mee zitten is heel groot. Het feit dat er dingen met hun kinderen zijn gebeurd waar de ouders niet bij kunnen. Of hij de kinderen gelooft, wil hij niet zeggen. Dat kan pas als het onderzoek is afgerond. Maar het lijkt me dat we moeten uitkijken om termen als massahysterie te gebruiken.'

De inwoners van Oude Pekela letten goed op elkaar. De theorie van de bende die verschillende huizen en auto's gebruikte, zou betekenen dat het om mensen gaat die de omgeving goed kennen. Tijdens mijn rondrit wil de gids nergens stoppen. Alle auto's worden in de gaten gehouden, zegt ze. Zeker bij de verdachte panden. Ze beseft dat haar zoontjes misschien soms wat door elkaar halen, er waarschijnlijk af en toe wat bij fantaseren. Maar wat er overblijft is erg genoeg, zegt ze. 'Als het niet wordt uitgezocht, blijven we daar ons hele leven mee zitten.'

Van Clowns tot satanspriesters

Zo snel als Oude Pekela in het nieuws kwam, zo snel is het belangrijkste schandaal tot nu toe in 1987 al weer vergeten. Het nieuws werd even op 'n Amerikaanse uit het Oostgroningse dorp gehaald en op de voorpagina van alle kranten gebracht. In de Verenigde Staten geen ongebruikelijk gegeven maar daar wordt nieuws gemaakt. Oude Pekela ligt niet in het noorden van ons land maar ergens in de U.S.A.

E. Brongersma maakte een inventarisatie van de belangrijkste gevallen in het land dat het beste voor heeft met zijn eigen kinderen.

E. Brongersma

In januari 1985 komt in Fort Bragg (Californië) een dozijn kinderen, waarvan het jongste vier jaar is, met het verhaal dat ze seksueel zijn aangerand. Satanspriesters hebben rituele mishandelingen met hen begaan, en daarvan zijn films en foto's gemaakt. Ze hebben moeten toekijken hoe andere kinderen vermoord werden. Nasporingen leiden tot niets.

In Concord (Californië) staat in 1983 een automonteur terecht. Volgens zijn stiefdochter is hij aanhanger van een Satanskerk. Hij heeft haar een baby laten wurgen, uitwerpselen laten eten en aan rituele orgien laten deelnemen. Zes juryleden houden het voor bewezen, zes juryleden geloven er niets van. Het resultaat is dus: vrijspraak.

In Atherton (Californië) vertelt een 17-jarige studente, in mei 1985, dat haar stiefvader en tien andere mannen haar hebben verkracht. Ze heeft ook moeten zien hoe dieren werden verminkt, hoe de mannen bloed dronken en tenslotte een mensenoffer brachten. In haar kleerkast vindt men een dode kat. Haar lichaam draagt sporen van mishandeling. De politie gaat de zaak onderzoeken.

In de lente van 1985 vertelt een vijfjarig jongetje uit Fremont (Californië) dat een man hem bij het uitgaan van de school heeft opgewacht en hem heeft meegenomen naar een huis. Het kan ook een kerk zijn geweest. Twee mannen (het kunnen er ook vier zijn geweest) hebben hem daar seksueel misbruikt en foto's van hem genomen. Daarna hebben ze voor zijn ogen ledematen van mensen en dieren afgesneden. Onderzoek leidt tot niets.

In 1985 komen negen kinderen, waarvan een paar nog pas drie jaar zijn, in Cornelius (Oregon) met het verhaal dat drie volwassenen, leiders van een crèche, daar ceremonieën verrichten met gewaden en kaarsen, waarbij mensen worden vermoord. Hoe meer men de kinderen ondervraagt, hoe ontzettender de verhalen worden. Onderzoek leidt tot niets.

In 1985 doet in Atascadero (Californië) het verhaal de ronde, dat in een bosje achter een huis vijftien kinderlijkjes begraven zijn. In dat huis wonen een man en een vrouw die wegens zedendelicten tot gevangenisstraf veroordeeld werden. Men vertelt dat ze kinderen ritueel hebben geslacht. De politie spit het hele terrein om, en vindt wat boten van koeien en schapen.

In 1984 staan in Sacramento (Californië) vijf mannen terecht, omdat de twee dochtertjes van één van dit vijftal hebben verteld, door hun vader en zijn vrienden seksueel te zijn misbruikt. Ze kregen ook pornofilms te zien. Tenslotte geven de meisjes toe dat het hele verhaal door hun grootmoeder is bedacht, die hun heeft opgedragen dit te vertellen. Ook nadat de waarheid aan het licht gekomen is, blijven de meisjes nog maandenlang verpleegd in een psychiatrische kliniek voor seksueel mishandelde kinderen.

In juni 1984 begint het schandaal van Bakersfield (Californië). Zes mannen zouden honderden kinderen hebben aangerand, duivelsrituelen met ze hebben gevierd, en er een aantal van hebben vermoord. Voor de moorden en de satansdiensten blijkt elk bewijs te ontbreken. Men weet niet wat van de rest waar is.

Een babysitster en haar neef worden in 1985 in Carson City (Nevada) beschuldigd van seksueel misbruik van kinderen. Ze zouden de kinderen ook hebben betrokken bij het slachten van dieren, het drinken van bloed en andere rituelen. Huiszoeking levert op dat ze foto's bezitten van kindermummies uit het oude Egypte. Van de rest blijkt niets.

Een enorme sensatie verwekt in augustus 1983 het bericht dat in Manhattan Beach (Californië) 349 kinderen van een kleuterschool door de 77 jarige eigenaresse, een 60 jarige leidster, haar zoon en nog enige andere mannen misbruikt zijn. De kinderen geven levendige beschrijvingen van Satansrituelen, waarbij mannen, het hoofd met een kap verhuuld, in kerken en op kerkhoven rondansten, dierenoffers brachten en bloed dronken. Na achttien maanden onderzoek zegt de openbare aanklager dat het bewijs "ongelooflijk zwak" is.

De volgende zomer gaat een andere school in die streek eraan. Nu komen er zelfs onderaardse gangen en een spookhuis aan te pas. Maar de kinderen spreken elkaar zo falikant tegen dat de zaak vastloopt.

In aansluiting hierop ontstaat dan in 1984 een schandaal in de omstreken van Los Angeles. In niet minder dan zes dorpen blijken op kleuterscholen precies dezelfde dingen te gebeuren als in Manhattan Beach. Behalve dierenoffers zijn er nu ook mensenooffers gebracht door mannen in zwarte gewaden, met een kap over hun hoofd, die in een kring dansten en zongen. Er zijn 56 verdachten. De politie ondervraagt honderd volwassenen en enige honderden kinderen, doet huiszoekingen, onderzoekt bedrijven. Kosten: één miljoen dollar. Resultaat: niets.

Het zuiden en oosten van Reagan's imperium blijven intussen niet achter. Kinderen van een kleuterschool in de buurt van Chicago vertellen dat de leider hen naar een schuur heeft gebracht, waar hij foto's van ze nam en een kip de kop afsneed. Zijn vrouw verkleed als heks, heeft aan het ritueel meegedaan. De man wordt tenslotte, wegens ontucht met een vierjarig jongetje, tot gevangenisstraf veroordeeld van 50 tot 75 jaar. Hij gaat in hoger beroep.

In Des Moines (Iowa) duikt in 1985 het nieuws op, dat vijf mannen gedurende de laatste zes jaar in honderden gevallen sex hebben bedreven met tienerjongens. Dat alles ging gepaard met een inwijdingsritueel in een Satanskerk. Nasporingen leiden tot niets.

De politie van Spenser Township (Ohio) gaat in maart 1985 aan het graven in bossen en velden. Aanleiding is de tip dat de laatste zestien jaar niet minder dan vijftig à zestig kinderen ritueel zijn geslacht en begraven. Geen lijke komt aan het licht.

Vier kinderen presenteren zich in 1983 op het politiebureau te Parker (Arizona). Ze hebben gezien dat andere kinderen door priesters van een Satanskerk zijn meegelokt uit een winkelcentrum. Die kinderen waren dan bedwemd, seksueel misbruikt en tenslotte tijdens een rituele dienst gedood. De politie zoekt vergeefs.

In West Point (New York) ondervraagt de FBI in een jaar tijds (1984/1985) 950 getuigen, waaronder honderden kinderen van twee tot zes jaar. Kinderen zouden ritueel misbruikt zijn door dienaars van een Satanskerk. Acht ouders claimen in een proces 110 miljoen dollar schadevergoeding van het leger, want dit runt het pedagogisch instituut waar deze gruwelen plaatsvonden. De overheid weet van niets.

In King County (Texas) getuigen acht kinderen, vier tot vijftien jaar oud, dat ze door tien volwassenen seksueel zijn misbruikt. De mannen gaven hun injecties met verdovende middelen, dwongen ze toe te kijken terwijl een volwassene en een kind werden afgeslacht, en daarna hadden ze het vlees van de lijken moeten eten. In alle bijzonderheden beschreven ze het ritueel, de daarbij gebruikte kookpotten, touwen, messen en geraamtes. Politie-onderzoek leidt tot niets.

Verkleed als clown en met witgeschilderd gezicht heeft de 32-jarige Gerald Amirault in Malden (Massachusetts) negen verschillende kinderen in totaal vijftien maal verkracht. Alles gebeurde in een toverkamer, waar ook vogeltjes en eekhoortjes werden afgemaakt. Een rechter gelooft de verhalen en veroordeelt de man tot om 30 tot 40 jaar in de gevangenis te zitten. Ik weet niet of het dit geval was, waarin een psycholoog werd uitgenodigd om de betrouwbaarheid van de kinderen te testen. Hij onderzocht een drienjarig jongetje. Het kind had verklaard dat de boze man aan het plassertje van een andere jongen had gezeten. "Heb je zelf een plassertje?" vroeg de psycholoog. "Nee!" "Hoe plas je dan?" "Ik plas nooit!"

In Jordan (Minnesota) trekt in 1983 een vrouwelijke officier van justitie van leer. Ze laat 24 mannen oppakken en beschuldigt ze van seksueel misbruik van kinderen, moorden en verminkingen. Sommige kinderen zeggen van niets te weten, maar dan legt deze dienaar van de justitie hun uit dat het erom gaat slechte mannen te straffen die vreselijk gevaarlijk voor kinderen zijn. Ze moeten haar dus helpen

desnoods leugens vertellen om die mannen te beletten, nog meer kinderen ongelukkig te maken. Als deze fanatieke tante steeds meer mensen laat opsluiten begint de publieke opinie zich toch eindelijk te verzetten. Een andere officier van justitie moet de zaak komen opknappen. De felle dame verdwijnt uit het beeld, alle gearresteerden komen vrij. Het drama gaat als een nachtkaaars uit, want alle bewijsmateriaal is zo verknoeid, dat er niets meer mee te beginnen valt.

In Memphis (Tennessee) staan in 1984 vier mannen terecht, één van hen een geestelijke. Ze zouden 26 kinderen hebben misbruikt en ze ritueel hebben gedoopt in de naam van Satan. De kinderen werden bij die plechtigheden in kooien opgesloten en met kaarsen gebrand door gemaskerde mannen in lange gewaden. Nader nieuws over deze zaak ontbreekt.

In 1985 wordt juffrouw Kelly Michaels, die een crèche leidt in Maplewood (New Jersey), gearresteerd en ervan beschuldigd, 31 kinderen in de leeftijd van drie tot zes jaar in 236 gevallen te

hebben misbruikt voor walgelijke handelingen met urine, uitwerpselen, bloedige maandverbanden, pindakaas en jam. Ze ging daarbij in het zwart gekleed behalve als ze piano speelde, want dat deed ze naakt. Ze leerde de kinderen dat zij - de juffrouw - goddelijke eigenschappen had.

In Luzerne County (Pennsylvania) stelt de politie een onderzoek in, want leiders en leiders in een zomerkamp zouden een zesjarig meisje en haar achtjarige broertje hebben gedwongen tot geslachtelijke handelingen met dieren, zoals het zuigen van een bok. De kinderen zouden ook het hart van een hert rauw hebben moeten opeten.

Richmond (Virginia), 1984. Bij een huiszoeking vindt de politie kaarsen en andere voorwerpen zoals die bij rituele handelingen kunnen worden gebruikt. Twee kinderen zeggen dat ze zelf gezien hebben, hoe een derde kind werd vermoord. Psychologen worden erbij gehaald, maar ze kunnen niet uitmaken of die kinderen nu fantaseren of de waarheid spreken.

In Miami (Florida) wordt Francisco Fuster, leider van een crèche, veroordeeld op grond van de verklaringen van kinderen, die ten tijde van de voorvallen één tot drie jaar oud waren. De rechter neemt aan dat hij een kruisbeeld bij kinderen in de anus heeft gestoken voor hun ogen dieren heeft geslacht en hen uitwerpselen heeft laten eten. Bij dit alles zou de man een masker hebben gedragen en hymnen hebben gezongen. Het vonnis luidt: 165 jaar gevangenisstraf.

Aldus de oogst van drie jaren, 1983-1985, in Amerika. Mag Nederland achter blijven? In Hilversum verklaart een hooggeleerd topman uit de kinderbeschermingswereld voor de radio, dat we de zeventig kinderen van Oude Pekela heel ernstig moeten nemen, want kinderen verzinnen dergelijke verhalen niet. Het geraffineerde optreden van de clowns bewijst volgens hem ook, dat we met een uitstekend georganiseerde bende van schurken te maken hebben. Twee dagen later spreekt de officier van justitie over een massapsychose.

Mag ik een voorspelling doen? Tegen de tijd dat het voorstel van minister Korthals Altes over seksuele handelingen met kinderen in behandeling komt, krijgen we nog ergens een flink schandaal.

De onbekende misdaad

NRC
3/7

„THE DARK NUMBER”, noemen de criminologen het: de onbekende misdaad. Iedereen weet dat de criminologische statistiek een slagschaduw heeft van niet gerapporteerde gevallen. Dat is niet alleen maar onheilspellend, want dat delicten niet worden aangegeven kan behalve van apathie ook een teken zijn van het incasseringsvermogen van de samenleving, ja zelfs van „zelfcorrectie”.

Hetzelfde handboek criminologie dat daarvan spreekt moet overigens ook vaststellen dat het „dark number” in zaken van ontucht met minderjarigen wel eens zo groot zou kunnen zijn „dat we realiter eerder van criminaliteit in veelvoud dan van incident-criminaliteit kunnen spreken”. En juist op dit gevoelige gebied stelt de „verduistering van het aantal” niet gerust.

HOE VERRADERLIJK het onbekendheidssyndroom echter kan zijn is in de afgelopen tijd gebleken in Oude Pekela waar een grootscheepse commotie over ontucht met zeer kleine kinderen slechts enkele concrete aanknopingspunten opleverde. Deze wettigen serieus justitieel onderzoek. De conclusie is echter onontkoombaar dat er ook sprake is geweest van een overreactie die weinig behulpzaam is bij een aanpak van reële — zij het goeddeels verduisterde — problemen.

Emotionele uitschieters van ouders, ja zelfs een hele gemeenschap, op het vlak van de zedelijkheid doen kleuters geen goed. Zeker wanneer zij werkelijk slachtoffer zijn geworden van ontucht is kalmte in de opvang een eerste vereiste. Het was al niet een bijdrage daaraan dat in de pers meteen „de hoogst mogelijke straf” werd geëist voordat nog één vinger was gelegd op een verdachte, laat staan een „professionele bende”. Helemaal onthutsend was dat de voorzitter van de vereniging tegen kindermishandeling het vuurtje in Oude Pekela aanblijes met sombere bespiegelingen over de schade aan de hand van niet-gesubstantieerde feiten.

DE GROTE BLIKSEMAFLEIDER bleek eens te meer de kinderpornografie. In Oude Pekela was de link meteen gelegd, hoewel er nog niets van is waargemaakt. Het CDA-Kamerlid Van den Brug haakte onmiddellijk in met kritische vragen vanuit de Amerikaanse connectie, hoewel minister Korthals Altes van justitie hem kon verzekeren dat de Nederlandse justitie ter zake dilligent is en de Amerikaanse autoriteiten minder klachten hebben.

Hoe bewijs je dat iets niet bestaat? Het is treurig dat de justitie aan deze omgekeerde vraagstelling zijn tijd moet besteden, of wordt afgestuurd op inbeslagname van publicaties die weliswaar soms (trouwens niet altijd) doen vermoeden dat kinderen geweld is aangedaan doch daaraan zelf niets verhelpen. Zou dat misbaar, zoals onlangs weer in Amsterdam, niet meer problemen ondergronds drijven dan het boven haalt? Gaat het nu om daden of om blaadjes?

Morgen gaat evangelist Dorenbos in Veenendaal ritueel wat bijeengeraapte publiekstijdschriften vernietigen. Hij dacht zelfs aan een boekverbranding. Een uitvloeisel van Oude Pekela, zegt hij zelf. Zo zien we waar dat toe leidt als we niet oppassen.

'n Tragikomedie

Miep de Clown deelt zaterdag ijsjes uit

SASSENHEIM - Aanstaaende zaterdag pakt de Ondernemers Vereniging Sassenheim weer fors uit.

Er zijn maar liefst duizend ijsjes ingeslagen, en die worden zaterdag door Miep de Clown uitgedeeld in het winkelcentrum aan de Hoofdstraat. Miep begint om een uur of elf met het uitdelen van de ijsjes, dus zorg dat je er op tijd bij bent, want op is op.

Tot zaterdag in de Hoofdstraat!

Sassenheimer 23-7-'87

Clowns S'kinner, 18 Juni 1987.

De politie is de mensen die donderdagmiddag opelden dat er een man in het Clownspark nabij de Oosthaven rondliep en daarbij kinderen aansprak, toch wel dankbaar. De situatie was gelukkig minder ernstig dan in Oude Pekela. Met deze berichten nog vers in het geheugen werd er meteen door de politie gereageerd en de betrokken clown opgezocht. Het bleek hier te gaan om de bij de jeugd zeer beroemde Bessie en Adriaan die met hun bekende rode auto op de Parklaan heen en weer reden om enkele video-opnamen te maken. Het kan geen kwaad om in dergelijke, gezien de recente persberichten, verdachte situaties, meteen te bellen.

uit "POLITIE NIEUWS"

Cowboy aangezien voor clown: tumult in Veendam

Van een onzer verslaggevers VEENDAM - Een deel van Veendam was gistermiddag in rep en roer na verhalen van kinderen in de wijk Sorghvliet over een kinderlokker in clownskleren. Daarom rukte de politie massaal uit. Agenten in auto's en op motoren raasden door Sorghvliet en een deel van Wildervank. Bij de Dollard kwamen ze tot de ontdekking dat een in cowboypak gestoken jongen aanleiding was voor alle opwinding. Er bleek niets aan de hand.

De politie van Veendam reageerde pijnlijk nadat er telefonische meldingen van in paniek geraakte ouders binnen kwamen over een clown die kinderen meelokte. Een woordvoerder van de Veendamse politie noemt de reacties van de ouders en het massale optreden van de politie 'begrijpelijk' na de kindersexaffaire in Oude Pekela.

Mysterie rond vondst clownspak Oude Pekela

Nieuwsblad van het Noorden 2-7-87

Van onze verslaggever Ger Blokzijl

OUDE PEKELA - Voor het gemeentebestuur van Oude Pekela is nog allermist zeker dat de vondst van een clownspak in een vuilniszak iets te maken heeft met het sekschandaal in het dorp, waarbij kinderen door een clown zouden zijn meegelokt en met wie seksuele spelletjes zouden zijn verricht. „Het vinden van een clownspak hoeft nog niets te zeggen,” aldus tijdelijk gemeentevoorlichter M. Wachtmeester.

Zoals gisteren in een deel van onze edities gemeld zaten de kleren van een clown in een vuilniszak, die door een opkoper met nog wat afgedankte attributen langs de kant van de straat werd aangetroffen. Hoewel de politie de vindplaats niet exact weet, zou de

zak in de buurt van de flats aan de Willem de Zwijgerlaan hebben gestaan. De politie bevestigt de vondst maar wil verder niets zeggen.

Kinderen die in Oude Pekela seksueel zouden zijn misbruikt, beweren hardnekkig dat ze door een clown zijn meegenomen. Al eerder dook een flatwoning aan de Willem de Zwijgerlaan op als plaats waar de ontucht zou zijn gepleegd. De flats staan vlakbij de Europese school waarvan een groot aantal leerlingen slachtoffer zou zijn. De politie heeft al eerder een door kinderen aangewezen pand aan die straat onderzocht maar daar niets van belang gevonden.

Bij de politie wordt met de mogelijkheid rekening gehouden dat „een zieke geest” bij wijze van grap het pak ergens langs de straat heeft gedeponneerd. Bovendien roept het bij de recherche vragen op, dat personen die op uiterst geraffineerde wijze kinderen seksueel hebben misbruikt, de stommiteit begaan bewijsmateriaal letterlijk op straat te zetten.

In Winschoten wordt de komende drie zaterdagen in het winkelcentrum een clownshow gehouden. Overwogen is nog de show af te zeggen, maar dat was niet meer mogelijk omdat de acht clowns al geruime tijd geleden zijn geboekt.

Inwoner Oude Pekela vindt clownspak

OUDE PEKELA (ANP) - De rijkspolitie in Oude Pekela onderzoekt de herkomst van een clownspak dat door een inwoner van het dorp is gevonden bij het grof vuil.

Of dit pak mogelijk iets te maken heeft met de ontuchtzaak waarbij tientallen kinderen zouden zijn misbruikt, is nog niet duidelijk. De kinderen zouden zijn meegelokt door een of meer personen in een clownspak.

„We kunnen er in feite geen kant mee op”, aldus de woordvoerder van de rijkspolitie. „We hebben geen enkel aanknopingspunt, maar uiteraard moet je in een onderzoek als dit nooit iets uitsluiten.”

Clownspak bij grof vuil gevonden in Oude Pekela

OUDE PEKELA, 2 juli - De rijkspolitie in Oude Pekela onderzoekt de herkomst van een clownspak dat door een inwoner van het dorp gevonden is bij het grof vuil. Of dit pak mogelijk iets te maken heeft met de ontuchtzaak waarbij zeventig kinderen zouden zijn misbruikt, is nog niet duidelijk. De kinderen zouden zijn meegelokt door een of meer personen in een clownspak.

„We kunnen er in feite geen kant mee op”, aldus de woordvoerder van de rijkspolitie. „We hebben geen enkel aanknopingspunt, maar uiteraard moet je in een onderzoek als dit nooit iets uitsluiten.” Het onderzoek in de ontuchtzaak vordert heel langzaam, aldus de woordvoerder. Kinderpsychiater dr. G. Mik is nog bezig met het analyseren van de door de kinderen vertelde verhalen. (ANP)

Clownskleren gevonden in Oude Pekela

(Van onze verslaggever)

OUDE PEKELA - In Oude Pekela zijn kleren van een clown gevonden, die mogelijk kinderen heeft gelokt met wie seksuele handelingen zijn verricht. De spullen zaten in een vuilniszak die door een opkoper langs de straat werd aangetroffen. De politie bevestigt de vondst.

Kinderen die in Oude Pekela massaal seksueel zouden zijn misbruikt, beweren hardnekkig dat ze door een clown zijn meegenomen. Al eerder dook een flatwoning op als lokatie waar de ontucht zou zijn gepleegd. De politie heeft een door kinderen aangewezen pand onderzocht maar daar niets gevonden.

Het gemeentebestuur van Oude Pekela ziet in de vondst van de clownskleren geen aanleiding ouders opnieuw te informeren. De politie houdt rekening met de mogelijkheid dat een zieke geest als grap het pak langs de straat heeft gedeponneerd. Bovendien vraagt de recherche zich af of personen die op geraffineerde wijze kinderen seksueel hebben misbruikt, de stommiteit begaan bewijsmateriaal op straat te zetten. Volgens de politie zit er nog steeds weinig schot in het onderzoek.

„Kinderlokkeners”

BETROKKENE BRONGERSMA BREEKT LANS VOOR JONGENSLIEFDE „Pedofiel geniet van plezier partner”

Van onze verslaggever
JOOP VAN SCHIE

DEN HAAG — Talrijke publicaties en lezingen over pedofilie hebben dr Edward Brongersma (1911) internationale bekendheid gebracht. Hij wordt al meer dan dertig jaar gedreven door meer dan louter wetenschappelijke belangstelling. Brongersma is er persoonlijk bij betrokken.

De oud-advocaat en oud-senator (voor de PvdA) heeft een voorkeur voor jongens. Om die reden is zijn objectiviteit wel in twiifel getrokken. Brongersma verklaart dat uit de beladenheid van het onderwerp.

Want „merkwaardig genoeg werd nooit een boek tegen pedofilie afgekraakt omdat de auteur een instinctieve afkeer van deze neiging heeft. Dat zou ook wat al te simplistisch zijn.”

En: „Is een boek over het huwelijk verdacht als het is geschreven door een getrouwde vrouw of man? Moet men een boek over godsdienst op de mestvaalt gooien omdat het van een monnik afkomstig is? Of moet men bedenken dat iemand met een persoonlijke betrokkenheid bij tijden unieke mogelijkheden heeft om de levende werkelijkheid van een verschijnsel te bekijken om zo een dieper inzicht te verwerven?”

Brongersma gaat ervan uit dat zijn door uitgeverij SUA uitgegeven *Jongensliefde* die meerwaarde bevat. Ongeveer tegelijkertijd verscheen in Engeland een iets uitvoeriger versie onder de titel *Loving Boys*. Beide krijgen nog een vervolg.

De basis voor *Jongensliefde* blijkt het vijftien jaar geleden in Duitsland verschenen *Das Verførte Geslacht* (het yerdome geslacht. „Een afgrijselijke titel”, zegt de auteur nu.

Niet alleen die titel moest de wereld uit. Nadien was een stroom publicaties op gang gekomen. Wetenschappelijk en belletrisch. „Ik kon het onmogelijk bij een eenvoudige herziening laten”, licht Brongersma toe. „Het boek moest onvermijdbaar geheel opnieuw worden opgezet ook al zouden de grondgedachten hetzelfde blijven.”

Brongersma noemt daarvoor een aantal redenen. Hij heeft in de tussentijd activiteiten ontplooid voor een Nederlandse en een Duitse werkgroep voor pedofilie en jeugdemancipatie. Inmiddels beschikte hij ook over talloze brieven van mannen uit 27 verschillende landen die hem schreven over liefde voor jongens.

Bovendien wilde hij nieuwe studies en boeken over het onderwerp verwerken. Zoals de eveneens bij SUA verschenen studie *Jongens over vriendschap en seks met mannen* van de psycholoog Theo Sandfort.

Brongersma verzamelde zoveel materiaal dat hij het belangrijk vond dit voor de toekomst veilig te stellen. Daarvoor werd een stichting in het leven geroepen. Het gaat om een enorme bibliotheek. De bibliografie achterin zijn boek bevat liefst bijna vijftig pagina's. Daarnaast bouwde Brongersma een uniek archief op van persoonlijke documenten, tekeningen foto's en films.

Brongersma heeft zijn boek niet bij uitstek geschreven voor de „jongensvriend”. (Om de term pedofiel te vermijden gebruikt hij ook wel het woord jongensminnaar.)

Zijn boek wordt aanbevolen aan allen die met de opvoeding van jongens hebben te maken. „Misschien zullen enkelen het een pijnlijke zaak vinden, waaraan ze liever stilzwijgend voorbij gaan. Maar hoe kun je jonge mensen op de werkelijkheid van het menselijk bestaan voorbereiden wanneer je de ogen sluit voor een belangrijk deel van die werkelijkheid. Een deel bovendien dat deze jonge mensen zelf als bijzonder gewichtig ervaren.”

In zijn werk-zitkamer, onder het portret van zijn grootvader, wordt zijn stelling dat de jongensliefde niet uitzonderlijk is vlot met onderzoekcijfers gelardeerd. Het meest recent is een in de jaren zeventig gehouden onderzoek onder Nijmeegse studenten. Een aantal onderzoeken combinerend, vat Brongersma samen dat gebleken is dat niet minder dan een vierde, of zelfs eenderde van de studenten, op zijn minst in zijn jongensjaren seksueel contact heeft gehad met een volwassene.

Vandaar dat hij het statistisch gezien

waarschijnlijk acht dat alle ouders met drie of meer zonen jongens opvoeden die seksuele omgang hadden of nog hebben met een volwassene. Bij alle pedagogen, onderwijzers, leraren, jeugdleiders, kinderartsen, kinderrechtshouders enzovoort, wordt die waarschijnlijkheid tot zekerheid, benadrukt Brongersma.

Voor de laatste jaren zijn politie en justitie milder geworden ten aanzien van pedofielen. Daarbij moest dan wel duidelijk zijn dat de jongere zich aan het contact had kunnen onttrekken. Brongersma heeft op die ontwikkeling niet alleen als publicist, maar ook als strafpleiter, ongetwijfeld invloed gehad. De laatste tijd lijkt er weer een zekere kentering op te treden.

Brongersma wijt dit aan de invloed van Amerikaanse beschuldigingen dat Nederland niet of onvoldoende zou optreden tegen kinderporno. „Dat heeft ongemerkt invloed. Je hoort weer van vonnissen die me te denken geven.”

„Je hoort weer van vonnissen die je te denken geven”

Ook de feministische golf was niet bevorderlijk voor de emancipatie van jeugdseksualiteit. „Wat Alice Schwarzer schreef in het Duitse blad *Emma*, daar lustten de honden geen brood van. Zij dacht bijvoorbeeld dat het altijd ging om penetratie. In Opzij heb ik de gelegenheid gekregen dat recht te zetten. Daar was ik erg dankbaar voor.”

Meer recent bleek de onduidelijke gebeurtenis in Oude Pekela aanleiding voor nieuwe publicaties over onvermijdelijke schade voor het kind. Alleen al omdat de partners niet gelijkwaardig zijn.

Brongersma: „De psychiater Musagh en de psycholoog Wolters blijven daarop hameren. Wolters komt dan altijd met vreselijke voorbeelden aanzetten zoals verkrachting van een driejarig meisje. Natuurlijk heb ik daar geen goed woord voor over. Dat is een verschrikkelijke gebeurtenis.

„Ik neem aan dat Wolters een goede kinderpsycholoog is, maar hij verliest uit het oog, dat hij in zijn ziekenhuis alleen de allerslechtste gevallen ziet. Dat mag je maatstaf niet zijn.

„Vandaar dat ik grote waarde hecht aan het werk van Theo Sandfort. Hij heeft zijn onderzoek met de nodige wetenschappelijke voorzichtigheid gepresenteerd. De gesprekken die hij met jongens voerde, hoeven niet representatief te zijn. Maar de juistheid van de stelling, dat er altijd sprake is van dwang en schade, heeft hij aangetast. De jongens vertellen dat zij plezier aan de sex beleven.

„Er blijkt uit die gesprekken ook dat de jongen uitmaakt wat er gebeurt. Er is geen misbruik van overwicht. Als de jongen geen sex wil, gaat het niet door. Voor veel pedofielen geldt dat het hoogste genot niet de eigen bevrediging, maar het plezier van de jongen is.”

De (overleden) psychiater Van der Kwast zei volgens Brongersma wel eens dat hij zich minder zorgen maakte over het kind dan over de volwassene. Die was volgens hem blijven steken in een kinderlijke seksualiteitsbeleving. „Dat standpunt heb ik nooit kunnen delen”, zegt Brongersma. „Ik vind het juist getuigen van grote rijpheid om je aan te passen aan de wensen en mogelijkheden van je partner.” Na een stilte: „Het enige nadeel dat ik zie aan pedofilie is de leeftijdsdrens. Na een zekere leeftijd loopt de liefde van de jongen af.”

In november vorig jaar leek de al jaren nagestreefde leeftijdsverlaging (van zestien naar twaalf jaar) in de zedelijkheidswetgeving zijn beslag te krijgen. Een wetsontwerp, waarin ook andere zaken zoals verkrachting binnen het huwelijk worden geregeld, werd voor advies naar de Raad van State gestuurd.

Ondanks de jaren van voorbereiding (commissie-Melai) en stapels positieve adviezen kreeg VVD-minister Korthals Altes van Justitie het plotsklaps zwaar te verduren. Het eerst van het CDA.

Kort daarop volgde de toenmalige VVD-fractievoorzitter Nijpels. Korthals Altes liet weten er geen halszaak van te willen maken.

De gemoederen zijn allang weer be-daard. De Raad van State zal inmiddels advies hebben uitgebracht. Maar de inhoud daarvan is een vreselijk goed bewaard geheim.

Brongersma over november 1985: „De verkiezingen stonden voor de deur en de VVD stond al flink op verlies. Je ziet overigens ook in de ons omringende landen dat politici, vooral om fatsoenlijk gevonden te worden, zich onverwacht richten naar de meest conservatieven. Dat is heel verwerpelijk als het om wetgeving gaat. Vooral omdat we er zo lang mee opgezadeld zitten.”

Brongersma praat ook in dit opzicht uit ervaring. Enige jaren voor het artikel uit het Wetboek van Strafrecht werd geschrapt dat homoseksuele handelingen strafbaar stelde met een jongen die nog geen 21 jaar was, werd hij tot tien maanden veroordeeld wegens omgang met een zestienjarige. Later mocht hij weer deel uitmaken van de Eerste Kamer.

„Ik werd geheel gerehabiliteerd. Als ik dat in Amerika vertel, is men verbijsterd.”

Bij het afscheid vertelt Brongersma

dat het schrijven hem moeite kost. Als hij langer dan een half uur achter elkaar achter de schrijfmachine zit, krijgt hij een pijnlijke nek. Hij houdt het hoofd enigszins schuin. „Dat heb ik aan mijn gevangenschap overgehouden” zegt hij zacht. „Het is nooit overgegaan.”

Dr E. Brongersma: *Jongensliefde*, Seks en erotiek tussen jongens en mannen. Uitgeverij SUA. Prijs f 37,50.

„Kinderlokkeners’: een vertekend beeld

door Martin M. C. Maassen

voorzitter van de landelijke werkgroep jeugdemancipatie van de NVSH en van de Justitiecommissie van D66

Nu de stofwolven rond het vermeende drama te Oude Pekela zijn opgetrokken, lijkt het zinvol om in alle redelijkheid te filosoferen over het „bredere kader” waarin dergelijke verhalen geplaatst kunnen worden. Bijna dagelijks merken Trouwlezers hoe ons oneindig laagland overgoten schijnt te worden door „zedendrama's”:

— Horden kleuters van een openbare school in een Groningse gemeente worden één of twee vakanties lang meegelokt door clowns, seksueel misbruikt en voor kinderporno ingezet. De kinderen van de nabijgelegen christelijke school worden ongemoeid gelaten. (Inmiddels lijkt het hele verhaal het midden te houden van een canard en een walgvogel, men leze daarvoor onder andere Elsevier van 20 juni).

— De Amsterdamse zedenpolitie confisqueert in een boekhandel/atelier zo'n vijftien naaktfoto's van jongens, onder het mom van „dit is kinderporno!” Ook verschillende periodieken maakten zich overigens schuldig aan verspreiding van „kinderporno”, zij drukten immers enkele van de inbeslaggenomen foto's af. (Overigens werden zij daarvoor niet in staat van beschuldiging gesteld...)

— In Eindhoven worden diverse leden van de actiegroep de Roze Driehoek opgepakt, omdat zij kinderporno zouden hebben gedrukt en verspreid, notabene aan kinderen! (Inmiddels heeft het O.M. bekend gemaakt dat tegen de actiegroep geen strafvervolgning zal worden ingesteld...)

— In Rotterdam „bestormen” veertig agenten met koevoet een woongroep waar een poel van ontucht en kinderporno welig schijnt te tieren. Alle kinderen uit de woongroep worden rechtstreeks van school gehaald en een week lang in verschillende huizen verborgen gehouden. (Van kinderporno bleek geen sprake. Tegen twee woon-groepleden wordt een aanklacht ingediend wegens „ontucht”...)

In al deze verhalen zit een duidelijke overeenkomst: grote delen van de media maken zich, samen met extracten van het politieel apparaat, schuldig aan semantische strategie, het gebruik van termen niet vanwege hun letterlijke betekenis, hun conceptuele waarde, maar met het oog op de associaties die zij bij de lezer/luisteraar opwekken. De meest geëigende vorm is daarbij het gebruik van zogenaamde „snauwwoorden”, woorden waarvan de conceptuele betekenis irrelevant wordt, omdat ieder die ze gebruikt alleen maar de nadruk legt op de negatieve bijbetekenis van deze woorden, teneinde krachtig uitdrukking te geven aan de eigen afkeer.

Drie voorbeelden

In het Duitsland van 1933 werd een „communist” aangetroffen in een in brand gestoken parlamentsgebouw. De minister van voorlichting reageerde prompt met de beschuldiging dat communisten deze brand hadden gepland als signaal voor een staatsgreep. De minister van binnenlandse zaken liet een inval doen bij het communistische hoofdkwartier en daar werden ladingen brandbaar of bij een staatsgreep bruikbaar materiaal in beslag genomen.

De regeringsleider gaf opdracht alle communisten te arresteren of onschadelijk te maken en het democratisch gekozen parlement bekrachtigde deze stap met opluchting en dankbaarheid. Het begrip „communist” stond vanaf dat moment geleitimeerd gelijk aan staatsondermijning, dus te vervolgen... In 1985 wordt van de oude „Pornowet” alleen de strafwaardigheid van kinderporno herbevestigd. Krachtens het nieuwe wetsartikel 240b Sr. is iemand strafbaar die uit commercieel oogmerk afbeeldingen van seksuele gedragingen van beneden-de-zestien-jarigen verspreidt of openlijk tentoonstelt.

Criminalisering

Op verzoek van de minister wordt een commissie ingesteld die onderzoekt op welke schaal kinderporno in Nederland voorkomt, wordt gemaakt etc... In het voorjaar van 1986 komt deze commissie-De Wit

(genoemd naar haar voorzitter, de bekende Amsterdamse persofficier) met haar uitkomst: geen aanwijzingen voor significante productie van kinderporno in Nederland. En passant stellen De Wit c.s. voor het begrip kinderporno uit te breiden naar al die (commerciële) afbeeldingen van kinderen die „geschikt zijn om de zinnen te prikkel...”

Wat schetst de verbazing, als verschillende zedenpolitie in den lande bij hun (semantische) strijd tegen kinderporno vervolgens de laatste omschrijving blijken te hanteren? Openlijk tentoongestelde naaktfoto's van jongens blijken opeens porno, behalve „wanneer de foto's al vergeeld zijn en het karakter van oudheid dragen” (aldus een politiewoordvoerder, aangehaald in Trouw van 27 juni). Resultaat van dit alles: criminalisering...

„Kinderlokkeners” staat er met vetgedrukte letters boven het artikel in Trouw van 27 juni. Er blijkt vervolgens welhaast sprake te zijn van een Babylonische begripsverwar-ring: Oude Pekela, kinderporno, incest, seksueel misbruik, kinderklokkeners, aardige buurmannen en ooms, pedofielen, al deze begrippen worden door elkaar heengebruikt en daarmee in eenzelfde criminele daglicht geplaatst, als zouden zij stammen uit een verzameling van woorden met een vergelijkbare denotatie (standaard-betekenis), met in ieder geval dezelfde connotatie (bijbetekenis). Gelukkig denkt niet iedereen bij het etiket „pedofiel” aan een kinderklokken, gelukkig ook wordt niet iedere clown gekoppeld aan Oude Pekela...

Toch zorgt de bulldozer van de semantische strategie ervoor dat een redelijke discussie over de op handen zijnde herziening van de zede-

lijkheidswetgeving in troebel water terecht is gekomen. Veel strafrechtshervormers trekken zich terug op hun stellingen onder het motto: straks, als het tij is gekeerd, is er een meer genuanceerd oordeel naar onze decriminaliseringsvoorstellen luistert... Jeugdigen die vrijwillige erotische relaties met leeftijdsgenoten c.q. ouderen onderhouden zijn daar zeker niet bij gebaat! De conclusie lijkt gewettigd dat naast criminaliteitsbestrijding zo langzamerhand moet worden afgevraagd wie de criminalisering eigenlijk bestrijdt. Met name de media kunnen daarbij een belangrijke rol spelen, door geruchten te controleren op hun steekhoudendheid, clowns te verifiëren op hun kinderklokkeners-instinct en berichten die van de politietelefonen rollen te schonen van archaische termen als „ontucht”. Opdat menige (onzedelijke) zeepbel worde doorgeprikt alvorens zij in de krant uiteenspat, opdat de criminalisering in onze samenleving een halt worde toegeroepen.

TK 3
Kinderlokkers (1)

Het artikel Kinderlokkers (27 juni) geeft mij aanleiding tot volgende opmerkingen:

1. De strekking is weer niet anders dan het op één lijn stellen van pedofielen en pornografie/lokkers.
2. De kinderpsychiaters constateren zelf: a. „Seksueel contact tussen volwassenen en kinderen hoeft op zich niet schadelijk te zijn.” en

b. „Het is de context die de schadelijke gevolgen veroorzaakt: geheimhouding, chantage, bedreiging, verlaten. Die dingen maken dat seksueel misbruik het slachtoffer voor zijn leven beschadigt.” De kinderpsychiatrielobby zou de moed moeten hebben de juiste conclusie te trekken en deze ook duidelijk naar voren te brengen: niet de pedofiel dient medicijnen ingespoten te krijgen, maar de maatschappij, onze samenleving. Waar niet het pedofiele, seksuele contact ten grondslag ligt aan nare gevolgen voor het kind, maar de reactie van de maatschappij, dienen de heersende opvatting en denkbeelden te worden gezuiverd.

3. Kennis hebben van het - ook door de kinderpsychologen genoemde - 'ongevaarlijke' van seksuele contacten is het begin van aanvaarden van het verschijnsel pedofilie, dat is: erotisch contact tussen kind en volwassene. Waar aanvaarding is, is geen behoefte aan geheimhouding; chantage en bedreiging worden ondergraven.

4. Na aanvaarden kan openheid optreden. En dankzij openheid is het voor het kind mogelijk zich over ongewenste contacten te uiten. Openheid neemt spanningen en daarmee kwalijke gevolgen weg. In openheid een erotisch dan wel seksueel contact hebben met een volwassen vriend kan voor kinderen die daar behoefte aan hebben een groot goed zijn in hun leven. Er zijn kinderen die zich er zeer wel bij voelen, zeker als het door de omgeving aanvaard wordt.

Amsterdam B. Meyer

'HIJ DRAAIT ZICH OM EN GAAT SLAPEN'

Pedofilie is plotsklaps weer een issue. In Oude Pekela ging het gerucht dat er op grote schaal kinderen zouden zijn misbruikt. In het al evenmin als hoogst dekadent bekend staande Hoogeveen leek er ook van alles aan de hand. Heeft de goede oude kinder-

lokker het zomerse toneel betreden als het nieuwe schrikbeeld van de natie? Wat is er eigenlijk tegen het beminnen van kinderen? Wat weten we ervan? Anet Bleich ging op zoek naar de feiten achter de vooroordelen.

PEDOFILIE, KIND ONDER KINDEREN

'Een beetje taboe', dat is, in de voorzichtige bewoordingen van een 'oudere vriend' de pedofilie altijd gebleven. Geen groot-schreepsse coming outs: geen kennelijk goedgekeurde belangenvereniging, maar zoals vanouds, het heimelijk aanknopen van contacten, op straat, in het zwembad, in de speeltuin, of op de kermis, met op de achtergrond de altijd aanwezige dreiging van Vrouwe Justitia en het Huis van Bewaring. Niet de ideale kontekst voor vrolijk opbloeiende erotiek, maar louter kommer en kwel zijn de relaties tussen de mannen en hun jonge vrienden ook weer niet.

Rob, zoals onze pedofiele gesprekspartner zich voor de gelegenheid noemt, gaat momenteel gebukt onder hevige liefdesverdriet. Zijn vriendje, of nauwkeuringer gezegd, diens moeder, heeft het zeer recent uitgemaakt. 'Nu kan ik er tenminste over praten', meldt hij bedrukt 'verleden week zat ik alleen te janken.' Helemaal aan het eind van onze konversatie haalt hij in de meest authentieke huis-, tuin- en keuken-traditie, zijn portefeuille tevoorschijn, en toont ons een foto van een lachende jongen: 'Wat een schatje, vind je niet?'

Daarbij moet men niet denken dat Rob een groentje is in de pedofiele scene. Hij heeft al zeven veroordelingen achter de rug: de eerste was meteen de langste: een jaar en zeven maanden. Ze wilden me even goed laten schrikken. Ik schrok ook wel, natuurlijk, maar het is niet zo dat je er dan meteen mee stopt. Als ze een pilletje hadden wat je kon slikken en dan hoefde je niet meer, had ik dat al lang genomen, want je raakt onvermijdelijk gefrustreerd. Maar zo werkt 't niet.'

Evenwicht

De frustraties worden veroorzaakt door de omgeving die al gauw klaar staat met etiketten als 'die pleuris-pedo', maar ze hebben ook inhoudelijker gronden. Rob: 'Het zal uit mijn mond misschien eigenaardig klinken, maar ik vind een pedofiele relatie toch altijd surrogaat. Het blijft voor mij kinderseks, en je kan van een kind niet alles verwachten. Ik heb zelden of nooit een vriendje met wie ik tot een cli-

max kom en dan zelf ook bevredigd ben. Je bent er helemaal op gespist om het die jongen naar de zin te maken, en hoe loopt het dan vaak? Hij draait zich om en gaat slapen.' Dit ontbreken van het volmaakte evenwicht kan ook vanaf de andere kant worden beschreven. Rita, dochter van een pedofiele vader, heeft op grond van haar waarnemingen de indruk 'dat zo'n jongetje niet echt van zo'n man houdt. Omgekeerd is dat vaak wel zo.'

Hetgeen ons brengt op de vraag naar de gelijkwaardigheid van beide partners (meestal man en jongen) in een pedofiel contact. Frank en zijn broertje Herman (respectievelijk vijftien en dertien) hebben beide sinds twee jaar contact met Jan, die als een soort pleegvader voor hen fungeert. Over die afhankelijkheid zijn ze heel duidelijk. Die is er, in laatste instantie, niet, volgens hen. 'Als jij geen zin hebt om te komen, kom je niet. En als hij dan gaat dreigen, geef je hem aan bij de politie.' Maar wat te doen, wanneer je bijvoorbeeld bent weggevloden uit een kindertehuis en vervolgens door je vaderlijke vriend onder druk wordt gezet? Geen theoretische kwestie, want alle betrokkenen zijn het erover eens dat de meeste jongeren die in een pedofiele relatie terecht komen 'probleemkinderen' zijn: met gescheiden ouders, ruzie thuis, moeilyk opvoedbaar, wegloperjes. Zij zoeken bij hun pedofiele vriend geborgenheid, en vinden die daar meestal ook. Maar stel dat die daaraan seksuele verlangens verbindt waarop de jongen eigenlijk niet in wil gaan? Frank en Herman zien het niet als probleem. 'Dan moet je kiezen tussen teruggaan naar het tehuis of het toch maar toestaan.' Niet zulke aanlokkelijke alternatieven, werpen we in het midden. Dat kan zo zijn, menen zij, maar het is wél een keuze.

Videofilm

Rob heeft ook geregeld met wegloperjes te maken gehad. Hijervaart dat inderdaad als ingewikkeld, vandaar dat hij ook altijd zo snel mogelijk met hen naar het JAC gaat. 'Maar ja, soms krijg je ze dan binnen een paar dagen weer voor de deur.' De kinderen met wie hij omgang heeft, in leeftijd variërend tussen acht en vijftien jaar, maar ook wel ouder ('ik kan meegroeien') be-

nadert hij naar zijn gevoel altijd zeer open. 'Als ik behoefte heb aan seks, zeg ik: "Ik vind je leuk, ik zou wel met je naar bed willen." Dan vallen die monden soms wel open, ja.' Maar seks benadrukt hij, is niet het enige waar het om gaat, en hoort er niet altijd vanaf het eerste moment bij, soms duurt het zelfs jaren voor het zover komt. 'Je merkt vanzelf of zo'n joch daaraan toe is.' Hoe dan, willen wij weten. 'Je laat bijvoorbeeld videofilmjes zien, en dan zie je of hij daar iets aan vindt of je merkt het aan zijn reactie als je hem eens aanhaalt.'

Van dwang is volgens Rita in de relaties tussen haar vader en zijn vriendjes beslist geen sprake. Hetgeen niet wil zeggen dat men permanent op dezelfde golfslengte zit. 'Als het vriendje ergens geen zin in heeft, kan de vriend wel eens boos worden. Maar hij weet natuurlijk ook dat als hij gaat dwingen de relatie kapot gaat.' De momenten waarop zo iets dreigt zijn de enige dat zij zich actief met haar vaders liefdesleven bemoeit. 'Dan zeg ik: laat toch, als hij geen zin heeft; waarom moet het dan? Of als ik zie dat ze elkaar irriteren doordat ze elkaar even teveel gezien hebben, roep ik: ga toch allebei in een andere kamer zitten. Voor de rest bemoei ik me er niet mee.'

Heeft het Rita gestoord dat haar vader regelmatig pedofiele relaties onderhoudt? Dat gevoel heeft ze niet, ze is ermee opgegroeid, het is voor haar 'eigenlijk normaal'. Al heeft dat normale wel iets dubbelzinnigs omdat ze tegelijkertijd al vanaf heel jong besefte dat je er op school en met vriendjes en vriendinnetjes maar beter niet over kon praten. Ook dat had goed beschouwd niemand haar verteld, 'maar je merkte vanzelf dat het niet hoort.' Ze is ook wel eens jaloers geweest op 'pleegbroertjes', vanwege de aandacht die ze kregen, en omdat ze meer leken te mogen dat zijzelf. Maar over dat soort jaloezie is ze heengegroeid, het speelde toen ze jonger was, een jaar of tien.

Ze is blij dat haar vader vaste relaties heeft, die soms jaren duren, omdat zo ook de kans vermindert dat hij ooit in het gevang belandt, als gevolg van de aangifte van een ex-vriendje of diens ouders. Haar vader, betoogt ze met klem, is allesbehalve een kinderlokker. Niet het

type dat op straat jongetjes briefjes in handen stopt, en snoepjes om zich heen strooit. Hij heeft ook nooit iets seksueels met haar of haar broertje of zusje gewild, integendeel, hij waarschuwt haar, zegt ze met een grinnik, dikwijls 'om niet met vreemde mannen mee te gaan.' Als hij vijftig is, wil hij er trouwens mee stoppen, heeft hij haar verteld. Maar helemaal geloven doet Rita dat toch niet.

Gelegenheid

Wat is, kun je je afvragen, het specifieke aantrekkelijke van pedofiel contact. Frank speelt de vraag geroutineerd terug: 'Wat is het leuke aan de relatie tussen een man en een vrouw?' Het antwoord geeft hij ook: 'Je zoekt genegenheid, en daar komt seks bij.' Dat het bij pedofilie meestal gaat om kinderen die het moeilijk hebben en die sociaal kwetsbaar zijn, lijkt hem alleen maar voor deze relatievorm pleiten: 'Dan is er tenminste nog iemand die van je houdt.' En gezellig kan het ook zijn. Franks vriend Jan komt 'gewoon op verjaardagsfeestjes bij mijn thuis. En hij komt op visite bij mijn moeder.' Die staat dus achter de relatie? Alweer blijkt het pedofiele bestaan niet vrij van dubbelzinnigheden. 'Ze heeft natuurlijk wel een idee wat er aan de hand is, ze is niet helemaal gek, maar zolang ze weet dat wij het naar onze zin hebben...'

Zulk zwijgend dulden kan ook ineens voorbij zijn. Zoals bij het vriendje van Rob, van wie de moeder er na twee jaar een abrupt eind aan maakte. Rob wil z'n jonge vriend nu overhalen om stiekem met hem verder te gaan, 'want ik kan hem niet zomaar loslaten', maar voorlopig lukt dat niet. Wat zou Frank in zo'n situatie doen? 'Ik zou degene die mijn verhouding probeert te dwarsbomen recht in de ogen kijken en zeggen: heb jij er last van dat wij zo'n relatie hebben? Heb je er echt last van? Dan staan ze met hun bek vol tanden.'

Schaduwzijden

Geheimzinnigheid, gêne, angst voor repressie, afhankelijkheid. En aan de andere kant: genegenheid, liefde, een poging tot communicatie. Een eerste verkenning van het pedofiele wereldje laat veel vragen open. Zijn de schaduwzijden van de

pedofiele relatievorm het gevolg van externe omstandigheden, van het taboe erop? Daardoor worden mensen immers chanteerbaar, en wordt de ondoorzichtigheid bevorderd, wat bij een wantrouwige buitenwereld overspannen reacties kan oproepen. Overspannen, omdat de modale pedofiel er geenszins op uit lijkt om onschuldige jongetjes - of in een enkel geval meisjes - in het seksuele verderf te storten. Zodat nuchterheid bij het aankijken tegen pedofiele relaties hoe dan ook een grote stap vooruit zou zijn.

Nuchterheid, geen verkettering, maar ook geen euforie. Want de vraag of pedofilie, ook onder een gunstiger gesternte iets is om voor te juichen, blijft. 'Een relatie met een kind van vier vind ik gewoon stom', meent Rita. Dat zal elke wel-denkende pedofiel met haar eens zijn. Maar als het gaat om kinderen van zeven of acht lopen de meningen al flink uiteen. Is er een grens te markeren, een moment aan te geven waarop een kind weloverwogen kan zeggen: ja, dit wil ik, hier geniet ik van? En hoe zit het met de 'oudere vrienden'? Vinden zij het, even los van de sociale druk, echt altijd zo leuk? 'Altijd die kermis', verzucht Rob. 'Ik word er ziek van. Ik kan helemaal niet tegen dat gedraai in die draaimolens. Weet je wat het is? Je moet kind zijn. Je blijft altijd kind onder de kinderen.' Maar, wie weet, misschien is dat juist het mooie.

ANET BLEICH

Kinderhandel ?

^{HR 25} Vrouwenhandel met nep-vaders

BERGEN OP ZOOM (ANP) - De politie van Bergen op Zoom heeft in een café twee Rotterdamers aangehouden. Zij zouden mannen hebben overgehaald om een akte te ondertekenen waarin ze het vaderschap over minderjarige Filippijnse meisjes erkennen.

Volgens de politie gaat het hier om een nieuwe vorm van vrouwenhandel. Met de vervalste aktes kunnen de meisjes op de Filippijnen automatisch de Nederlandse nationaliteit krijgen en het bijbehorende paspoort. Daarop kunnen ze dan zonder problemen naar Nederland worden gebracht.

De Rotterdamers benaderden ongetrouwde en gescheiden mannen in cafés in Bergen op Zoom. Zij kregen achthonderd gulden aangeboden als ze de akte wilde ondertekenen. Er stonden meestal twee kinderen op.

In alle gevallen ging het om meisjes tussen de zestien en achttien jaar. Met de ondertekende akte moesten de 'vaders' naar de afdeling Bevolking van de gemeente gaan, waar de erkenning van het vaderschap werd gelegaliseerd. De Rotterdamers gaven nog een notariële akte mee, waarin de ongetrouwde Filippijnse 'moeder' de erkenning van het vaderschap toestaat. De politie sluit niet uit dat ook deze verklaringen vervalst zijn.

Verhandelde Filipijnse kinderen ^{BH} spoorloos ²⁷

BERGEN OP ZOOM — De politie van Bergen op Zoom heeft geen enkel spoor van de Filipijnse kinderen die het slachtoffer zijn geworden van Nederlandse kinderhandelaars. De twee hoofdverdachten die vrijdag werden gearresteerd, hebben geen idee waar de kinderen gebleven zijn, aldus adjudant Belaert van de recherche van Bergen op Zoom. Volgens hem gaat om 80 tot 150 jongens en meisjes van 12 tot 17 jaar. Hij sluit niet uit dat ze in de prostitutie terecht zijn gekomen.

De twee verdachten lieten alleenstaande mannen in café's valse actes tekenen waarmee ze het vaderschap erkenden over hen volslagen onbekende Filipijnse kinderen. De „valse vaders” werden onder meer geronseld in Bergen op Zoom, Den Haag, Amersfoort, Amsterdam, Rotterdam en Tilburg. Voor hun handtekening kregen ze 800 gulden.

De in de actes genoemde kinderen ontvingen daarmee automatisch de Nederlandse nationaliteit. Zij — of hun ouders — vervoegden zich vervolgens bij het Nederlandse consulaat in Manila voor een Nederlandse paspoort, waarmee ze vrij naar ons land of naar een ander EG-land konden reizen.

„De verdachten keken niet meer naar de kinderen om. Zij hadden hun geld binnen en de rest interesseerde hen niet”, aldus adjudant Belaert.

Op dit moment kan de verdachten niets meer dan uitlokking van valsheid in geschrifte ten laste worden gelegd. De „valse vaders” hebben weliswaar de valsheid in geschrifte daadwerkelijk gepleegd, maar Belaert verwacht niet dat zij vervolgd zullen worden. „Dat is onbegonnen werk. Bovendien hebben ze nooit stilgestaan bij wat ze deden, ze zijn gewoon heel erg dom geweest”.

Duo ronselt vrijgezellen als 'vader' Filippijnse kinderen

BERGEN OP ZOOM, 27 juli — De twee Rotterdamers die afgelopen vrijdag in Bergen op Zoom werden aangehouden, hebben volgens de politie anderhalf jaar lang Filippijnse kinderen tegen betaling de Nederlandse nationaliteit bezorgd. Het tweetal (29 en 53 jaar) liet vrijgezellen in cafés tegen een beloning van achthonderd gulden een kant-en-klare akte ondertekenen, waarmee zij als „vader” een Filippijns kind erkenden. Het afgelopen weekeinde bleek dit niet alleen in Bergen op Zoom te zijn gebeurd, maar ook in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Amersfoort, Breda en Vlaardingen.

De geronselde „schijnvaders” lieten bij de burgerlijke stand van hun woonplaats in Nederland een vaderschapsakte opmaken. Daarmee konden de Filippijnse moeders of hun kinderen, die in leeftijd varieerden van 12 tot 18 jaar, bij de Nederlandse ambassade in Manila een Nederlands paspoort krijgen. De verdachten hebben verklaard dat de Filippijnen voor de vaderschapsakte „duizenden gulden” betaalden.

^{NRT} De politie heeft nog geen idee om hoeveel kinderen het gaat en wat zij in Nederland doen. Volgens de verdachten wilden de Filippijnse kinderen hier studeren of werken. De politie onderzoekt of de organisatie van de Rotterdamers zich ook uitstrekte tot de Filippijnen zelf.

Volgens een woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken kan het niet om grote aantallen gaan. In 1986 behandelde de ambassade in Manila 118 paspoortkwesties, waarvan het grootste deel bestond uit verlengingen. Het afgeven van een paspoort is voor een ambassade niet meer dan een administratieve handeling. „Wanneer alles rechtsgeldig is verlopen, is er heel moeilijk een vinger tussen te krijgen”, aldus de woordvoerder.

Handel in kinderen ontdekt

Rotterdamers lieten vervalste vaderschapsactes tekenen ^{TR 27}

BERGEN OP ZOOM — De politie van Bergen op Zoom heeft twee Rotterdamers aangehouden in verband met een nieuwe vorm van handel gedurende de laatste anderhalf jaar in ongeveer honderd jongens en meisjes van 14 tot 16 jaar uit de Filippijnen.

In café's in Bergen op Zoom, Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Schiedam, Vlaardingen en Tilburg benaderde het tweetal ongetrouwde en gescheiden mannen met het verzoek een akte te ondertekenen waarin ze het vaderschap over minderjarige Filippijnse kinderen erkenden. Daarmee moesten ze dan naar de afdeling bevolking van de ge-

meente stappen, waar de erkenning werd gelegaliseerd. Bij de erkenning werd een notariële acte van de ongetrouwde Filippijnse moeder gevoegd waarin stond dat zij de erkenning door de Nederlandse man toestaat. De politie sluit niet uit dat die notariële actes vals zijn.

Voor deze erkenning van het vaderschap kregen de benaderde mannen 800 gulden per acte. De mannen zelf zouden op de Filippijnen het tienvoudige daarvoor hebben gekregen.

De Filippijnse kinderen verkrijgen door erkenning van het vaderschap automatisch de Nederlandse nationaliteit. In Manila vervoegen ze zich dan op het Nederlandse consulaat

voor Nederlandse paspoorten en zo kunnen ze zonder problemen naar Nederland reizen.

De twee mannen, 43 en 29 jaar oud, zijn na overleg met officier van justitie mr. Koops in Breda in verzekering gesteld. De politie begon met haar onderzoek na een tip van een ambtenaar van een burgerlijke stand in een gemeente in Noord-Brabant. De mannen worden voorlopig vastgehouden op verdenking van valsheid in geschrifte, met name op het gebied van de acte-ondertekening. De afdeling vreemdelingenzaken van het ministerie van justitie in Den Haag heeft contact opgenomen met de ambassade in Manila.

Handel in Filippijnse jeugd: betere toekomst voor wie?

Van een onzer verslaggeefsters
ROTTERDAM - „Ze houden vol dat ze uit pure liefdadigheid handelden. Ze wilden met hun actie arme kinderen uit de Filippijnen een betere toekomst bieden in Nederland. Maar het begrip betere toekomst kun je natuurlijk erg ruim interpreteren.“

Woordvoerder F. Delhez van de politie van Bergen op Zoom zegt het niet hardop, maar uit zijn woorden valt op te maken dat de politie vooralsnog geen stuiver geeft voor het verhaal van de twee Rotterdamers, die afgelopen vrijdag in deze Brabantse gemeente werden aangehouden op verdenking van een nieuwe vorm van kinderhandel.

Het tweetal is er de afgelopen anderhalf jaar in geslaagd tachtig tot honderd mannen, allemaal vrijgezellen, zover te krijgen dat ze tegen een beloning van achthonderd gulden een kant-en-klare acte ondertekenden waarin ze het vaderschap over minderjarige Filippijnse kinderen in de leeftijd van 14 tot 18 jaar erkenden. Met die acte moesten ze dan naar de afdeling bevolking van hun woonplaats stappen, waar de erkenning werd gelegaliseerd. Bij de transacties werd stevast een (mogelijk vervalste) notariële acte van de ongehuwde Filippijnse moeder gevoegd waarin stond dat zij geen bezwaar had tegen de erkenning.

Vrije doorgang

De Filippijnse kinderen hebben door deze erkenning automatisch de Nederlandse nationaliteit verworven. Als het kind (of de moeder) zich op het Nederlandse consulaat in Manila vervoegt, krijgt het zonder problemen een Nederlands paspoort en kan het vrijelijk naar Nederland reizen. De politie weet niet of er daadwerkelijk kinderen naar ons land zijn gekomen. Delhez: „We hebben er nog niet één weten op te sporen.“

Het ministerie van buitenlandse zaken heeft de politie evenmin opheldering kunnen verschaffen. De ambassade in Manila heeft vorig jaar

118 paspoortkwesties behandeld. Voor het merendeel betrof het echter verlengingen.

De twee Rotterdamers (43 en 29 jaar) houden vol dat ze uit ideële motieven handelden en er niet op uit waren de kinderen bijvoorbeeld als prostituee te laten werken in Nederland. Ze zeggen verder dat ze 'volledig zelfstandig' opereerden en geen deel uitmaakten van een grotere organisatie. De politie hecht vooralsnog weinig geloof aan deze verklaring. Onderzocht wordt nog of de organisatie zich ook uitstrekte tot de Filippijnen zelf.

Geraffineerd

De werkwijze van de Rotterdamers was zeer geraffineerd, vertelt Delhez. „Ze stapten een café bin-

nen en benaderden mannen, van wie ze vermoedden dat die wel gecharmeerd zouden zijn van een financiële opsteker. Nee, geen zwerwers of alcoholisten. Het waren altijd vrijgezellen, gescheiden of ongehuwde mannen.“ Die kregen dan een roerend verhaal te horen over de armoedige omstandigheden op de Filippijnen en de geringe toekomstmogelijkheden voor de kinderen. Delhez: „Met achthonderd gulden in het vooruitzicht is niet iedereen geneigd kritische vragen te stellen.“

Een inwoner van Bergen op Zoom, die de zaak niet helemaal vertrouwde, stapte vorige week naar de politie. Delhez: „Die man wilde dat geld graag hebben maar wilde van ons de garantie dat hij geen problemen zou krijgen.“

Hij wilde zeker weten dat hij niet met een kind opgescheept zou worden. Ik heb hem afgeraden om die acte te ondertekenen. Op dat moment wisten we verder nog van niets, maar nog geen dag later kreeg ik een telefoontje van een ambtenaar van de afdeling bevolking, die een anonieme tip had gekregen over dezelfde kwestie.“

De twee Rotterdamers hebben verklaard dat ze niet alleen in Bergen op Zoom, maar ook in café's in Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, Schiedam, Vlaardingen en Tilburg vrijgezellen hebben weten te strikken voor het vaderschap.

De mannen blijven voorlopig in hechtenis op verdenking van valsheid in geschrifte.

Justitie waarschuwt voor valse Filippijnse actes

door Henny de Lange

ROTTERDAM - Het ministerie van justitie gaat alle ambtenaren van de burgerlijke stand per brief waarschuwen voor documenten, die zogenaamd zijn ondertekend door een notaris uit de Filippijnen.

De notaris in kwestie bestaat niet. De papieren zijn vervalst en worden gebruikt om minderjarige Filippijnse kinderen aan een Nederlands paspoort te helpen. Politie en justitie beschikken over aanwijzingen dat de kinderen vervolgens naar Nederland worden gebracht, waar ze in de prostitutie moeten werken.

De vervalste 'notariële' aktes zijn voorzover nu bekend, vijftig keer met succes gebruikt om een ambtenaar van de burgerlijke stand om de tuin te leiden. In alle gevallen werd de akte overlegd door Nederlandse mannen die het vaderschap wensden over een minderjarig Filippijnse kind. Voor erkenning van het vaderschap is een notariële akte vereist, waarin de moeder van het kind haar goedkeuring verleent aan de transactie.

De politie van Bergen op Zoom kwam er vorige week achter dat de betrokken mannen in cafés omgekocht waren door twee Rotterdamers. Beiden zijn inmiddels gearresteerd. Het tweetal heeft verteld dat het de afgelopen anderhalf jaar in Rotterdam, Den Haag, Amsterdam, Bergen op Zoom, Tilburg, Schiedam en Vlaardingen tientallen mannen,

allemaal vrijgezellen, heeft weten over te halen op papier 'vader' te worden van minderjarige Filippijnse kinderen in de leeftijd van 14 tot 18 jaar. De mannen, van wie zich er inmiddels dertig bij de politie hebben gemeld, kregen stevast roerende verhalen te horen over de miserabele toekomstmogelijkheden voor kinderen op de Filippijnen.

De 'vaders' in spe kregen een beloning van achthonderd gulden, als ze bereid waren een kant-en-klare akte te ondertekenen waarin ze het vaderschap erkenden. Met die akte alsmede de vervalste 'notariële' akte uit de Filippijnen moesten ze dan naar de afdeling bevolking van hun woonplaats stappen, waar de erkenning werd gelegaliseerd. De Filippijnse kinderen hebben door deze erkenning automatisch de Nederlandse nationaliteit verworven. Als het kind of de moeder zich op het Nederlandse consulaat in Manila vervoegt, krijgt het zonder problemen een Nederlands paspoort en kan het vrijelijk naar Nederland reizen.

Hoeveel kinderen zich inmiddels in Nederland bevinden, is niet bekend. Dat ze er zijn, staat voor de politie van Bergen op Zoom vrijwel vast nu de Rotterdamse politie in een pand vijf jonge Filippijnse vrouwen heeft aangetroffen, onder wie de echtgenote van één van de twee verdachten. Toen de politie van Bergen op Zoom de vrouwen, in de leeftijd van 16 en 17 jaar en begin 20, wilde verhoren, waren ze echter spoorloos verdwenen. Adjudant R. Beel-

art van de politie van Bergen op Zoom, wil niet zeggen of de vrouwen zich in een sekshuis bevonden. „Het pand is eigendom van één van de verdachten. Maar het feit dat die meisjes nu ineens vertrokken zijn, spreekt natuurlijk wel boekdelen.“ De twee verdachten houden volgens Beelaart nog steeds vol dat ze uit pure liefdadigheid hebben gehandeld. Ze wilden de kinderen een 'betere toekomst' bieden in Nederland. Het duo is zeer „geraffineerd en doordacht“ te werk gegaan, meent Beelaart. De mannen hebben zich - met uitzondering van de gefingeerde notaris op de Filippijnen - strikt gehouden aan alle wettelijke voorschriften voor erkenning van het vaderschap. De adjudant spreekt daarom van een „duidelijke maas“ in de wetgeving. „Ik kan het tenminste niet anders noemen.“

Een woordvoerder van het ministerie van justitie bevestigt dat het departement vooralsnog weinig anders kan doen dan de betrokkenen (ambtenaren van de burgerlijke stand) te vragen alert te zijn op Filippijnse notariële aktes. Verder zal het departement alle hoofdofficieren van justitie in den lande een brief schrijven over deze kwestie.

„Wij zullen de officieren wijzen op artikel 225 van het Burgerlijk wetboek, dat de mogelijkheid biedt erkenningsaktes voor vernietiging voor te dragen bij de rechter. Dat is op dit moment eigenlijk het enige dat wij kunnen doen tegen deze schijnerkenningen“, aldus de woordvoerder. Justitie heeft op dit moment geen aanwijzingen dat er meer landen dan de Filippijnen betrokken zijn bij deze vorm van kin-

derhandel. Met het fenomeen schijnerkenningen lijkt de prostitutiehandel na het recente 'verbod' op schijnhuwelijken, een nieuwe 'sluiproute' gevonden te hebben om buitenlandse meisjes te ronsselen voor de prostitutie in Nederland. Het sluiten van een huwelijk bood tot voor kort de mogelijkheid automatisch het Nederlanderschap te verwerven. Dat leidde ertoe dat buitenlandse meisjes onder valse voorwaarden tot een schijnhuwelijk en vervolgens prostitutie werden gedwongen. Justitie heeft deze weg afgesneden. Pas na drie jaar huwelijk komt een buitenlander in aanmerking voor het Nederlanderschap.

Verbranding pornografie verboden

Bh 3-7
VEENENDAAL — Op grond van de Veenendaalse Algemene Politie Verordening (APV) wordt het L.P. Dorenbos verboden om zijn selectie pornografische lectuur komende zaterdag te verbranden op de Markt. Dat heeft hij gisteren te verstaan gekregen in een onderhoud op het gemeentehuis met loco-burgemeester Vrieling en hoofdinspecteur Verweij van het plaatselijke politiekorps.

Dorenbos heeft onmiddellijk een nieuwe actie aangekondigd. In de loop van de volgende week wil hij een aantal pornobladen die door de paperversnipperaars zijn gedaan bij de Veenendaalse dienst gemeentewerken aanbieden. Bedoeling is dat het papier wordt afgevoerd naar de Afvalverwerking Rijnmond.

De christelijke actievoerder heeft de loco-burgemeester gevraagd om komende zaterdag op de Markt enkele honderden pamfletten uit te delen met daarop de lijst met winkels waar volgens Dorenbos in Veenendaal pornografische lectuur wordt verkocht. Het college van B en W heeft over dat verzoek donderdagmiddag oververgaderd. Het ziet er naar uit dat voor de uitdeelactie wel toestemming wordt gegeven. In de Veenendaalse APV staat dat het verboden is om op of aan de openbare weg een vuurtje te stoken. Het overleg tussen de plaatselijke autoriteiten en Dorenbos heeft een klein half uur in beslag genomen.

Commotie in Veenendaal door jacht op vieze boekjes

Door onze redacteur **NRC**
MARCEL HAENEN

VEENENDAAL, 1 juli — De aankondiging van de stichting Rainbow, geleid door ex-EO-directeur drs. L.P. Dorenbos, om Veenendaal radicaal te zuiveren van pornografische lectuur, heeft in die plaats nogal wat commotie veroorzaakt.

Vooraf de mededeling dat alle „vieze boekjes” die deze week in de tijdschriftenwinkels in Veenendaal door Rainbow zullen worden opgekocht zaterdag demonstratief zullen worden verbrand voor de Oude Kerk in Veenendaal, wekt alom bevreemding. Onder de gewraakte tijdschriften bevinden zich tijdschriften als Panorama, Nieuwe Revu, Cosmopolitan en Playboy.

De loco-burgemeester van Veenendaal, B.J. Vrieling, werd vanochtend compleet verrast door de actie. Natuurlijk, als CDA-politicus is hij ook „echt niet voor porno”. Hij noemt de actie „best een leuk item”, al vraagt hij zich af of je er het „porno-probleem” mee oplost.

Als loco-burgemeester maakt hij zich echter meer zorgen over de openbare orde. „Op de openbare weg mag je niets verbranden.” Vanochtend was hij druk bezig Dorenbos op te sporen om hem uit te nodigen voor

een gesprek. „De stichting Rainbow heeft bij ons namelijk geen vergunning aangevraagd voor een dergelijke demonstratieve verbranding van pornoboekjes. Zaterdag is het bovendien markt op de plek voor de Oude Kerk dus dan komt de veiligheid in gevaar.”

Vanmiddag bespreekt de loco-burgemeester met de hoofdinspecteur van politie hoe deze zaak met het oog op de Algemene politieverordeningen geregeld dient te worden. „Misschien dat we met Dorenbos kunnen afspreken dat we de door hem verzamelde lectuur, net als al ons huisvuil, afleveren bij de Afvalverbrandingsinstallatie in Rotterdam”, suggereert Vrieling.

Dorenbos liet vorige week tijdens een protestactie tegen kinderporno in Oude Pekela weten dat hij en de zijnen alle winkels in Veenendaal die bovenbedoelde bladen verkopen, van een speciale sticker zouden voorzien. Om juridische redenen zijn zij hiervan afgestapt. Nu komt er een krijtstreep voor de betreffende winkel, waar de mensen niet achter mogen komen.

Bij de tijdschriftenwinkels wordt over het algemeen verontwaardigd gereageerd op de actie van Dorenbos.

Pag. 2: Vervolg

Leden van de linkse gemeenteraadsfracties van Veenendaal demonstreren tegen de anti-porno-actie van Dorenbos. Foto Hans van Oort

VEENENDAAL (ANP) — Directeur drs L.P. Dorenbos van het Rainbow ethisch instituut voor normen en waarden, heeft zaterdag in Veenendaal twee manden met versnipperde „pornobladen” demonstratief aangeboden aan de gemeentereiniging. Dorenbos riep minister Korthals Altes van Justitie op actie te ondernemen tegen porno.

De gemeente zal de snippers van de bladen Playboy, Penthouse, Nieuwe Revu, Panorama en Cosmopolitan volgende week laten verbranden bij de afvalverwerking Rijnmond.

Dorenbos, oud-directeur van de Evangelische Omroep, wilde de bladen aanvankelijk verbranden, maar kreeg daarvoor geen toestemming van de gemeen-

Oud-EO-directeur vraagt minister om actie tegen porno

te omdat de algemene politieverordening dat verbiedt.

Op de markt voor de Oude Kerk in Veenendaal las Dorenbos een open brief voor. Daarin riep hij niet alleen minister Korthals Altes van Justitie op actie te ondernemen tegen porno, maar hij wil ook dat Albert Heijn en Anton Dreesmann dit soort bladen te weren uit hun bedrijven.

Hij verweet hun seksualiteit te misbruiken voor commerciële doeleinden. „Dit is een ernstige vorm van discriminatie, vooral van de vrouw. U bent met dit deel van uw assortiment absoluut op de verkeerde weg.” Enkele marktbezoekers betuigden Dorenbos hun sympathie met de leuzen „Lang leve Dorenbos” en „Porno nee, Dorenbos ja”.

Twee linkse politieke partijen in Veenendaal, de PvdA en Dialoog (waarin de PPR, PSP en de Onafhankelijken zich hebben verenigd) voerden op hun beurt actie tegen de actie van Dorenbos met motto's als „Persvrijheid ja” en „Censuur de wereld uit, te beginnen uit Veenendaal”. Dorenbos zei dat hij zaterdag 11 juli wil actievoeren in Bunschoten en Spakenburg.

Dorenbos wil sjaals uitdelen aan topless zonnende vrouwen

Bh 13/7

SPAKENBURG — Vrouwen die topless zonnen op stranden komen in aanmerking voor een cadeautje van de pornobestrijder L.P. Dorenbos, directeur van het Rainbow Ethisch Instituut voor Normen en Waarden. Hij is van plan om op het strand van Scheveningen deze vrouwen een sjaal aan te bieden in zijn strijd tegen de „steeds meer op het sensuele geënte badmode”.

op zijn „kruistocht” tegen porno en voor een „seksueel gezond land”. Dorenbos las in Spakenburg een „proclamatie” voor, waar enkele honderden belangstellenden naar luisterden. Tot een echte actie kwam het niet. Eerder deze week had hij laten weten dat een herhaling van het gebeuren in Veenendaal niet te verwachten was. „Omdat het zetten van een krijtstreep voor een winkel, het plakken van een sticker en het verbranden van bladen in de Algemene Politie Verordening is verboden, gaan we iets doen wat wel mag.” Een inventarisatie had Dorenbos geleerd dat er in Spakenburg zes winkels zijn die

Dorenbos zei dit zaterdagmiddag in Spakenburg, de tweede plaats die hij aandeed

Belangstellenden kunnen een aktie-pakket aanvragen bij het Rainbow-instituut, waarin onder meer een affiche zit met als opschrift: „Pornografisch besmet gebied”, bestemd om te worden achtergelaten in winkels waar „bloot” wordt verkocht.

besmet zijn met het „porno-virus”. Hij liet weten dat Albert Heijn en V en D hem hebben meegedeeld zich niets van zijn actie te zullen aantrekken. Hij zei het de burgemeester van Bunschoten-Spakenburg kwalijk te nemen dat hij de Algemene Politie Verordening niet consequent hanteert en de naleving van de goede zeden op haar belooft. Ook de kerken kregen er van langs. De predikanten spreken volgens Dorenbos veel te weinig over hoe we seksualiteit in een sensuele, seksuele samenleving hebben te beleven. Hij kondigde aan dat Rainbow lesbrieven gaat

maken voor het hoogste niveau van de basisscholen en de mavo waarin de invloed van sex op kinderen en de seksualiteit zullen worden behandeld. Volgende week zaterdag keert Dorenbos terug naar Veenendaal, waar hij aanvankelijk eind juni een verbranding van pornolectuur wilde houden. Die ging niet door omdat de APV dit verbod. Komend weekeinde zal, aldus Dorenbos, in Veenendaal iemand die „in de porno heeft gezeten” vertellen „hoe satanisch en demonisch die lectuur is die uitloopt op een diepe doodscultuur”.

Publiek winkelt door bij actie tegen porno

TR 6

Van een onzer verslaggeefsters

VEENENDAAL — Een verpletterende indruk op de bevolking van Veenendaal maakte de anti-porno-actie van Rainbow-leider L. P. Dorenbos afgelopen zaterdag niet. 's Morgens las de voormalige EO-voorzitter op het plein voor de Oude Kerk een verklaring voor, waarin hij melding maakte van zijn bezwaren tegen bladen als Panorama, Cosmopolitan en Playboy, die in zijn ogen pornografisch zijn en vernederend voor de vrouw.

Een paar meter verderop ging de markt, die meer publiek trok dan het optreden van Dorenbos, gewoon door. Ook de tegendemonstratie van de lokale PvdA-afdeling en de plaatselijke progressieve coalitie Dialoog kreeg de Veenendalers niet uit hun evenwicht. „Censuur de wereld uit, te beginnen uit Veenendaal”, voerden de tegenstanders van Dorenbos als leuze. Van de morele zaterdagmiddagstrijd was in de etalage van een tijdschriftenwinkel aan de overkant van het plein niets te merken. De 'pornotijdschriften' bleven er onaangetast op de kopers wachten. „We hebben geen last van die actie, hoor”, meldde de verkoopster. „Van mij mogen ze de boel hier opkopen, maar ik heb gehoord dat ze niet genoeg geld hebben.” De winkel is wel op de 'zwarte lijst' terecht gekomen, samen met vijftien andere zaken waar je gefilmde of gefotografeerde ontblote lichaamsdelen kunt kopen. Het Rainbow ethisch instituut voor normen en waarden raadt de Veenendalers af in die zaken te kopen. Het is 'pornografisch besmet gebied', vindt de organisatie. Dorenbos zelf heeft er deze week nog toegesla-

gen: hij kocht er een aantal scabreuze geschriften, die aan de gemeentereiniging zullen worden aangeboden. In snippers gescheurd, uiterlijk als nog plaatsvinden, maar dan bij de afvalverwerking Rijnmond. **Open brief** Voor de Oude Kerk las de Rainbow-leider een open brief voor, waarin hij minister Korthals Altes (Justitie) opriep de pornografie aan te pakken. „Handelend optreden”, wenst Dorenbos van de minister. De „porno-perversie” heeft volgens hem alle grenzen overtreden, en de minister voert een te tolerant beleid jegens de uitgevers. Ook de heren Heijn (van de supermarkten) en Dreesmann (van V&D) werden door Dorenbos gekapitteld. Zij zouden, door de bladen en boekjes in hun winkels te verkopen, de seksualiteit misbruiken voor commerciële doeleinden. Alle burgers van Nederland werden door Dorenbos vervolgens opgeroepen de seksuele revolutie stop te zetten. „Van zijn tegenstanders kregen we een formulier, dat we moeten invullen en inzenden om zo te protesteren tegen de actie van Rainbow”,

meldde een tabakswinkelier die de Chicks in keurige pakketjes van tien stuks (met korting) verkoopt. „Ik denk wel dat ik het doe, maar het heeft allemaal niet zo veel om het lijf. We zullen er wel niets meer van horen.”

Dorenbos, die een paar maanden geleden de Evangelische omroep, waar hij directeur van was, waarwel zei om de handen vrij te hebben voor een kruistocht tegen het zedelijk verval, wilde aanvankelijk de opgekochte bladen in het openbaar verbranden. De burgemeester van Veenendaal gaf daarvoor geen toestemming, omdat het in strijd is met de algemene politieverordening.

'Net zo lief de Panorama' Ongeveer dertig demonstranten deelden tijdens de actie op de markt pamfletten uit waarin ze het opnemen voor de „vrijheid van drukpers”. Na korte tijd kon het winkeland publiek weer in alle rust de zaterdaginkopen doen. „Ach, er zijn hier zoveel geloven”, was het laconieke commentaar van een politie-agent. „Ik heb een buurman die bij die Rainbow-organisatie zit. Ik heb er geen last van, hoor. Af en toe krijg ik een blaadje van hem. Nou, dat neem ik dan aan, maar ik lees net zo lief de Panorama.”

De volgende halte van Dorenbos is Spakenburg. Daar zullen de pornohandelaren aanstaande zaterdag worden aangepakt.

Regen komt Dorenbos tegemoet in strijd tegen topless zonnen

Bh 22

NIJKERK — Het slechte weer heeft de delegatie van drs. L.P. Dorenbos er van weerhouden om vandaag lappen stof uit te reiken aan topless zonnende vrouwen op het Scheveningse strand. „Nederland is vandaag behoed voor nog een dag naaktloperij op de stranden”, zei Dorenbos nu zijn actie door de zware regenval overbodig werd. Zijn organisatie, het Rainbow Instituut voor normen en waarden kondigde vandaag aan in augustus een nieuwe actie te starten. Dan zullen alle geestelijke en andere leiders in Nederland worden opgeroepen een appèl op het Nederlandse volk te doen om terug te keren tot de bijbelse normen en waarden.

Porno (1)

Uw verslaggeefster heeft alleen maar negatieve reacties op de anti-porno-actie van Rainbow-leider L. P. Dorenbos. (Trouw 6 juli) Een tabakswinkelier reageerde: „Het heeft allemaal niet zo veel om het lijf. We zullen er wel niets meer van horen.” Bij dit laatste vergist hij zich schromelijk. Er is een jaar van genade (thans) maar er komt ook een dag der wrake van onze God. Jesaja 61. Dan zullen zij weten, dat er een profeet in hun midden geweest is en zullen zij, die ons volk voeren naar de zedelijke en geestelijke ondergang, daarvan verantwoording moeten afleggen. Op die dag is God een verterend vuur. Naaldwijk D. A. Wols

Porno (2)

Op het eerste gezicht een goed stuk van de heer R. M. Nepveu in Podium (4 juli). Aan de ene kant zegt Nepveu dat zij het volste recht hebben op grond van hun inzicht en overtuiging, een actie tegen de door hen kwalijk geachte geschriften te ondernemen, maar het is wel een 'hoogmoedige' onderneming. Conclusie: Het zou te wensen zijn dat zijn Rainbow even snel verdwijnt als de meeste regenbogen. De heer Nepveu moet niet vergeten dat de enige echte regenboog aan onze vervuilde luchten al lang verdwenen is. En dat komt doordat er te weinig echte hoogmoedige mensen waren. Den Haag H. E. Stavinga-Kremer

NRC 10

Drs. L.P. Dorenbos, 45, hing een half jaar geleden zijn directeursschap van de EO aan de wilgen om zich geheel en al te wijden aan de activiteiten van zijn eigen Rainbow Organisatie. Bert Dorenbos, Nederlands gereformeerd, is er rotsvast van overtuigd dat de samenleving aan het verloederen is en dat daar nog nooit iemand gelukkig van is geworden. Met zijn Rainbow Organisatie treedt hij ten strijde tegen o.a. pornografie, abortus, euthanasie en maakt hij zich sterk voor een herwaardering van de Christelijke naastenliefde. Drs. Dorenbos is getrouwd met Willie de Lange en vader van vier dochters.

Donderdag 9 juli 1987.

Het begon alweer vroeg. Het Nationaal actieplan pornografie staat allereerst in de belangstelling. De pers uit binnen- en buitenland laat je niet met rust. Ik lees dat het gemeentehuis van Bunschoten Spakenburg constant gebeld wordt over wat er zaterdag daar gaat gebeuren. Vanmorgen naar Ridderkerk. Evaluatie van de zangmanifestatie met de koren van Arie Pronk en de kinderkoren van Jennifer van de Hoek met de burgemeester. De nationale actie ten bate van de joodse school Het Cheider in Amsterdam, die vanwege antisemitisme met een hoog hek moet worden beschermd, is door het Rainbow evangelieplan in Ridderkerk gestart. Wij zijn tevreden over de actie, maar de follow up blijft haken. Burgemeester Verplancke is een boeiend en dynamisch figuur. Zeer inspirerend. Zijn vrouw nog even gesproken, die als oud-verzetstrijdster heel actief is om jongeren op scholen te betrekken bij onderhoud en herstel van oorlogsmonumenten. Daarna bij Jennifer langs. Zij is aan de was. Heerlijk in de tuin gefilosofeerd. Jennifer wil met haar 600 kinderen op de koren meedoen met het Rainbow bijbelplan voor kinderen. Vorige week samen met Elly en Rikkert Zuiderveld en hun kinderkoor bij In de ruimte in Soest in vijftien talen en verkleed het lied opgevoerd: Lees je bijbel, bid elke dag. Heel leuk. Wij spreken erover om er een plaatje van te maken en daarna een videoband en dan ook een kindermusical te ontwikkelen. Wij maken afspraak voor verder gesprek. Jennifer geeft nog een bandje mee van dominee Arie van Gent van Radio Bloemendaal met wie zij erg goed samenwerkt. Zij zal contact leggen. Door naar dr. Dijkstra, geneesheer-directeur van bejaarden- en verpleeghuis Sonnenburg, Rotterdam. Wij spreken over de door Rainbow news agency georganiseerde journalistenreis naar het Hospice movement in Engeland. Huizen voor opvang en behandeling van terminale patiënten. Conclusie: euthanasie als oplossing volkomen overbodig. Wij spreken af meer voorlichting te geven. Ook te onderzoeken wat er in Nederland al gebeurt bijvoorbeeld in Antonius IJsselmonde. Een zeer deskundige en welbespraakte man, die dr. Dijkstra 's Avonds, steeds de telefoon. Jan Smit van de Nieuwe Apeldoornse Krant dwingt mij om definitief te beslissen wat wij zaterdag in Bunschoten gaan

doen. Ik maak de voor te lezen Proclamatie en bel hem die door. Hij is bezig met een hele pagina over de Actie in alle Persunie-bladen. De Nieuwe Revu belt en biedt alle ruimte aan voor wat ik te zeggen heb. Belachelijk als ik hierop inga. Playboy zond ook al een dergelijk aanbod en het belt Penthouse. Bah. Willige kopers verhogen het bod op ons huis. Moet nog wel iets bij, maar wij willen het kwijt voor wij op vakantie gaan. De makelaar Bos zal nu proberen te bemiddelen.

Vrijdag

Loco-burgemeester Frieling van Veenendaal belooft ook eens met iets 'positiefs' naar Veenendaal te komen. Hoorde van Alex, een jongen die uit de onderwereld tot geloof gekomen is en nu in Veenendaal woont. Op reis naar Veenendaal. Eerst bij de gemeentereiniging de twee zakken met pornovuil afgeven. Dat gemeld bij de politie conform afspraak. Het vuil kan nu door naar de verbrandingsovens in Rijnmond. Veel beter zo. En verbrand wordt het. Op zoek naar Alex. Heeft geen telefoon. Trof zijn vrouw thuis met bezoek van moeder van Akkie, die fitnesscentrum runt in Ede waar nu maandelijks wordt geëvangeliiseerd. Je houdt het niet voor mogelijk. Afgesproken om Akkie en Alex in de WALK IN in Zalencentrum

De Herdershof in Veenendaal om half tien te ontmoeten. Door naar Nijkerk. Op kantoor een en al bedrijvigheid. De aanmeldingen voor het RAINBOW BIJBELPLAN stromen binnen. Wat is er ook belangrijker dan de bijbel te lezen. De pers blijft bellen. ANP doorgebeld over de actie. Persbericht eruit. De PROCLAMATIE gedrukt. Jan Apon en mijn vrouw hebben het DA COSTA-pamflet gecorrigeerd. De affiche PORNOGRAFISCH BESMET GEBIED is klaar. Ziet er goed uit. De advertentie is klaar. We moeten de mensen nu oproepen om achter de actie te gaan staan. Met Klaas-Jan de laatste hand gelegd aan de lesbrieff over ABORTUS voor SCHREEUW OM LEVEN, de RAINBOW PRO-LIFE FOOT. Teneur: net zo als we de strijd tegen de slaverij hebben volgehouden, en ook in de Wereldoorlog hebben volgehouden, mogen we ook de strijd tegen de discriminatie van de ongeboren kinderen niet opgeven. Een ijzersterke lesbrieff. Gaat in 150.000 exemplaren het land in na de zomer. Volgende week met drukker bespreken. Om half vier SCHREEUW OM LEVEN-vergadering. De eerste actiegroepvergadering voor Zwolle en omgeving van maandag voorbereiden. Het zal een draaiboek zijn voor de start van veel actiegroepen. Overal komen verzoeken. De planning van de krant vastgesteld. 18 december, DAG EN NACHT VOOR DE ONGEBOREN KINDEREN besproken. De sprekers voor de conferentie Genetische Manipulatie 3 oktober in Luxemburg vastgesteld. Vooral richten op EUROPA-Parlement. Dr. Herranz uit Spanje bellen en Garrigo in Brussel. Alternatieve TROONREDE besproken; doen, zeker nu de euthanasiediscussie weer het belangrijkste ethische punt wordt voor de nieuwe regeringsperiode. We kregen dankbrief van de Koningin voor onze brief naar aanleiding van de KRUISENMANIFESTATIE 28 april in het Zuiderpark Den Haag. 's-Avonds naar Akkie en Alex in Veenendaal. Een indrukwekkend verhaal. De leider van de Hell's Angels komt tot geloof omdat iemand het lef had, zoals Alex het zei, om dwars voor een Hell's Angel te gaan staan. Nu heeft Alex één verlangen om al zijn kornuiten te vertellen van Jezus. Een rechttoe-rechtaan verhaal. We spreken af dat hij zaterdag 18 juli om half twaalf op dezelfde plaats waar ik stond met de actie

zijn verhaal zal vertellen. Een positievere actie kan ik me niet bedenken. Midden in de nacht geeft hij me nog enkele foto's mee. Ik zal het verhaal in de krant zetten. Een indrukwekkende ervaring.

Zaterdag

Brieven aan winkeliers van Spakenburg gemaakt. Hen tot pornografisch besmet gebied verklaart. Brief aan B & W met verzoek de goede zeden te handhaven. Op naar Bunschoten. Klaas-Jan gehaald. Er is al een drukte op de kop van de Markt. Meteen de PROCLAMATIE gaan lezen. Ik heb mijn spullen thuisgelaten want er was gedreigd dat ze hem in de haard zouden gooien. Je weet maar nooit. Applaus na de Proclamatie. Een rechtstreekse oproep tot bekeering. Zo kan het niet langer. Nederland wordt wakker. Een hoop mensen en pers. Ook de Nieuwe Revu. Ik blijf bij mijn standpunt. 's-Avonds naar Gijs en Corrie Versteeg in Nunspeet. Gijs is net terug van een reis naar het Verre Oosten. Even bijpraten. De tekeningen van RAINBOW WORLD, het bijbels themapark in Zeewolde, zijn fantastisch. Er is een tweede deskundige van Etcott Center ingehuurd. Het wordt fantastisch. Wij bespreken de ontwikkeling. Er wordt enorm veel werk verzet door Gijs. Corrie laat een brief lezen van het Reformatorisch Dagblad die zij kreeg naar aanleiding van haar kritiek op het zurige commentaar van de hoofdredacteur als commentaar op de porno-actie. Vreemd toch dat zij zo'n moeite moeten om positief te zijn. Porno is toch slecht. Veel te laat naar huis. Was ook erg gezellig. En heerlijk weer.

Zondag

Buiten ontbeten. Naar de kerk. Ik had ouderlingendienst. Henk Kiezenbrink ging voor. Een goede preek over 1 Corintiërs 1. Het evangelie is voor de wereld dwaasheid, maar het is een krachtgod voor hen die geloven. Hij benadrukte dat wij moesten blijven bij het pure evangelie van Jezus en het niet moesten oppoetsen. Wij zijn zo gemakkelijk geneigd om er een net burgermans evangelie van te maken. 'We maken er een verzilverd kruisje van, terwijl het kruis van Jezus een ruw houten kruis is.' Sprak mij erg aan. Wij zijn in de praktijk zo ver af van het bereiken van de ontheemden in de samenleving. Waar is de ontferming voor de doodgaande Aidspatiënten, waar de liefde voor de naaste in nood. Juist christenen moesten massaal in actie komen. Het gaat om het evangelie. Zondag veel gelezen. Veel gesproken. Ook de ouders bezocht. Zij worden oud. Zij hebben onze hulp nodig. Mensen maken zich druk over die verbranding. Heb de bijbel erop bestudeerd en over de verbranding in Handelingen in Efeze gelezen. Was toch een duidelijke zaak. In het Rainbow bijbelplan lezen wij de laatste tijd de profeet Jeremia. Nou nou, die moest ook de meest wonderlijke dingen meemaken. Wij moeten in ons christelijke wereldje niet te zoetsappig worden. En wat zij Jezus niet tegen de schriftgeleerde van zijn tijd, Matthëus 23. En Paulus en Petrus. Wat mij betreft mag je het best anders zeggen, maar zeg tenminste wat. Kritiek is makkelijk.

Maandag

De weekopening om tien uur. Was goed. Het is erg druk voor ieder. Gerard en Greet de Jong zijn met vakantie in Amerika. De post gedaan. Brieven geschreven. De makelaar meldt dat het huis verkocht is conform wens. Wij erg blij. Naar de gemeente in Nijkerk. Stukje grond. Ook in Zeewolde kijken. Wat is wijs. Een goedkoper huis en een net kantoor. Wij hebben een leuk ontwerp. Houtbouw. Zowel

Zeewolde als Nijkerk verlenen alle medewerking. Goed gesprek met de wethouder. Wij krijgen het ook over de actie.

's Avonds naar Balkbrug voor de Actiegroep vergadering. Wie schetst onze verbazing. In plaats van tien zitten er wel veertig actiemensen, ook uit omliggende plaatsen. Mevrouw Goossen leidt de bijeenkomst in. Wij spreken de richtlijnen voor de actiegroepen door. Benoemen een voorzitter, secretaresse. Maken afspraak voor de eerste openbare avond op 22 september. De actiegroepleden gaan nu aan de slag om zoveel mogelijk actieadressen te verzamelen. Onze bedoeling is om voor het eind van het jaar 500.000 actieve Nederlanders te hebben. Een hele klus, maar wij geloven dat zij er zijn. Wij gaan enthousiast naar huis.

Dinsdag 14 juli 1987

Mijn vrouw Willie begint al vroeg. Is altijd eerder wakker dan ik. Ik moet altijd mijn best doen. We spreken over de financiën. Er moet nu hulp voor de boekhouding komen. Hoop dat Henk een oplossing vindt. We spreken de dag door. Zij is verantwoordelijk voor het RAINBOW ETHISCH INSTITUUT. Ze doet het erg goed. Fijn om dit samen te kunnen doen. Een hele ervaring na de EO-periode. Gesprek met Tante Rebecca de Graaf van Gelder, een Messias belijdende Jodin, met wie we ter gelegenheid van haar 80ste verjaardag een conferentie hebben gehouden en een biografie hebben uitgegeven. We zijn het er roerend over eens dat bijbels zicht op de profetie ten aanzien van land en volk van Israël van wezenlijk belang is voor het doorzien van de tijd waarin we leven. Het is opvallend dat zoveel mensen in de kerken de bijbel zo weinig gelezen hebben op het punt van de profetie. Er zijn speciale beloften voor Israël. De vestiging van de staat Israël in 1948 is een belangrijk teken. We spreken een volgende conferentie af.

's-Middags een interview met Ingrid van de Gooi & Eembode. 's-Avonds eet Anje de Haan bij ons met Alice. In de tuin. Heerlijk gegeten. Daarna naar de verjaardagen van de dochters Wassmer in Rhenen. Gezellig. Ik lees in De Vallei het verhaal van Erik Veenhuizen, voorzitter van de Evangelische Alliantie, over de PORNO-actie. Ik snap er niets van. Wat wil hij. Hij is toch ook tegen porno. Moet toch eens met hem spreken. Weer laat, maar we reizen met zijn zessen in ons Polootje weer huiswaarts. De dag is vol. We danken de Heer voor de dag en vallen vermoeid in slaap. Wat zal de volgende dag brengen.

Twee boekverbranders

Door Martin van Amerongen

NRC 4

Ik ben Neerlandicus noch katholiek en mag ook in andere opzichten nog alles eten van de dokter, zodat ik de katholieke Neerlandicus Gerard Knuvelder voornamelijk ken als broer van Louis Knuvelder, de toenmalige commandant van het conservatief-rooimse Michael-legioen en auteur van een totaal mesjogge boek over de verschijningen van Maria, Middelaars en Voorspreekster, Vrouwe van Alle Volkeren, in de Mirakelstad Amsterdam.

Van die Louis Knuvelder heeft sedertdien niemand meer gehoord. De naam Gerard Knuvelder, zelf inmiddels overleden, is de laatste weken nog een paar keer genoemd. Deze week bijvoorbeeld in het maandblad Maatstaf, dat een vraaggesprek publiceert met zijn generatiegenoot Albert Helman. Die vertelt iets over de herrie rond zijn debuut *Serenitas*, uit 1930, een novelle waartegen in de kerken werd gepreekt, het een en ander onder culturele rugdekking van Knuvelder, die er in zijn jong-katholieke blad *Roeping* eveneens hevig tegen te keer ging. „Knuvelder was overigens een beste vent, hoor, daar niet van”, zegt Helman thans.

De namen Helman en Knuvelder komen eveneens voor in een andere recente publikatie, het artikel 'De contemporaine kritiek op Menno ter Braaks Hampton Court' (Hans Anten, in *De Nieuwe Taalgids*). Hampton Court is de eerste van de twee romans, die Ter Braak heeft geschreven — en ook ik zal niet beweren dat de lectuur ervan als een aardschok te hebben ervaren. 's Schrijvers romandebut is een bleke vertelling, onderbroken door een enkele, de culturele zedenmeesters in het interbellum blijkbaar onwelgevallige, krachtterm. „Van je godverdomme dit en je godverdomme dat.”

Hoe dan ook, de critici ontvingen het boek met een opmerkelijke agressiviteit. In dit geval stredden Helman en Knuvelder zij aan zij. Helman legde nog zoiets als *literaire* maatstaven aan. Hij stelde Ter Braak de eerste de beste romanschrijvende juffrouw ten voorbeeld „voor de vervaardiging van minder mummie-achtige kletsmeiers als die welke zich in zijn fantasieeloze 'Hampton Court' onledig houden.” Knuvelder op zijn beurt leek door een dolle woede te zijn bevangen. Hij kenmerkt het boek als „het armentierig gewauwel van de meest typische bourgeois die op het ogenblik in Holland rondloopt”. De wereld van Ter Braak, zegt Knuvelder, is bevolkt door „geblaseerde, geaffecteerde, dekadente, zichzelf over het paard tilende en hopeloos oppervlakkige grote-stadsjongetjes”. Een opbouwende conclusie tot slot: „Over enkele jaren is de jonge heer dr. ter Braak evenzeer vergeten als elke rottende plant.”

Er is niets tegen een scherpe, desnoods onrechtvaardige kritiek. Maar dit is een soort proza dat onbehagelijk stemt: het ademt de sfeer van de blinde haat en het ruikt naar het knapperig hout van de autodafé.

Eenzelfde autodafé dat deze week is aangekondigd door de EO-dominiee Dorenbos, die op het kerkplein van Veenendaal alle plaatselijke prikkellelectuur gaat verbranden, van *Playboy* tot Pent-

house, van Chick tot Panorama. Die man is blijkbaar zo dom dat hij niet beseft dat dit soort acties door Adolf Hitler inmiddels is gecompromitteerd. En wéér mengt Gerard Knuvelder zich in het debat, zij het thans posthuum. Hij is de man die zich in 1933 zonder omwegen achter Hitler opstelde toen deze de geschriften van Sigmund Freud, Erich Kästner, Kurt Tucholsky en Carl von Ossietzky op de brandstapel wierp, die de nazi's op de Berlijnse Opernplatz hadden gebouwd.

Ook nu nog leest men Knuvelders opstel ('Roeping', juli 1933) met een mengsel van afkeer en ongelooft. „Zijn dit wel cultuurgoederen, deze vellen papier, bedrukt met letters?” vroeg Knuvelder zich af. „Men kan met de Duitse staat slechts erkennen, dat een massa literatuur slechts literaire Schund is, morele Schund in enger zedelijk opzicht, in breder opzicht tegen de geest, de goede zeden en gewoonten des volks.

Dan rest den staat de plicht: deze Schund te vernietigen wijl de staat tot een zedelijk goed leven heeft op te leiden. Rotte plekken dienen grondig uitgesneden te worden.”

Elders in het artikel plaatst de schrijver de boekverbrandingen in een meer *mondiaal* kader: „Het probleem is dat de kleine groep wereldbeheersers, de enkele honderden machtigen die de gang van zaken in hun handen hebben en noodlottig beïnvloeden, voor het overgrote deel Joden zijn. De rijkdommen, opgestapeld in enkele handen en banken, met als gevolg een economische en sociale chaos ten verderve van miljoenen arbeiders van hand en hoofd; een dagbladpers die de publieke opinie beheerst en vormt, ten verderve; een machtige filmindustrie met haar perverse dekadentie; een z.g. wereldliteratuur van volslagen zedeloosheid. — dit alles is over heel de wereld georganiseerd als een monstrueus machts- en invloed-apparaat, beheerst door Joden. Deze Jodenmacht, innig gelieerd aan de Vrijmetselarij, verderft de wereld. Het is, zonder meer, een kwestie van zelfbehoud deze onduidelijke tyrannie te breken.”

Nog één trapje in de richting van Menno ter Braak, in deze mooie dagen sluimerend „als de jongeling uit de diligence van Hildebrand”, waarna de conclusie volgt: „De Joden vormen een enorme, een gevaarlijke macht in Europa en Amerika; zij zijn in staat een complete Hetze te ontketen op elk gewenst moment.”

Knuvelder heeft een vierdelige Inleiding tot de Nederlandse Letterkunde op zijn naam staan, waarmee hij zich — als ik het Brabants Dagblad mag geloven — na de oorlog heeft gemanoeuvreed in de positie van Koning der literaire geschiedschrijving. Vreemd, ik heb nooit enige behoefte gevoeld dit naslagwerk te raadplegen. Na zich in zijn *vooroorlogse* literaire geschiedschrijving zo vreselijk te hebben vergalopperd had die man, vind ik, de rest van zijn leven zijn kop moeten houden, over welk literair onderwerp dan ook.

Wie kan ook maar enige belangstelling hebben voor de letterkundige mening van iemand die het werk van Freud, Kästner, Tucholsky en Von Ossietzky als „morele Schund” heeft gekwalificeerd, en die vindt dat dat werk terecht op de brandstapel is terechtgekomen? En als ik u, dominee, ook nog even bij de discussie mag betrekken: Tussen het verbranden van de Traumdeutung op de Opernplatz te Berlijn en het verbranden van de *Playboy* op het kerkplein te Veenendaal bestaat geen enkel principieel verschil.

DENK NA

Gebakjes of taartjes - ze smaken hetzelfde. Ik hou niet van die lijstjes met woorden die je niet of wel moet gebruiken. Het enige effect is dat je niet meer spreken kunt zonder na te moeten denken. Ik haast mij: na te moeten denken over welk woord je moet gebruiken, en niet na te denken over wat je wilt zeggen. Maar soms kan een *niet-u-woord* ineens duidelijk maken uit welke hoek de wind waait. De wind die vanmiddag door Veenendaal waait komt uit de verkeerde hoek. Het is een vijftig jaar oude Oostenwind, met de geur van verbrande boeken en verbrande mensen. Vanmiddag zal in Veenendaal, als alles goed gaat, een brandstapel worden aangestoken van 'vieze boekjes'.

Als het niet goed gaat, omdat de burgemeester vindt dat op de openbare weg niets verbrand mag worden (wat er verbrand wordt, dat vindt de burgemeester kennelijk van geen belang: hij raadt de boekverbranders aan hun 'vieze boekjes' bij de vuilverbranding aan te bieden. Dat is dus voor hem de les van de geschiedenis: verbranden op straat is niet zo efficiënt als verbranden in verbrandingsinstallaties), dan heeft de heer Dorenbos toch zijn doel bereikt: aandacht vragen voor zijn stichting *Rainbow*, die hij na directeur van de EO te zijn geweest, nu dirigeert.

Wat zijn die 'vieze boekjes'?

Het zijn tijdschriften als *Panorama* of *Playboy*. Iemand die een tijdschrift een 'boekje' noemt is een halfanalfabeet.

Deze tijdschriften bevatten ongekende dames, althans foto's daarvan. De heer Dorenbos houdt daar niet van. Zelf wordt hij er vanzelfsprekend niet in het minst door opgewonden. Maar hij is bang dat andere bekijkers van die foto's er wel opgewonden van zullen raken. De heer Dorenbos vindt zulke opwindend niet goed. Hij wil liever de opwindend van een hoog opvlammend vuur van boeken. Om zijn zin door te zetten is hij nu van plan om in Veenendaal alle 'vieze boekjes' op te kopen en in de fik te steken. Dat is raar. Wie niet van zulke tijdschriften houdt zou er immers beter aan doen ze niet te kopen - iets wat ik bijvoorbeeld toch al nooit doe. De heer Dorenbos beseft natuurlijk heel goed dat de drukkers van de 'vieze boekjes' steeds meer exemplaren zullen afleveren naarmate hij er meer koopt.

Er zijn in Veenendaal vast ook bestrijders van het kwaad dat alcohol heet. Maar het zou toch raar zijn als die deze zaterdagmiddag zouden proberen om alle

gedistilleerde dranken in de gemeente op te drinken.

Twee vragen dringen zich nog op, want dat boekverbranding in Nederland ontoelaatbaar is, dat begrijpt u zo wel. De eerste vraag: waarom Veenendaal? De tweede vraag: wat bezield de stichting van de heer Dorenbos, en bestaat de kans dat hun ideaal vervuld wordt?

Veenendaal was in de Nederlandse literatuur slechts door twee zaken bekend. Het is de geboorteplaats van Kees Stip, die mij vrijdag vertelde dat hij bezig is een toekomstroman te schrijven, die rond zijn vijfenzeventigste verjaardag zal verschijnen. En Gerard Reve woonde er een jaar, waarin hij in een supermarkt een man een klap in het gezicht en honderdvijftig gulden gaf, en bovendien op 7 juli

1971 aan Simon Carmiggelt zijn beruchte zin over de *Enkele Reis Takki Takki* neerschreef. Er zijn dorpen die het met minder moeten doen.

Afgelopen dinsdag was ik zo gelukkig een exclusieve eenmalige vertoning bij te wonen van *De burgers in Frietenland* van Theo Capel. Het is een geniaal stuk. Vergeet niet, mijnheer Capel, dat het eerste toneelstuk van Fay Weldon ook werd geschreven voor de lagere school van haar kind. In het stuk speelt het echtpaar Veenendaal en de plaats Veenendaal een grote rol. Als zuster Domenica niet de slappe lach had gekregen, zou ik beter weten hoe en waarom.

Veenendaal ligt richting Veluwe, en de Veluwe is EO-land. Vandaar. Je zult toch inwo-

ner van die lieflijke plaats zijn, en op straat de eerste Nederlandse boekverbranding sinds de brand van Rotterdam zien plaatsvinden. Veenendaler! Werp deze krant terzijde, en snel de straat op om de boekverbranders op hun brandstapel te gooien. De heer Dorenbos heeft het volste recht om tegenstander te zijn van wat hij 'pornografie' noemt, maar zolang hij niet de meerderheid der kiezers achter zich heeft zal hij er aan moeten wennen dat anderen die 'vieze blaadjes' juist graag kopen.

De stichting *Rainbow* is niets anders dan een knullige imitatie van Amerikaanse voorbeelden. In Amerika krijgen zulke acties gedaan dat sommige warenhuizen de 'vieze boekjes' niet meer verkopen. In Nederland zal dat niet lukken, om de eenvoudige reden dat dichtbij elk Spakenburg een zondige stad ligt. Met een paar cent bromfietsbenzine kan iedere Nederlander een 'vies boekje' aanschaffen, wat er in zijn dorp ook verbrand wordt.

FATALES LIBELLI

H. Brandt Corstius

Dorenbos moet geen goedkope stunts uithalen

door K. Dunnink

gemeentesecretaris van Boskoop en ouderling met bijzondere opdracht (vorming en toerusting) van de hervormde gemeente in zijn woonplaats

Het voornemen van de Stichting Rainbow, van de voormalige EO-directeur drs. L. Dorenbos om over te gaan tot het opkopen en in het openbaar vernietigen van pornografische lectuur heeft bij mij enkele vragen opgeroepen. Ik moest denken aan het bijbelverhaal in Handelingen 19. Daarin is namelijk ook sprake van het verbranden van lectuur in het openbaar.

Door de prediking van de apostel Paulus, die gepaard ging met het genezen van zieken en het uitdrijven van boze geesten, kwamen vele inwoners van de toenmalige wereldstad Epeze tot het geloof in Christus. En als consequentie van hun geloof in de overwinning op de boze machten, brachten degenen die toverkunsten hadden uitgeoefend hun boeken bijeen en verbrandden die ten aanschouwen van allen. De waarde van die boeken berekende men op vijftigduizend zilverstukken, ongetwijfeld een enorm hoog bedrag.

Betekenis

Maar het verschil in de situatie van toen en die van nu zit, naar mijn mening, hierin dat het initiatief tot verbranding van de boeken uitging van de betrokkenen zelf, terwijl dit bij de Stichting Rainbow duidelijk anders ligt. Je kunt je dan ook afvragen, wat de betekenis c.q. de waarde is van zo'n vernietiging van massaal opgekochte pornografische lectuur.

Is dit werkelijk de weg om Nederland te (her)kerstenen? In Epeze trokken de mensen die zich met bepaalde kwalijke praktijken bezig hielden, zelf de consequentie uit hun geloof. Hier heeft het, zo komt het bij mij over, een min of meer demonstratief, maar ook gekunsteld karakter. Zou het niet beter zijn dat de medewerkers van de Stichting Rainbow - en niet alleen zij, maar allen die zich christen noemen - proberen zo te leven, dat anderen van hun leefwijze onder de indruk komen?

Zou van ons als christenen niet gezegd moeten kunnen worden: Ziet, hoe lief ze hun Heer en elkaar hebben? Kan men dit inderdaad aan ons zien? Als ik denk aan de afschuwelijke kerkelijke verdeeldheid en aan de toenemende polarisatie bin-

nen de kerken onderling, ben ik daar niet zo gerust op. Als je het boek Handelingen en ook de brieven van Paulus leest, kom je diep onder de indruk van de activiteiten die deze apostel in dienst van de verkondiging van het Evangelie heeft verricht. Die indruk wordt nog versterkt als je, zoals mijn vrouw en ik, het voorrecht hebt gehad om enkele plaatsen - waaronder ook Epeze - die de apostel tijdens zijn reizen heeft aangedaan, te bezoeken.

Er gaat bepaald iets door je heen, wanneer je staat in het theater van Epeze, dat plaats bood aan 24 000 toeschouwers. Immers, in dit theater hebben, volgens het vervolg van Handelingen 19, de Epeziërs twee uren lang achtereen geroepen „Groot is de Artemis der Epeziërs!” Dit als een protestdemonstratie tegen de ingestorte handel in zilveren Artemistempeltjes, als gevolg van het feit dat de mensen ook in dit verband de consequentie trokken uit hun geloof in Christus. Uiteindelijk gelukt het de gemeentesecretaris (!) om de menigte weer tot bedaren te brengen (Handelingen 19 vers 35). Maar, om terug te keren tot het verbranden van de toverboeken, we lezen niet in het verhaal, dat Paulus de mensen aanspoorde hun toverboeken te verbranden, laat staan dat hij ze opkocht.

Het voornemen van Rainbow komt bij mij meer over als goedkoop christelijk stuntwerk. Hoewel, goedkoop zal het toch ook weer niet zijn, omdat er best - evenals in Epeze - een heel bedrag mee gemoeid zal zijn. En of dit christelijk is, daar heb ik zo mijn vragen over.

Andere wegen

Het moge overigens duidelijk zijn, dat hieruit niet mag worden afgeleid dat ik een pleidooi wil voeren voor het vervaardigen of verkopen van pornografische lectuur. Ik heb er geen goed woord voor over! Waar het mij wel om gaat is, dat ik meen dat de heer Dorenbos en zijn stichting er beter aan doen om andere wegen te zoeken, teneinde op een meer adequate wijze deze uitwas in onze samenleving te kunnen bestrijden. Dit zoeken naar wegen daartoe hoeft, wat mij betreft, niet tot de Stichting Rainbow beperkt te blijven, maar mag zich uitstrekken tot allen die willen proberen om, zoals de meergenoemde apostel schrijft, een leesbare brief van Christus te zijn

VK 2-7-'87

ACTIE EX-DIRECTEUR EO IMPONEERT NIET

Kees in Veenendaal verkoopt nog porno

Van onze verslaggever
JEROEN TROMMELEN

VEENENDAAL — Veenendaal is niet geschokt, niet boos en ook niet in verwarring. Er wordt - met dit weer - gezoend op straat. Er is een werkgroep Homocafé in de Wereldwinkel. In de kiosk liggen Porno-Parade en de Ero-Omnibus nr 32; 240 pagina's voor 11,50 gulden. In plastic verpakt, zodat we niet stiekem kunnen bladeren. Zoals, dachten we, overal in Nederland.

Veenendaal heeft niets speciaals dat de hinderlijke aandacht heeft kunnen trekken van oud-EO-directeur en voormalig blijheidsprofeet L. P. Dorenbos. En al helemaal niets om te worden uitgeroepen tot speerpunt van de bijbelse boekverbranding die, als het aan hem ligt, in de komende weken nog meer „als christelijk bekend staande plaatsen” zal treffen.

Zaterdag is Veenendaal aan de beurt. Alle harde en zachte porno, waaronder de bladen Panorama, Nieuwe Revu en Cosmopolitan, moeten voor de Oude Kerk op de brandstapel.

Vuurtjes

Vooralsnog stuit dat op enkele wereldse barrières, zoals de Algemene Politieverordening die het stoken van vuurtjes op de openbare weg verbiedt. Als er bladen verbrand moeten worden, dan is daar volgens de Veenendaalse politievoorzitter een vergunning voor nodig. Die vraagt men aan bij het gemeentebestuur en dat is tot op heden niet gebeurd. „De kans dat we toestemming geven is niet zo groot. Het is zaterdag markttag. Vuurtje stoken is dan veel te gevaarlijk.”

Brandstapel

De kruistocht wordt gevoerd onder de vlag van het Instituut voor Normen en Waarden, een van de pootjes van de bijbelstichting Rainbow te Nijkerk, waarvan Dorenbos voorzitter is. Veenendaal is gekozen om zijn christelijk karakter, dat in de gemeenteraad wordt weerspiegeld door een meerderheidspositie van het CDA (negen zetels) en het feit dat de kleine rechtse partijen RPF, GPV en SGP samen even groot zijn als de PvdA (elk zes zetels). Maar dat verzekert Dorenbos nog niet van automatische steun voor de

brandstapel. Voor GPV-bestuurslid A. Haring zou het allemaal best zijn, als de winkeliers zelf tot verbranding van hun produkten zouden overgaan. „In navolging van de waarzeggers die na de evangelisatie van Paulus hun boeken verbrandden.” Maar: „Ik peins er niet over dat zelf te gaan doen.”

En de winkeliers willen ook niet. Mijnheer Kees Hol van Kiosk Bij Kees tikt naar het hoofd en suggereert de sending te verleggen naar de aanpalende drankwinkels, die meer onheil aanrichten dan zijn pornobladen en Cosmo, het luxe damesblad dat kennelijk ook niet meer mag. Het hele assortiment loopt trouwens goed. Wat heet: zeer goed. Dit in tegenstelling tot de EO-gids die hij tot voor kort in het assortiment had, maar wegens gebrek aan belangstelling uit de losse verkoop verdween.

Geloven

Via de Bruna-vestiging (alles te koop, in plastic) lopen we naar boekhandel Havelaar. Mevrouw Havelaar heeft al wat journalisten gehad: „De eerste vraag is of ze al zijn langs geweest. Dat zijn ze niet. En dan wilt u weten of ik me er iets van aantrek. Nou, dat zeg ik pas als ze komen.”

Dus wie weet? „Denkt u dat die Dorenbos zo veel invloed heeft? Ik niet hoor. Als zo'n man zijn zin krijgt, dat zou pas een echt wonder zijn. Dan ga ik nog meer in God geloven.”

Naïeve actie tegen porno

Openbare vernietiging van lectuur heeft een averechtseffect

Drs. L.P. Dorenbos, de ex-EO-directeur, en de door hem geleide stichting Rainbow hebben aangekondigd een aantal 'vieze boekjes', waaronder behalve seksblaadjes ook tijdschriften als Playboy, Cosmopolitan, Panorama, en de Nieuwe Revu in Veenendaal te zullen opkopen om ze vandaag voor de Oude Kerk aldaar in het publiek te verbranden. Wegens het politieverbod wordt de verbranding vervangen door een versnippering. Elders zou Rainbow een herhaling willen plegen. Maar volgens dr. R. M. Nepveu zijn zulke acties gedoemd te mislukken.

door R. M. Nepveu

conservator van het universiteitsmuseum te Utrecht

Ten aanzien van het verbranden van geschriften die men om de een of andere reden kwalijk acht geldt het woord van de oude en wijze Prediker dat er niets nieuws onder de zon is. Pleegde men vroeger van tijd tot tijd ketterse boeken te verbranden en hebben de nazi's het bestaan boeken van joodse auteurs te verbranden, thans zijn het de 'vieze boekjes' die in Veenendaal te koop zijn, die het moeten ontgelden.

Verbranden is ongetwijfeld een afdoend middel om ten minste een aantal exemplaren van veroordeelde werken aan de roulatie te onttrekken. Bovendien is het publiekelijk verbranden een gebeuren dat de aandacht trekt.

Van heel wat ketterse geachte werken uit het verleden zijn er overigens toch één of meer exemplaren overgebleven, hetgeen voor het wetenschappelijk onderzoek uit later tijden van grote betekenis is. Maar helaas zijn er heel wat geschriften van zogenaamde ketterse door vernietiging of door een angstvallig verbergen om hen te redden, verloren gegaan, hoewel in het laatste geval altijd de hoop op terugvinden blijft bestaan.

Zo zijn er in onze eeuw onder andere belangrijke vondsten van handschriften bij de Dode Zee en Nag Hammadi gedaan, waardoor de wetenschap in hoge mate is vooruitgegaan. Nu gelden deze overwegingen niet met betrekking tot de geschriften die nu dreigen aan vernietiging te worden prijsgegeven. Ze bezitten geen onvervangbare wetenschappelijke waarde. Interessant is echter de voorgenomen actie omdat die iets weg heeft van een soort offer.

Offer

Er is nogal wat geschreven over het verschijnsel van het offer. Daaruit kan men leren dat er heel verschillende soorten offers kunnen worden onderscheiden. Een daarvan

was bekend in het oude Israël en heette de chërem (ban). Deze hield in dat men alle levende wezens, dat wil zeggen mensen en dieren van een verslagen vijandelijke plaats door hen met de ban te slaan aan de eigen god wijdde. Het was dan ook een grove zonde een met de ban geslagen mens of dier aan deze offerdaad te onttrekken. Iets hiervan, zij het niet op levende wezens, maar op dode geschriften toegepast, komen we tegen in de voorgenomen actie van Dorenbos en de zijnen. Ook hier gaat het om een totale vernietiging van iets vijandigs voor Gods aangezicht en ten aanschouwen van het volk. Immers, de kwalijke lectuur zou voor de Oude Kerk moeten worden verbrand.

Ik wil hier niet de vraag aan de orde stellen in hoeverre de door Dorenbos gewraakte lectuur tot de porno moet worden gerekend of niet. Dat dient een ieder voor zichzelf uit te maken. Mij gaat het om de vraag wat Dorenbos en de zijnen zou kunnen bezielen om een dergelijke actie te ondernemen en wat het effect daarvan moet worden geacht.

Oprechtheid

Laat ik beginnen met voorop te stellen dat Dorenbos c.s. mijns inziens volstrekt uit overtuiging handelen. Ik wil er dus van uitgaan dat zij er niet op uit zijn om publiciteit te verwerven. Verder ga ik ervan uit dat zij het volste recht hebben op grond van hun inzicht en overtuiging een actie tegen de door hen kwalijk geachte geschriften te ondernemen.

Dat de instanties in Veenendaal een publieke verbranding niet toestaan is een andere zaak. Waar het hier om gaat is dat drs. Dorenbos en de zijnen een aantal geschriften zedenbederfend vinden en als zodanig in strijd met de wil Gods. Zij gaan ervanuit dat bedoelde geschriften porno bevatten en dat

In augustus 1985 hebben actievoerders boeken en documentatiemateriaal van de bibliotheek van de Nederlands-Zuidafrikaanse vereniging te Amsterdam in de gracht gegooid.

FOTO MARTIJN DE JONGE

porno de mens tot lustobject maakt. Nu is het zo dat wij deel uitmaken van een pluriforme, democratisch bestuurd samenleving, waar overheden geenszins bereid en zelfs in staat zijn om alle kwaad uit te roeien. Er blijft dan ook altijd ruimte voor particulier initiatief op dit gebied, zij het dat men zich bij het ten uitvoer brengen van eigen voornemens aan de wettelijke bepalingen die voor allen gelden heeft te houden.

'Gezindheidsethiek'

In de ethiek wordt onderscheid gemaakt tussen twee vormen van ethiek. De ene is gebaseerd op de gezindheid, de mentaliteit van waaruit men handelt. De tweede betreft in de overweging van wat men al of niet meent te moeten doen dan wel na te laten ook de vraag naar het effect daarvan. In zekere zin hebben de gezindheidsethici het het gemakkelijkst. Zij hoeven zich niet zozeer bezig te houden met de vraag of hun handelen eventueel kwalijke gevolgen zal hebben, maar kunnen zich bepalen tot een principiële standpuntbepaling.

De verantwoordelijkheidsethici zullen er echter rekening mee houden dat het bepalen van een principiële standpunt nog heel iets anders is

dan vaststellen van wat men al of niet moet doen, gezien het effect daarvan. En dat laatste is soms wel en soms in het geheel niet te voorzien.

Toegepast nu op het voornemen van drs. Dorenbos en zijn stichting Rainbow lijkt het mij toe dat men zich hier vooral door een gezindheidsethiek laat leiden. Het is ook juist een dergelijke ethiek die zich het gemakkelijkst met een eenduidige visie op grond van bijvoorbeeld bijbelteksten laat verbinden. Gaat men echter uit van een verantwoordelijkheidsethiek dan lijkt het oordeel over de beraamde actie heel wat minder positief uit te vallen dan wanneer men enkel en alleen van de gezindheid, die in dit geval gericht is tegen iets dat men beneden de menselijke waardigheid acht, zou uitgaan.

Naïef

Stel nu dat Dorenbos erin zou slagen alle 'vieze boekjes' die in Veenendaal op dit moment te koop zijn, zou weten te bemachtigen en, al of niet door een openbare verbranding te vernietigen, zou dit dan inhouden dat deze lectuur voortaan niet meer in deze plaats zou worden verkocht? Of zou het betekenen dat de gewraakte bladen er in de toekomst er anders uit zouden zien? Zouden derhalve

de redacties van de kwalijk geachte bladen plotseling tot bekering komen? Zouden deze bladen niet juist door deze actie enorm in de belangstelling komen te staan? En zouden zij daaruit geen munt slaan door pakkende reportages? Met andere woorden: zou de actie van Dorenbos niet juist een geweldige publiciteitsstunt betekenen voor deze bladen?

Zouden overigens de lezers en lezeressen van deze lectuur door de actie van Dorenbos op andere gedachten worden gebracht? Ja, zou niet het gevaar zich kunnen voordoen dat binnen de eigen christelijke aanhang juist onbedoeld de aandacht voor deze lectuur zou kunnen toenemen? Het is toch wel bekend dat het voorkomen van boeken op de lijst van verboden geschriften in de rooms-katholieke wereld de nieuws- en leesgierigheid ten aanzien daarvan beduidend vergrootte!

Hoogmoed

De hoogmoed is wel één van de zeven hoofdzonden genoemd, omdat deze evenals de andere zes een bron vormt voor vele andere zonden. Zeker is wel dat juist zeer overtuigende gelovigen, om het even of het bij hen om een religieus, maatschappelijk, politiek of ethisch ge-

loof gaat, gemakkelijk aan de verleiding blootgesteld zijn hoogmoedig te worden. Een van de symptomen van de hoogmoed die zich in dit geval voordoet is dat men in het bijzonder van een gezindheidsethiek uitgaat en niet altijd even bezorgd blijkt om de gevolgen van zijn handelen.

Men heeft soms iets dergelijks kunnen constateren in het geval van de strijd rond het al of niet plaatsen van kernwapens in ons land en ontmoet dit ook wel in de strijd die men voert tegen de regering van Zuid-Afrika thans. In het laatste geval gaat het bijvoorbeeld om het aanbrennen van stickers bij handelaars die bepaalde producten uit dat land wel wenselijk vinden te verkopen, zoals nu Dorenbos en de zijnen een witte krijtstreep willen plaatsen voor winkels die de door hen gewraakte lectuur verkopen.

Een dergelijke stigmatisering is het gevolg van een vorm van hoogmoed die noch de winkelier noch de klant de vrijheid laat om naar eer en geweten een keuze te doen ten aanzien van produkten die men al of niet wil kunnen verkopen dan wel kopen.

Hoe eerlijk iemands bedoelingen ook kunnen zijn of hoe groot iemands verontrusting ook zij, het wapen van een dergelijke stigmatisering is en blijft een uiterst kwalijke zaak en herinnert maar al te gemakkelijk aan de manier waarop onze oosterburen eens joodse zaken stigmatiseerden. In een democratisch land als het onze zijn andere middelen geëigend: overleg en eventueel overreding op grond van argumenten, het inschakelen van politieke organen

of het beroep op de onafhankelijke rechter.

Conclusie

Hoe oprecht Dorenbos en zijn stichting Rainbow ook mogen zijn in hun verontrusting over het voorkomen van porno in onze samenleving, hun voornemen om tot openbare verbranding van tijdschriften over te gaan, of deze op andere wijze te vernietigen, is een bijvoorbeeld tot mislukken gedoemde poging de porno in ons land aan te pakken. Een man die directeur is geweest van één van de grote media in ons land had beter moeten weten en moet in feite grote naïviteit worden verweten. Het zou te wensen zijn dat zijn Rainbow even snel verdwijnt als de meeste regenboog.

Greep op kinderporno

Greep op kinderporno

AD 29

Minder handel door controles in Amsterdam

Van een onzer verslaggevers

DEN HAAG — De handel in kinderporno in Amsterdam is de afgelopen tijd aanzienlijk teruggelopen.

Dat is grotendeels te danken aan de controles die de politie in de afgelopen tijd uitvoert in sekswinkels, peepshows en bordelen.

Dat zegt de politie van Amsterdam in een reactie op de nieuwe richtlijnen die de procureurs-generaal bij de gerechtshoven hebben vastgesteld met betrekking tot de vervolging van kinderporno. Justitie heeft hierover gisteren een brief aan de Tweede Kamer gestuurd.

BRIEVEN

De Amsterdamse politie heeft enkele jaren geleden brieven naar de sekswinkels gestuurd, waarin een strenger vervolgingsbeleid werd aangekondigd. „De handel is hierdoor flink verminderd,” aldus de politie. „Wij blijven bovendien op gezette tijden doorgaan met controleren.” Andere grote steden, zoals Rotterdam, volgen dit beleid.

Ook de procureurs-generaal vinden dat deze controles regelmatig moeten worden uitgevoerd, zo blijkt uit de richtlijnen, die in overleg met de hoofdofficieren van justitie zullen worden uitgewerkt. Hiermee moet een effectievere opsporing en verzameling van bewijsmateriaal worden bereikt.

HUISZOEKING

Als kinderporno openlijk wordt aangeboden, moet dit leiden tot een opsporingsonderzoek, aldus de procureurs-generaal. Zij vinden dat in een zo vroeg mogelijk stadium huiszoeking moet worden verricht, bijvoorbeeld meteen nadat de politie is gestuurd op ontucht met kinderen.

De Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) in Den Haag moet een archief bijhouden van in Nederland aangehouden kinderporno, vinden de procureurs-generaal. Resultaten van het onderzoek in Nederland kunnen zo worden vergeleken met de situatie in andere landen.

Kunst, maar misschien ook meer dan dat

DE TIJDE 10.7

Naar sinds kort verluidt heeft Rubens zijn blote engeltjes met opzet van een onaantrekkelijk uiterlijk voorzien om inbeslagname van zijn werk door de Amsterdamse politie te voorkomen.

Of dit gerucht na wetenschappelijk onderzoek overleefd blijft weten we niet, maar de laatste tijd blijkt de hoofdstedelijke justitie (opnieuw) te kampen met de vraag wat wel kan en wat niet, wat kunst is en wat kinderpornografie. Wat moet worden getoleerd en wat dient als uiting van verloederd te worden bestreden?

Al dan niet toevallig is tegelijkertijd de stichting *Rainbow* van de voormalige EO-directeur *Dorenbos* met een soortgelijk thema in de weer, zij het dat hij niet wordt gekweld door enige twijfel over wat dan ook. Dank zij hem weten honderdduizenden nette Nederlanders nu dat zij geruime tijd zijn blootgesteld geweest aan vreselijke pornografie in periodieken als *Panorama*, *Nieuwe Revu*, *Playboy* en *Cosmopolitan*. Op de brandstapel ermee, riep *Dorenbos*, maar zelfs een ethisch'reveil mag niet in strijd zijn met de wet zodat de bladverbranding op de openbare weg niet doorging.

De Amsterdamse justitie is niet van plan iets te verbranden. De Amsterdamse justitie

Antonio Mancini: 'De beeldjesverkoper' of 'Naakte jongen'

weet überhaupt (nog) niet wat zij aanmoet met enig inbeslaggenomen fotomateriaal. Het begon met een tentoonstelling in de boekhandel *Intermale* van, aldus de fotograaf, 'naaktstudies'. De politie vond echter dat het om kinderporno ging, om 'zinneprikkelende' foto's van blote jongetjes. Niet lang daarna signaleerde de eigenaar van de boekhandel een aantal foto's op de tentoonstelling *Naakt voor de camera* in De Meervaart die volgens hem in justitieel opzicht niet verschilden van de bij hem verwijderde foto's. Hij diende een aanklacht in en de politie haalde inderdaad enkele plaatjes weg. De aarzeling die echter daaraan vooraf ging tekent de verwarring. Eerst greep de politie niet in omdat de foto's te oud waren, omdat de afgebeelde kinderen al heel lang geen kinderen meer waren of omdat hier toch eigenlijk wel min of meer een beetje sprake was van Kunst. Van hogerhand werd dit gezwabber gecorrigeerd, waarna alsnog één lijn werd getrokken.

Maar welke lijn? Stel dat de eerste groep foto's niet in het als homoboekhandel bekendstaande *Intermale* had gehangen maar in het Stedelijk Museum, zou de politie dan ook hebben ingegrepen? Hoewel persofficier van justitie *De Wit* desgevraagd zegt liever concrete dan hypothetische vragen te beantwoorden, beaamt hij dat de plaats des onheils in de praktijk wel van invloed kan zijn maar dat dit in principe niet zou mogen. Nog zo iets: genieten slechts foto's de bijzondere belangstelling van justitie of is men ook geïnteresseerd in schilderijen en tekeningen? In alles, begrijpen we van *De Wit*, want de wet spreekt van 'afbeeldingen' en 'informatiedragers'; wel is de kans groter dat van die plaatjes wordt gevonden dat ze vanuit kunstzinnig dan wel wetenschappelijk oogmerk zijn gemaakt, en dat zijn nu eenmaal uitzonderingscategorieën.

Tja, doeleinden... Wie kan in de ziel van de kunstenaar kijken? Neem iemand als *Caravaggio*, die als liefhebber van mooie jongens het nuttige met het aangename verenigde en menig kunstwerk afleverde dat bij *Intermale* zo aan de muur kan.

Of neem *Antonio Mancini*, van wie een aantal werken tot 20 juli is te zien in het Dordrecht Museum. Kunst, ongetwijfeld, maar misschien ook meer dan dat. *Trouw*

recenseerde de tentoonstelling onder de kop 'Lusten en lekkers uit het decadente Italië' en drukte een foto erbij af van *De beeldjesverkoper*. Natuurlijk, de beeldjesverkoper — met wat oud papier eraast was het de kranenjongen geweest, maar dit is onmiskenbaar een beeldjesverkoper.

Persofficier *De Wit* zegt de laatste tijd vaak te worden gevraagd voor het geven van lezingen over de verhouding tussen kunst en pornografie. Misschien kan de politie in Dordrecht hem eens uitnodigen. JS

Douane VS werkte mee aan onderzoek kinderporno

Van onze redactie samenleving
AMSTERDAM — Op verzoek van de Amsterdamse politie heeft een Amerikaanse douane-ambtenaar in het voorjaar van 1985 medewerking verleend aan een onderzoek naar produktie van kinderporno. Een undercover-actie bleef echter uit.

Dat heeft minister *Korthals Altes* van justitie geantwoord op vragen van het PPR-Kamerlid *Lankhorst*. Die wilde helderheid over een passage uit een rapport van een subcommissie van de Amerikaanse senaat inzake kinderpornografie en pedofolie. Volgens verklaringen in dat rapport, gedateerd oktober 1986, zou de Amerikaanse douane de Amsterdamse gemeentepolitie met een undercover-agent assisteren bij onderzoeken naar kinderporno. Zowel politie als justitie in Amsterdam heeft de medewerking van een Amerikaanse agent heftig ontkend. „Het kan best zijn dat een Amerikaan op bezoek is geweest, maar een Amerikaanse undercover agent bij de Amsterdamse politie is onzin”, reageerde een politiewoordvoerder destijds.

Uit het antwoord van de minister van justitie blijkt dat de Amsterdamse politie de hulp van een Amerikaanse douane-ambtenaar heeft ingeroepen, omdat „de inzet van een Amerikaans sprekende persoon gewenst was.” Uit de formulering van *Korthals Altes* blijft onduidelijk of het in geen geval de bedoeling is geweest dat de Amerikaan als undercover-agent werkzaam zou zijn. „De gerezen verdenking bleek evenwel ongegrond, zodat geen bewijsgeving door middel van een undercoveractie heeft plaatsgevonden”, antwoordt de minister. Volgens justitie is er geen aanleiding aan te nemen, ook niet na navraag bij vertegenwoordigers van

Foto's naakte kinderen in beslag genomen

(Van een onzer verslaggeefsters)

AMSTERDAM — De politie heeft gisteren zestien foto's van de tentoonstelling 'Naakt voor de camera 1840-1987' in beslag genomen, omdat ze volgens justitie onder het verbod op kinderporno vallen. De eigenaar van homoboekhandel en -galerie *Intermale* had vorige week een klacht ingediend over deze foto's.

Vorige maand had de politie een einde gemaakt aan een fototentoonstelling over naakte jongens in deze galerie. Galerlehouder *Ruud Hollenkamp* en de maker van de foto's kregen een proces-verbaal. Toen *Hollenkamp* later zag dat bij 'Naakt voor de camera' soortgelijke foto's hingen, deed hij aangifte.

Vrijdag liet een politie woordvoerder nog weten dat de foto's van 'Naakt voor de camera' mochten blijven hangen, omdat ze zo'n negentig jaar oud zijn. „De kinderen die op deze foto's staan, zijn inmiddels de honderd gepasseerd,” aldus de woordvoerder. Maar nadat de officier van justitie gisteren de foto's had gezien, liet hij ze toch in beslag nemen.

„Sinds een jaar is er een artikel in de wet opgenomen dat verbiedt om afbeeldingen openlijk tentoon te stellen met seksuele gedragingen waarbij iemand van onder de zestien jaar is betrokken,” zei officier van justitie *De Wit* vanmorgen. „Er zijn mensen die zeggen dat het bij deze foto's niet meer zou gaan om kinderporno, maar om kunst of curiosa. En er bestaat in de rechtsspraak over porno in het algemeen ook een 'exceptio artis et scientiae', dat wil zeggen dat er een uitzondering op de regel gemaakt kan worden voor afbeeldingen die een kunst zijn, of een wetenschappelijke waarde hebben. Maar bepaalde vormen van porno zullen daar niet zo snel voor in aanmerking komen, bijvoorbeeld kinderporno of concentratiekamp-porno.”

De Wit verwacht niet dat tegen de organisatoren van 'Naakt voor de camera' proces verbaal zal worden opgemaakt. „We hoeven niet altijd het complete instrumentarium op dergelijke zaken los te laten. Deze foto's zijn oud en de maker ervan is anoniem. Ik denk dat we de rechtbank daarom in dit geval uitsluitend zullen verzoeken de foto's te onttrekken aan het verkeer.”

de Amerikaanse douane in Nederland, „dat Amerikaanse douane-ambtenaren enige activiteit als undercoveragent hebben ontplooid in ons land.”

Over de inbeslagname van vijftien naaktfoto's van kinderen uit boekhandel/galerie *Intermale* stelt *Korthals Altes* dat „politie en justitie zich in het algemeen dienen te onthouden van optreden dat kunstzinnige expressie onnodig belemmert.” De minister wil zich niet uitlaten over de vraag of de in beslag genomen foto's kunstzinnige naaktstudies zijn.

Justitie tast de grenzen af maar weet zich kwetsbaar

door Tim Dekkers

In de fotografie is niets zo sterk onderhevig aan veranderingen in de publieke opinie over fatsoen, zeden en moraal als de fotografie van het naakt, schreven de samenstellers van de expositie 'Naakt voor de camera 1840-1987'. Dat bleek.

Op de laatste dag van de fototentoonstelling in De Meervaart nam de Amsterdamse politie zestien naaktfoto's van kinderen in beslag en maakte proces-verbaal op wegens het tentoonstellen van kinderporno.

Tot vervolging van De Meervaart zal justitie niet overgaan. Maar na de eerdere inbeslagname van vijftien kindernaaktfoto's uit boekhandel/galerie Intermale rijst de vraag wat politie en justitie bovenal zijn: wets-handhavers of zedenmeesters? Voor justitie draait het in ieder geval om 'poses' en de 'intentie van de fotograaf'.

Neen, directeur Han Hogeland van het culturele centrum De Meervaart in Amsterdam had de 'kinderporno-foto's' op de tentoonstelling 'Naakt voor de camera' niet eerder opgemerkt. Pas toen hij dinsdag door de zedenpolitie werd uitgenodigd om een verklaring af te leggen, zag hij de zestien afbeeldingen met blote kinderen voor het eerst. Hogeland: „De tentoonstelling heeft zo'n vijftienduizend bezoekers getrokken en niemand heeft bij

ons geklaagd over kinderporno-foto's. Dat is ook logisch, omdat er zo ontzettend veel foto's zijn, dat je door de bomen het bos niet meer ziet."

De inbeslagname noemt hij een 'heel eenvoudige en begrijpelijke zaak'. De directeur: „Wij hebben niet van tevoren per lijst onderzoek of er sprake kon zijn van kinderporno. Wel hebben wij de catalogus doorgekeken, maar daar zaten de bewuste foto's niet in. Ik zou zeker niet de bedoeling hebben gehad mij buiten de wet te begeven." Persofficier van justitie mr. L. A. J. M. de Wit heeft in Amsterdam veel te maken met de vage grenzen tussen porno en erotische kunst. Vorig jaar was hij voorzitter van een werkgroep, die in opdracht van minister Korthals Altes van justitie onderzoek deed naar de verspreiding en verspreiding van kinderporno in Nederland.

De Wit: „Wij kwamen voor de vraag te staan of de afbeelding van één kind op een foto onder omstandigheden als een seksuele gedraging zou moeten worden betiteld. Wij hebben gezegd: als je dat niet doet, zou je als wetgever op voorhand een grote categorie foto's buiten de werking van de wettelijke bepaling laten. Dat is niet logisch. Die benadering betekent dat de afbeelding van één kind een seksuele gedraging kan opleveren, als de pose er kennelijk op is gericht een seksuele prikkeling op te wekken." Waar overtreden de in beslag genomen foto's van een bloot jongetje

voor een spiegel en een bloot jongetje in een cirkel de grenzen van het wettelijk toelaatbare?

„Ik denk dat dat heel moeilijk is. Ik kan daar geen reeks van concrete argumenten voor aandragen. Je komt heel snel in een emotionele nietes-welles discussie terecht. Maar de foto's zijn duidelijk genitaal gericht en kunnen de seksuele prikkeling opwekken bij groepen mensen. En dan rijst de verdenking dat de foto's met die intentie zijn gemaakt."

Intenties: op zo'n manier kunnen ook blootfoto's van spelende kinderen op het strand kinderporno zijn. „Nee, voor gewone blootfoto's geldt dat niet. De algemene uitzondering is de *exceptio artis et scientiae*: de uitzondering die samenhangt met het idee dat afbeeldingen zijn gemaakt voor kunstzinnige of wetenschappelijke doeleinden. Die uitzondering geldt ook voor de normale, klassieke porno. Gewoon een kunstzinnige naaktstudie of tekening van een copulerend paartje of een vriend lesbisch stel zal veel sneller onder die uitzondering vallen, dan andere vormen van porno." Zoals? Concentratiekamp-porno, porno met dieren, hele agressieve sm-porno en wellicht ook kinderporno. De wetgever heeft kinderporno uit het algemene veld van porno gehaald en gezegd: wij vinden dat dit niet kan. Als je dat zo nadrukkelijk uitspreekt en er een aparte wettelijke bepaling aan wijdt, dan is de ruimte voor toepassing van de uitzondering veel minder aanwezig."

Het in beslag nemen van foto's is in hoge mate subjectief.

„Bij het antwoord op de vraag of iets moet worden aangemerkt als kinderporno, hoeft geen gebruik te worden gemaakt van wettelijke bewijsmiddelen. Het is een feitelijk oordeel, waartoe een rechter gewoon kan komen op grond van zijn eigen inzicht. Als de rechter zou vinden dat een seksuele gedraging op foto's alleen maar kan bestaan tussen minstens twee personen en dat een foto van een kind onder wat voor omstandigheden en hoe poserend dan ook niet als kinderporno beschouwd kan worden, dan zeggen wij: de wet moet als de sode-mieter worden veranderd."

De inbeslagname van de foto's in galerie Intermale, een eigen actie van de zedenpolitie, kan een precedentwerking hebben: dit soort foto's mogen niet meer. Justitie heeft daarmee ongevraagd een norm gekregen voor het verdere optreden tegen vermeende kinderporno.

Een lange stilte. Dan: „Daar zit een kern van waarheid in. Als je praat over inspanningen die de politie op dit terrein verricht, dan moeten die inspanningen in de eerste plaats zijn gericht op evidente kinderporno. Aan de andere kant is het zo dat je min of meer wordt gedwongen actie te ondernemen als mensen aangiften doen. Het tentoonstellen van vermeende kinderporno is voor de politie een onderzoek dat gemakkelijk kan worden gedaan. Je weet waar het is, je hebt een verdachte al bijna in je auto zitten en de zaak heeft altijd een einde. Een dergelijk onderzoek vergt minimale opsporings-inspanning. Op zichzelf

is het daarom begrijpelijk dat men aan zo'n zaak begint."

Is het in beslag nemen van foto's die niet duidelijk kinderporno zijn, de moeite en de tijd waard?

„Als je gaat optreden op dit terrein zul je automatisch tegen de grenzen van het strafbare aankomen. Ik zou ook liever hebben dat elk politie-optreden is gericht tegen foto's met meisjes van acht die worden verkracht. Maar op voorhand kan ik me niet tot die foto's beperken." Heeft de politie zich in de vingers gesneden met haar actie tegen intermale.

Weer een stilte. Een glimlach. „We zijn nu eenmaal bezig met het aftasten van grenzen", zegt De Wit. „In dat licht gezien ben ik niet ongelukkig met de intermale-zaak. Maar het is natuurlijk een kwetsbare opstelling."

Beleidsuitgangspunten inzake kinderpornografie

JU - Op 1 juli 1987 hebben de procureurs-generaal bij de gerechtshoven beraadslaagd over het rapport van de werkgroep Kinderpornografie, dat in augustus 1986 is uitgebracht. Over het rapport zijn adviezen ingewonnen bij de hoofdofficieren van justitie en het Coördinerend Politiebureau. Mede op basis van deze adviezen kwamen de procureurs-generaal tot het oordeel dat de aanbevelingen in het rapport de aanzet vormen voor landelijk beleid, waarin de ernst van de veelal met kinderpornografie samenhangende delicten als ontucht met en seksueel misbruik van kinderen voldoende tot uitdrukking komt.

In de aanbevelingen zijn uitgangspunten opgenomen voor een effectieve opsporing en verzameling van bewijsmateriaal. De procureurs-generaal hebben ingestemd met de aanbevelingen en zij zullen deze ter verdere concretisering van het beleid bespreken met de hoofdofficieren in hun ressort. Hieronder volgt een samenvatting van de aanbevelingen van de werkgroep kinderpornografie voor de handhaving van artikel 240b Wetboek van Strafrecht.

1. Politie en Justitie dienen een uniforme interpretatie van art. 240b WvSr te hanteren en deze zo duidelijk mogelijk uit te dragen.
2. Het opsporings- en vervolgingsbeleid dient landelijk uniform te zijn.
3. Verkooppunten van pornografie dienen regelmatig door de politie op aanwezigheid van kinderpornografie gecontroleerd te worden.
4. Het openlijk aanbieden van of vragen naar kinderpornografie dient als regel tot een opsporingsonderzoek te leiden.

5. Bij verdenking van commerciële productie van kinderpornografie dient als regel een gerechtelijk vooronderzoek gevorderd te worden en het doen van huiszoeking in een zo vroeg mogelijk stadium bevorderd te worden.
6. Indien de politie stuit op een geval van ontucht met kinderen dient zij op de mogelijkheid van (niet-commerciële) kinderpornografie bedacht te zijn en het doen van huiszoeking in een zo vroeg mogelijk stadium te bevorderen.
7. De CRI dient een archief bij te houden van in Nederland aangetroffen kinderpornografie.
8. Per korps zal een centrale dienst of persoon het contact met de CRI over kinderpornografie moeten onderhouden.
9. Periodiek zal de CRI de resultaten van Nederlands onderzoek dienen te vergelijken met de onderzoeksresultaten van de meest daarvoor in aanmerking komende landen.

De beleidsuitgangspunten inzake kinderpornografie zijn door de minister van Justitie naar de Tweede Kamer gestuurd.

Homogroep NNC

De Eindhovense homo-actiegroep De Roze Driehoek wordt niet strafrechtelijk vervolgd voor het verspreiden, vorig jaar, van het boekje 'Vies is lekker' bij enkele basisscholen in Eindhoven. Volgens justitie valt niet te bewijzen dat de inhoud van het boekje schadelijk is voor minderjaren.

Nieuwsblad van het Noorden • woensdag 29 juli 1987

Van onze redactie binnenland DEN HAAG - De politie moet regelmatig controles uitvoeren in seks-winkels en dergelijke op de aanwezigheid van kinderporno. Het openlijk aanbieden van of vragen naar dit soort lectuur moet in de regel leiden tot een opsporingsonderzoek. Dit zijn twee richtlijnen die de procureurs-generaal bij de

Scherpere controles kinderporno

gerechtshoven onlangs hebben vastgesteld om landelijk een zo eenvormig mogelijk opsporings- en vervolgingsbeleid te krijgen tegen kinderporno. Het ministerie van Justitie heeft de

Tweede Kamer hierover gisteren een brief gestuurd. De procureurs-generaal stemmen in met de aanbevelingen die een speciale werkgroep een jaar geleden heeft gedaan over kinderporno. Zij zullen die samen met de hoofdofficieren van Justitie verder uitwerken om te komen tot een effectieve opsporing en verzameling van bewijsmateriaal.

Politie haalt in Meervaart pornografische foto's weg

Door een onzer redacteurs AMSTERDAM, 1 juli - De Amsterdamse politie heeft gisteren in cultureel centrum De Meervaart zestien pornografische foto's van kinderen in beslag genomen. Het betrof pornografische ansichtkaarten van rond de eeuwwisseling die te zien waren op de tentoonstelling 'Naakt voor de camera 1840-1987'. De persofficier van het Amsterdamse parket mr. De Wit bevestigde vanmorgen dat er proces verbaal is opgemaakt wegens overtreding van art. 42b Wetboek van Strafrecht, het artikel dat kinderpornografie verbiedt.

boekhandel/galerie Intermale waar op 13 mei door de politie eveneens foto's van naakte kinderen in beslag zijn genomen. Hollenkamp verklaarde dat in zijn galerie portretstudie's te zien waren „die niet de vooropgezette bedoeling hadden seksueel te prikkelen". In De Meervaart trof hij afbeeldingen van kinderen die met elkaar seksueel actief waren, „duidelijk wel met de bedoeling anderen seksueel te prikkelen". De persofficier achtte het niet ondenkbaar dat De Meervaart de zo genoemde *exceptio artis et scientiae* zou aanvoeren. De ouderdom van de afbeeldingen zou het pornografische karakter hebben doen verdwijnen; de ansichtkaarten zouden als historische curiositeit moeten worden beschouwd.

TOEF-107 NNC

Hoogeveen maakt geruisloos jacht op kinderlokker

Kinderlokker aan 't werk in Hoogeveen

(Van onze correspondent)

HOOGEVEEN — Bij ouders van kleine kinderen in de Hoogeveense woonwijk De Weide is onrust ontstaan, omdat een kinderlokker in de

buurt actief is. Bij de politie is inmiddels een kleine tien benaderingspogingen bekend. Volgens hoofdinspecteur J. Gombert is er beslist geen reden tot paniek.

Uit de Arnhemse Courant van 7 juli.

Door onze redacteur
MARCEL HAENEN

HOOGEVEEN, 11 juli — Hoe arresteer je zonder paniek onder de bevolking te veroorzaken degene die de afgelopen maand al verscheidene kinderen seksueel heeft lastig gevallen? Dat is het probleem waarvoor de politie in Hoogeveen zich op dit moment gesteld ziet.

Geen geringe opgave gezien de recente affaire in Oude Pekela, waar een politie-onderzoek naar aanraders van kinderen geen verdachten maar alleen veel onrust en verwarring opleverde. Veertig kinderen, zo luidde het op een gegeven moment, zouden in Oude Pekela misbruikt zijn, of zeventig. Inmiddels sluit de politie in Oude Pekela niet uit dat misschien maar met enkele kinderen seksuele spelletjes zijn gespeeld.

Feit is dat bij de politie in Hoogeveen de afgelopen maand door in totaal acht zeer jonge kinderen (van vijf tot zeven jaar oud) aangifte is gedaan van een seksueel delict. „Een uitzonderlijk hoog aantal voor de gemeente Hoogeveen die 46.000 inwo-

ners telt”, zegt de chef van de afdeling recherche, adjutant H. Knobbe. De aangiftes variëren van de confrontatie met een potloodventer tot kinderen die verklaren seksueel betast te zijn. Alle slachtoffers wonen in dezelfde nieuwbouwwijk, De Weide, in Hoogeveen-West.

Geruchtenstroom

Dit laatste feit is tevens de enige concrete aanwijzing waar de politie mee aan de slag kan. Het signalement dat van de dader(s) wordt gegeven, is niet eenduidig. Het ene kind verklaart dat het gaat om een man met zwart haar, een ander weet zeker dat de man blond is. Ook de opgegeven leeftijd van de verdachte varieert van 16 tot ongeveer 26 jaar. „In deze situatie doen in zo'n wijk al gauw de meest fantastische verhalen de ronde, zeker na de gebeurtenissen in Oude Pekela. Helaas berust de geruchtenstroom niet altijd op feiten”, merkt adjutant Knobbe op.

Hetgeen niet wegneemt dat de politie de zaak zeer serieus bekijkt. De politie in Hoogeveen

kent geen aparte afdeling kinderen zedenpolitie maar heeft wel, uit het totale korps van 82 man, een team van vier agenten samengesteld dat permanent met onderzoek naar deze zaak bezig is. In de wijk De Weide wordt intensief gepatrouilleerd. Laatst heeft de wijkagent een hele middag in burger door De Weide gefietst. Hij zag niets verdachts.

Knobbe praat met zichtbare tegenzin over de opsporingsactiviteiten. „Je zit namelijk altijd met het dilemma dat wat je nu ook doet, het nooit echt goed is. Als er in de wijk veel politie wordt gezien, dan kan de bevolking dat positief interpreteren, zo van: de politie doet tenminste iets. Of men zegt: goh, er is veel

politie op de been, dus er zal wel heel wat aan de hand zijn.”

De politie gaat er vanuit dat er geen overeenkomsten zijn met de zedenaffaire in het zo'n 80 kilometer verderop gelegen Oude Pekela. De enige frappante parallel is dat net zoals in Oude Pekela ook hier een kind heeft verklaard benaderd te zijn door een man in clownspak. „Maar in Oude Pekela zouden, in tegenstelling tot wat hier gebeurd is, de kinderen zijn meegelokt naar bepaalde gebouwen, waar video-opnames van ze gemaakt werden.” Dat, zegt Knobbe, heeft hij tenminste uit de kranten begrepen. De politie in Hoogeveen heeft namelijk geen contact gezocht met de justitiële autoriteiten in Oude Pekela.

Om de onrust te beperken, hebben wijkagenten de onderwijzers van de basisscholen in de wijk De Weide ingelicht over het politie-onderzoek. De politie is voorlopig niet van plan ouders te waarschuwen, omdat dit juist paniek zou kunnen oproepen of onjuiste aangiftes zou kunnen opleveren. De slachtoffers wordt wel geadviseerd contact op te nemen met een hulpverleningsinstelling.

Fantaseren

Bij het Riagg in Hoogeveen heeft vorige week één moeder acute hulp gevraagd voor haar dochter die door een kinderlokker was benaderd. Mevrouw P. Bonebakker, gezinstherapeute op de jeugdafdeling, heeft zo'n geval in de ruim twee jaar dat ze bij het Riagg werkt nog niet eerder meegemaakt. Bonebakker acht het mogelijk dat door de huidige aandacht voor zedendelicten meer ongerustheid ontstaat dan gerechtvaardigd is. „Ouders gaan zich nu realiseren wat voor risico's hun kinderen lopen. In het onderhavige geval reageerde de omgeving van het kind angstiger dan de dochter zelf.” Dat gebeurtenissen worden verzonnen, lijkt haar onwaarschijnlijk. „Daarvoor zijn de details die verteld worden te concreet. Dat kan zo'n jong kind onmogelijk fantaseren.”

Bonebakker meent dat de politie er wel goed aan zou doen alsnog op ouderavonden op scholen informatie te verstrekken. „Als je iets doodzwaagt, krijg je er ook geen vat op”, zegt ze. „Ouders moeten weten welke signalen ze van hun kinderen serieus moeten oppvatten en waar ze terecht kunnen voor hulp.”

Op de lagere scholen in de wijk bestaat enige onenigheid over de aanpak van het probleem. Op de school De Weidebloem is in overleg met de politie afgesproken dat alleen zodra kinderen zelf over de kinderlokker spreken, individueel op het probleem zal worden ingegaan. „Je kunt een brand heel gauw aansteken maar blussen is moeilijker. De kinderen zien nu achter elke boom een kinderlokker”, zegt het hoofd van de school, D. Looyen. „Kinderen die erover beginnen, adviseren we niet in hun eentje te spelen. Bovendien schijnt de verdachte zich in te dringen bij kinderspelletjes, dus daarvoor waarschuwen we ze.”

Bij de school 't Kienholt heeft men overwogen de ouders wel in te lichten. „We wilden de kinderen een gesloten envelop meegeven voor hun ouders met daarin informatie om te wijzen op de gevaren”, zegt schoolhoofd A. Oosterveld. Op nadrukkelijk aanvragen van de politie heeft men daarvan afgezien. Echt blij met die opstelling van de politie is Oosterveld niet. Vooral nu er in de regionale pers niet altijd even duidelijke en waarheidsgetrouwe berichten zijn verschenen over de kinderlokker.

„Er gaan de wildste verhalen rond. Ik denk dat je het verstreken van inlichtingen niet meer achterwege kunt laten. Je moet voorkomen dat er meer slachtoffers vallen.” Zijn eigen twee zoons, van acht en tien jaar, heeft hij in elk geval gewaarschuwd. Ook al woont de familie Oosterveld dan zelf in een andere wijk. „Je kunt nooit weten.”

Volgens politie geen reden tot paniek

Kinderlokker actief in Hoogeveense wijk

HOOGEVEEN — Onder ouders van kleine kinderen in de Hoogeveense woonwijk De Weide is onrust ontstaan, omdat een kinderlokker in de buurt actief is. Bij de politie is inmiddels een kleine tien benaderingspogingen bekend. Volgens hoofdinspecteur J. Gombert is er beslist geen reden tot paniek.

De politie heeft twee scholen in de wijk bezocht om ouders en leerkrachten informatie te verstrekken. „De verhalen die worden verteld geven ons echter te denken. Er komen clownspakken in voor en dat zien we toch wel in het verlengde van het opgeblazen sfeertje in Oude Pekela, waar onlangs ontucht met een groot aantal kinderen zou zijn gepleegd,” stelt Gombert.

Hij voegt er aan toe dat uit de verhalen niet is op te maken dat het steeds om dezelfde kinderlokker zou gaan. „De signalementen wisselen voortdurend. Het heeft

onze aandacht, maar we hoeven beslist nog geen moord en brand te schreeuwen. Het lijkt allemaal zwaar overtrokken.” Volgens een schoolhoofd, die niet met naam in de krant wil worden genoemd, moeten de verhalen „zeer ernstig worden genomen”

Vorige week rekende de politie de 42-jarige M.S.D. uit Hoogeveen in. Als leider van een padvindergroep zou hij zich schuldig hebben gemaakt aan ontucht met jonge kinderen.

Kinderlokker in De Weide?

HOOGEVEEN - Bij de politie in Hoogeveen is een aantal meldingen binnengekomen van ouders uit de wijk De Weide over een kinderlokker die in dit stadsdeel zou opereren. De signalementen lopen echter zodanig uiteen dat de politie te weinig aanknopingspunten heeft om tot een arrestatie over te gaan. Het is de politie namelijk op basis van de door de ouders verstrekte gegevens nog niet duidelijk of er sprake is van een dan wel meerdere kinderlokkers. Onder de ouders en kinderen is inmiddels de nodige onrust ontstaan. De politie heeft enkele scholen bezocht om informatie te verstrekken aan de leerkrachten.

Hoogevener verdacht van ontucht met minderjarigen

HOOGEVEEN - De politie heeft gisteren een Hoogevener gearresteerd die verdacht wordt van plegen van ontucht met enkele minderjarige kinderen. De politie had enige tijd daarvoor een aantal meldingen binnengekregen. Het gaat om kinderen in de leeftijd van 9 tot 12 jaar. Een nader onderzoek wordt ingesteld.

Vader en opa misbruiken kind

DEN BOSCH (ANP) - Een 36-jarige man uit het Brabantse Zeeland heeft tegenover de politie bekend de afgelopen twee jaar ontucht met zijn nu 13-jarige dochter te hebben gepleegd. De 54-jarige grootvader van het meisje, heeft bekend de laatste

maanden ontucht met haar te hebben gepleegd. Beide mannen werden maandag aangehouden. De politie heeft dit gisteren meegedeeld. Het onderzoek werd verricht door de rijkspolitie, samen met de afdeling jeugd zaken en hulpverlening van de rijkspolitie uit Den Bosch.

te 6-7 N/A/N

Hoogevener verdacht van ontucht met padvindders

Van een onzer verslaggevers
HOOGEVEEN - Op verdenking van het plegen van ontuchtige handelingen met padvindders heeft de politie de 40-jarige M.D. uit Hoogeveen aangehouden. De man was akela (teamleider) bij een groep van 24 padvindders in de leeftijdsgroep van 7 tot 12 jaar bij Scouting Hoogeveen.

De ontucht met in ieder geval twee kinderen pleegde hij thuis. De jonge padvindders kwamen regelmatig bij hun leider over de vloer met vragen en om middels examentjes te tonen wat zij zoal van het scoutingwerk hadden geleerd.

D. heeft zes jaar de functie van akela bij Scouting Hoogeveen vervuld. De zaak kwam aan het rollen toen de man voor een ander akkefietje buiten de scoutingdeur was gezet. „De kinderen werden toen opeens heel anders. Ze waren veel meer ontspannen en die reactie riep bij de ouders vragen op. Uiteindelijk kwamen er enkele bekentenissen en hebben we de zaak in handen van de politie gegeven,” aldus een woordvoerder van Scouting.

Volgens hem beperkte D. die overigens nog steeds ontkent, zich niet alleen tot het plegen en uitlokken van ontuchtige handelingen, maar heeft hij in ieder geval ook een padvindertje ernstig misbruikt. De politie heeft zich de afgelopen weken uitgebreid met de zaak beziggehouden en alle contacten van D. gehoord. Hoofdinspecteur J.R. Gombert wil geen verdere mededelingen doen „om te voorkomen dat er een heetze wordt aangewakkerd.”

gelopen weken uitgebreid met de zaak beziggehouden en alle contacten van D. gehoord. Hoofdinspecteur J.R. Gombert wil geen verdere mededelingen doen „om te voorkomen dat er een heetze wordt aangewakkerd.”

Akela verdacht van ontucht met welpen

Van onze correspondent

HOOGEVEEN, woensdag
De politie heeft gisteren de 38-jarige Hoogeveense akela D. gearresteerd op verdenking van ontucht met kinderen. De man was teamleider bij Scouting Hoogeveen.

Van twee gevallen is inmiddels aangifte gedaan, terwijl tientallen andere kinderen door de politie zijn verhoord. De leeftijden van de welpen uit de groep van de Hoogeveense akela liggen tussen de 9 en 12 jaar.

Telegraaf 2-7-87

Eis twee jaar voor misbruik van nichtje

Van onze correspondent

LEEUWARDEN - Procureur-generaal mr. W.R. Rosingh van het Leeuwarder gerechtshof eiste donderdag twee jaar celstraf tegen de 33-jarige J.J. van der R. uit Smilde wegens verkrachting van en ontucht met zijn minderjarige nichtje. De vader van het meisje werd eerder door het gerechtshof veroordeeld tot vier jaar celstraf wegens ontucht met zijn dochter.

Het slachtoffer raakte door het seksuele misbruik door haar oom en andere familieleden dermate in geestelijke nood dat ze in een psychiatrische inrichting moet verblijven.

Op 12 maart van het vorig jaar werd Van der R. door de rechtbank in Assen al veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf, de verdachte ging hiertegen in beroep. De advocate van Van der R., mevrouw mr. A.H. Bronsvort, vroeg om het horen van het slachtoffer. Het hof wees dit na kort beraad af op dringend advies van de psychiater. De verdachte gaf toe wel eens seksueel verkeer gehad te hebben met zijn nichtje, maar ontkende dat er sprake was geweest van verkrachting.

Verdachte van ontucht met padvindders ontkent

HOOGEVEEN - De Hoogevener die gistermorgen door de politie is aangehouden op verdenking van het plegen van ontucht met padvindders, blijft ontkennen. De man is gisteren de hele dag verhoord, maar dit verhoor heeft volgens de politie nog niets opgeleverd. De man blijft vastzitten in het Hoogeveense politiebureau. De verdachte is aangehouden nadat twee Hoogeveense moeders aangifte hebben gedaan van ontucht met hun kinderen. Het gaat om welpen van de padvindery in de leeftijd van negen tot twaalf jaar. Het verhoor wordt vandaag voortgezet.

Man verdacht van ontucht met padvindders

(Van onze verslaggever)

HOOGEVEEN - Op verdenking van het plegen van ontuchtige handelingen met padvindders heeft de politie de 40-jarige M.D. uit Hoogeveen aangehouden. De man was akela (leider) bij een groep van 24 padvindders in de leeftijdsgroep van 7 tot 12 jaar bij Scouting Hoogeveen. De ontucht met in ieder geval twee kinderen pleegde hij thuis.

De jonge padvindders kwamen regelmatig bij D. over de vloer. De man was zes jaar akela bij Scouting Hoogeveen. De zaak kwam aan het rollen toen de man voor een ander incident door Scouting aan de kant was gezet. „De kinderen werden toen opeens veel meer ontspannen en die reactie riep bij de ouders vragen op. Uiteindelijk kwamen er enkele bekentenissen en hebben we de zaak in handen van de politie gegeven”, aldus een woordvoerder van Scouting.

Volgens hem beperkte D. zich niet alleen tot het plegen en uitlokken van ontuchtige handelingen maar heeft hij in ieder geval ook één padvindertje ernstig misbruikt. D. ontkent. De politie wil geen verdere mededelingen doen 'om te voorkomen dat er een heetze wordt aangewakkerd'. *Neu... hollands dagblad 2/11*

Ontucht. De politie in Den Haag heeft gisteren een 28-jarige man uit Voorburg aangehouden. Hij wordt ervan verdacht een 20-jarige prostituee onder bedreiging van geweld tot ontuchtelijke handelingen te hebben gedwongen. De vrouw had vrijdag aangifte gedaan. *TC 20*

Politie onderzoekt ontucht op kinderboerderij

ROTTERDAM (ANP) - Een medewerker van de kinderboerderij aan de Maeterlinckweg in Rotterdam-Zuid wordt verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen met minderjarigen. De Rotterdamse politie is sinds 11 juni bezig met een onderzoek, dit naar aanleiding van een aangifte die toen is binnengekomen.

Een woordvoerder van de politie, die dit gisteren bekendmaakte, kon niet zeggen of de man is gearresteerd. Ook op andere vragen wil de politie niet ingaan. In het belang van het onderzoek worden geen verdere mededelingen gedaan, zo luidde het commentaar.

Eis: twee maanden voor ontucht met minderjarigen

HAARLEM. - De Haarlemse officier van justitie mr C. Hemes-Boender eiste gisteren twee maanden onvoorwaardelijke celstraf tegen een 28-jarige Haarlemmer, die zich schuldig had gemaakt aan het plegen van gewelddadige ontucht met minderjarigen.

De Haarlemmer gaf toe op 4 maart vorig jaar een toen 12-jarige jongen van zijn fiets te hebben getrokken, waarna hij in de bosjes onder bedreiging ontucht met hem pleegde.

Het tweede geval van ontucht deed zich in oktober 1985 voor met twee spelende broertjes. De oudste was negen jaar. Eén van beiden werd hierbij bij de keel gepakt en op de grond gelegd en misbruikt. *MNC 18-6-87*
Uitspraak: 1 juli.

Ouders verdacht van ontucht met 2-jarige dochter

HEEMSTEDEN. - Op verdenking van ontucht met hun 2-jarige dochter heeft de Heemstede politie een 32-jarige vader en een 28-jarige moeder aangehouden en ingesloten. De ouders van de peuter zijn in 1986 gescheiden maar kwamen nog wel bij elkaar voor 'spelletjes' met hun kind, aldus een politievoorlichter. *MNC 24-6-87*

Ontucht in gebouw van Amersfoortse Courant

Van onze correspondent

AMERSFOORT - In het gebouw van de Amersfoortse Courant heeft zich eind juni een geval van ontucht met twee minderjarige jongens uit Soest voorgedaan. De Soester recherche heeft proces-verbaal opgemaakt tegen de 34-jarige Van D. uit Amersfoort, die de jongens voor het plegen van ontucht geld betaalde.

Volgens de Soester politie was een van de twee jongens de bezorger van de Amersfoortse Courant bij het huis waar Van D. inwoonde bij een journalist van een van de uitgaven van Uitgeverij Onnes en diens vrouw. De 15-jarige krantenbezorger en zijn even oude vriendje zouden daar ook enkele malen binnen zijn geweest.

Van D., die als huisvriend wel vaker met de journalist mee ging naar het gebouw van de Amersfoortse Courant, zou daar eind juni ontucht met de krantenbezorger hebben gepleegd. De andere 15-jarige was er wel bij, maar werd niet daadwerkelijk bij de ontuchtige handelingen betrokken.

MNC 2-7-87

Vrouw DONDERDAG 2 JULI 1987

Brussaard-fonds gesticht

Drukbezette Franse dominee geschrappt om homoseksualiteit

Homofilie heeft geheel eigen van waarde, los seksualiteit

door R. Strijker
gereformeerd predikant

De discussie over homofilie zou, meen ik, ophelderen als voorop mag staan dat vriendschap tussen leden van hetzelfde geslacht een uniek gegeven is, een relatie van geheel eigen waarde, ook los van de seksualiteit.

Ook vanuit de Bijbel gezien is homofilie, in de letterlijke zin van het woord als 'liefde voor dezelfde', een volkomen verantwoorde menselijke zienswijze. David geeft hoog op over zijn vriendschap met Jonathan: „Gij waart mij zeer lief; uw liefde was mij wonderlijker dan de liefde van vrouwen” (2 Sam. 2:25). Ook Jezus waardeert uitdrukkelijk deze vorm van vriendschap. Zijn mannelijke medewerkers noemt Hij vrienden en twee aan twee zendt Hij hen uit (Joh. 15:15; Luk. 10:1). De stelling lijkt mij verdedigbaar, dat deze zienswijze in 'liefde voor dezelfde' een gestalte is van het oorspronkelijke mens zijn, van vóór de 'splitsing' van het mannelijke en vrouwelijke in twee gestalten (Gen. 1:27; 2:22). Of misschien nog sterker van het komende mens zijn, waarbij de 'splitsing' een voorbij stadium is: „Immers in de opstanding huwen zij niet en worden zij niet ten huwelijk gegeven, maar zij zijn als engelen in de hemelen” (Matth. 22:30). In ieder geval is het merkwaardig dat het engelen waren op wie de mannen van Sodom zo hevig verliefd werden (Gen. 19:4,5).

De bewering dat Paulus deze andere zienswijze nog niet kende en dat wij nu veel verder zijn in kennis, klinkt weinig overtuigend. In de eerste plaats omdat Paulus de vriendentrouw uit eigen ervaring kende. Hij leefde zelf zogezegd naar de wijze der engelen en sprak zeer relativerend over het huwelijk (1 Cor. 7). Maar bovendien was hij volledig op de hoogte van de al eeuwenoude Griekse waardering voor de vriendschap, de pedofilie met name. Ook het veel gebruikte argument dat Paulus slechts zou geageerd hebben tegen de cultische chaos rond de homofilie, is uiterst zwak. Immers als theoloog gevormd door Tora en Profeten denkt Paulus vanuit de oer-eenheid tussen cultus en leven. De theorie van de scheiding tussen godsdienst en samenleving was voor hem volledig onaanvaardbaar. Zoals trouwens ook voor moderne sociologen: de

waarden en normen van een samenleving krijgen gestalte en worden levend gehouden in haar feesten (Durkheim e.a.). Maakt niet uit of het gaat om primitieve rituelen, volksfeesten, ideologisch staatsvertoon of om moderne disco-avonden en schoolfeesten. In de cultus wordt de cultuur zichtbaar, in de feesten weerspiegelt zich het gewone leven. Daarom al zou Paulus in de brief aan de Romeinen (1:26,27) zich slechts kritisch keren tegen de cultische porno, dan sluit dat de achterliggende cultuur niet uit, maar in. Duidelijk is in ieder geval, dat Paulus geen kritiek oefent op de vriendschap tussen leden van hetzelfde geslacht als zodanig, maar op de koppeling van homofilie en seksualiteit.

Waarde en plaats

Seksualiteit is een gegeven, dat een bijzondere waarde én plaats heeft in de menselijke samenleving. Waarde en plaats zijn twee verschillende zaken met een typisch onderlinge relatie. Een bepaald gegeven kan waardevol zijn op de ene plaats en waardeeloos, of slecht, op een andere. Misplaatsing is in het algemeen de grote grondfout in onze samenleving. Wij zijn waardevol, onmisbaar zelfs voor de hoogste vorm van dankzegging, maar alcohol in het verkeer is misplaatst en kan rampzalig worden. Kernenergie is goed, een schepingsgave, maar losgemaakt uit de oorspronkelijke kern, kan het desastreuze gevolgen hebben. Seksualiteit is een waardevol gegeven, is zelfs symbool van de Liefde en de Tora van Israëls God voor Zijn volk, van de hemelse Bruidgom voor Zijn Bruid op aarde. Dit geheim is groot, schrijft Paulus aan de gemeente van Efeze, een moderne wereldstad waar de sekscultus bijna dagelijks hoogtij vierde in de seksparthen rond de tempel van de moedergodin Artemis (Ef. 5:31, 32; 4:11). Behalve over de hoge waarde van de seksualiteit is de Bijbel ondubbelzinnig duidelijk over de plaats van de seksualiteit in de menselijke samenleving. Volgens het oerprogramma van de Tora (Gen. 2:24), door Jezus bevestigd (Matth. 19:5) hoort de seksuele beleving exclusief thuis in de één-één relatie van man en vrouw in het huwelijk: die twee zullen tot één vlees (= geslachtelijke gemeenschap) zijn. De Bijbelse verhalen over de wanverhoudingen in de gezinnen van Jacob en David onder-

Van een onzer verslaggevers
AMSTERDAM - Het Parijse centrum voor christen-homo's „du Christ Libérateur” (Christus de Bevrijder), ooit ontstaan met belangrijke financiële en inhoudelijke steun uit Nederland, is opnieuw in nood. Het komt niet door gebrek aan toeloop, eerder door het overweldigende succes van het centrum.

„Bij ons kunnen lesbiennes, homo's, transseksuelen en anderen elkaar ontmoeten buiten de bars en sauna's om.” Dat vertelt de directeur van het centrum, de Franse baptistenpredikant Joseph Doucé. Hij is in ons land voor contact met de voorzitter van het bestuur, de Amsterdamse pater J. van Kilsdonk s.j. en in verband met een congres van joodse homoseksuelen in Amsterdam.

Doucé heeft twee jaar aan de Vrije Universiteit in Amsterdam gestudeerd en zo veel intellectuele steun ontvangen voor het werk in Parijs. Behalve Brussaard noemt hij pater Gottschalk en dominee Klamer. Als hij vertelt dat hij van de 100.000 protestantse, katholieke en moslim geestelijken in Frankrijk de enige is die voor zijn homoseksualiteit durft uitkomen, doet hij dat met een rustig zelfvertrouwen. Het is in Frankrijk evenwel opgevat als een provocatie. Hij werd geschrappt uit het predikantenboekje van de Franse protestantse federatie.

Toch heeft Doucé waarschijnlijk een

van de drukste pastorale praktijken van het land met ongeveer duizend ontmoetingen per jaar. Hij wordt daarin sinds kort bijgestaan door twee Duitse theologen, maar hoe wel die voor een belangrijk deel uit Duitsland worden betaald, ontbreekt het nog aan de rest van het benodigde geld. „Wij stellen lastige vragen aan kerk en samenleving,” zegt hij glimlachend. „Dat wordt niet steeds op prijs gesteld.

Pastoraat

Om te voorzien in het tekort heeft ds. Doucé onlangs het 'Ds.Brussaard-fonds' gesticht, dat moet voorzien in pastorale hulp aan leden van seksuele minderheden. In het centrum komen homo's, lesbiennes, pedofielen, transseksuelen, sado-masochisten en mensen met aids. Van de veertig aidslijders zijn er inmiddels al vijftien dood.

„Bij een crematie, onlangs op Père Lachaise, van een jongen van 27 jaar, Jean Claude, werd ik door de familie uitgescholden, alsof wij hem hadden doen sterven. Het was een verschrikkelijke ervaring, hoe die twintig mensen uit Lille de aula uit stommelden, nadat ik een kaars had aangestoken. Misschien hadden we in zijn laatste dagen wat meer voor hem kunnen doen, zoals hem cassette-bandjes en boeken brengen, maar ook dat kost geld.

„Nederland heeft ons altijd goed geholpen. Frankrijk is nog lang niet toe aan dingen die hier mogelijk

zijn. Maar het is bij ons uitgesloten dat een homoseksueel bij ons zijn werk kwijtraakt. Dat komt niet door de liberaliteit van de Fransen, maar doordat homoseksualiteit bij ons nog niet bespreekbaar is. Toch heb ik becijferd dat in Parijs een miljoen homo's en lesbiennes wonen. Het grote probleem is de eenzaamheid. Frankrijk kent een 300 homobars en dergelijke, maar wie niet dol is op disco-muziek of wie al wat ouder is, gaat licht aan eenzaamheid lijden in die grote stad.”

Dominee Doucé laat een boek zien, door hem samengesteld, met onder meer verklaringen van Nederlandse synodes over de vragen rondom homoseksualiteit. Het is duidelijk vooral bestemd voor de oudere homo, die naar verdieping en zingeving zoekt. „Zulke mensen komen veel naar ons. Wij hebben in ons centrum een christelijke sfeer. Ik heb in die elf jaar dat ik werk honderden bijbels verkocht.”

Zowel christenen als marxisten in Frankrijk worden geplaagd door schuldgevoel, als zij uitkomen voor hun homo-zijn. „Bij ons zijn geen homo's, zeggen de marxisten.”

Schuldgevoel plaagt de dominee alleen over het ontbreken van het proletariaat in zijn 'centre'. „De mensen die per dag acht uur werken en vijf uur in de metro zitten, komen niet toe aan menselijk leven. Die zitten niet te springen om een gesprek over een goed boek.”

strepn deze seksuele plaatsbepaling. Dat in onze tijd proefondervindelijk, door verschrikkelijke ervaringen, bevestigd wordt en officieel toegegeven, dat deze plaatsbepaling van de seksualiteit binnen het huwelijk de 'meest veilige vorm van vrijen' garandeert, is een bijkomstigheid die we echter niet mogen negeren: de waarden en normen van de Tora zijn afgestemd op de ontplooiing van de humaniteit. De geboden van Israëls God zijn leef-regels, gericht op de ontvanging van de menselijkheid. Het meest karakteristieke van de mens, in onderscheiding tot de overige schepselen, is de roeping tot vrijheid. Vrijheid is vrijheid van keuze. Planten en dieren kiezen niet, maar laten zich onbewust leiden door verborgen krachten of driften. Het dierlijk driftleven is strikt geprogrammeerd, waardoor mateelootheid en bandeloosheid 'automatisch' worden voorkomen. Een dier bedrikt zich niet en begaat geen seksuele uitpattingen. Instinctief wordt het geremd. De mens daarentegen kan niet terugvallen op een automatische piloot. Wij zijn tot vrijheid geroepen, tot het doen van bewuste keuzen. Dat is een unieke, uitzonderlijke menselijke uitdaging, waarvan we nooit ontheven zijn, ook niet als we ons ontspannen en feest vieren.

Keuze

Het wezen van de humaniteit, onze vrijheid tot kiezen, kan zich alleen werkelijk maken als er keuze-mogelijkheden zijn. Op een weg zonder zijwegen kunnen geen keuzen gedaan worden. In een land met één politieke partij kan de democratische vrijheid niet beleefd worden. De Tora van Israëls God is een Weg met vele verleidelijke zijwegen. Het oorspronkelijke consumptieprogramma dat God aan Adam gaf, was kortweg samengevat: alles min één. Van alle bomen mocht gegeten, behalve van één. Later werd dit programma verder ontvouwd: van

alle vruchten en geboorten mocht Israël genieten, behalve van de eerstgeborenen en de tienden. Ook het originele werkprogramma stelde op dezelfde regel: op alle dagen mocht gewerkt, behalve op die ene, de sabbat (Num. 3:13; 18:15; Deut. 5:14; 26:2). Het programma voor de seksualiteit is veel radicaler en precies omgekeerd: alles niet, behalve een met geen een mag men geslachts-gemeenschap hebben, behalve met

die ene met wie God ons heeft samengevoegd, onafscheidelijk (Gen. 2:24; Matth. 19:5,6). Dit betekent dat de seksualiteit in bijna alle menselijke verhoudingen wordt buitengesloten, zowel in de homofilie, alsook in bijna alle heterofiele relaties, van broer en zus, oudere en kind, leraar en leerling etc. De Weg Gods aangaande de seksualiteit zit stampvol met verleidelijke zijwegen. De theorie dat het buiten spel houden van de seksualiteit leidt tot verdringing van driften en innerlijke disharmonie, kan alleen daar ontstaan waar het programma van de Tora wordt misverstaan en het zich op het wezen van de humaniteit is verduisterd. De inperking van de levensuitingen betekent geen beperking, maar verrijking en veruiming van de vrijheid. Het gegeven van de seksualiteit betekent een summum aan mogelijkheden tot vrijheidsbeleving.

Het zou, meen ik, de ontwikkeling van de discussie over de eigen waarde van de homofilie zeer ten goede komen, als het verwarrende woord homoseksualiteit voortaan kon worden vermeden. Er bestaat geen homoseksualiteit als zodanig evenmin als heteroseksualiteit als zodanig bestaat. Er bestaat homofilie en er bestaat heterofilie én er is het gegeven van de seksualiteit. Seksualiteit kan zich koppelen aan alle mogelijke menselijke verhoudingen, maar in slechts één zeer uitzonderlijke heterofiele verhouding is die koppeling niet misplaatst: seks is waardevol als wij

doch slechts in de feestzaal van het huwelijk; daarbuiten geldt: 'geen alcohol in het verkeer'. Zelfs binnen de feestzaal kan het bij tijden geboden zijn de wijn te laten staan, als een uitdaging tot vrijheid.

Uitdaging

De problematiek dat deze vele uitdagingen tot vrijheid ons veel te machtig kunnen zijn, lossen we niet op door alle uitdagingen weg te wassen via een nieuwe moraal. Het meest desastreuze gevolg van de vrije seks is, dat het wezen van de humaniteit wordt aangetast en we terugvallen in een geestelijke slavernij, waarvan we naar het kernwoord van het Evangelie zijn vrijgekocht: Jezus betekent letterlijk Bevrijding. Waar Zijn Geest is, zegt Paulus, daar is vrijheid (2 Cor. 3:17; Gal. 5:1). Staan, standhouden in die vrijheid is de allermodernste en allerboeiendste uitdaging van onze tijd.

'R.-k. kerk houdt alleen van homo die dood gaat'

CHICAGO (RNS) - Pas als we ernstig ziek zijn of dood gaan is de r.-k. kerk bereid zich met ons te verzoenen. Dit verwijt richten katholieke homoseksuelen in Amerika tot hun kerk naar aanleiding van plannen in het bisdom Chicago om te komen tot een gemeenschappelijke ziekenzorg voor aids-patiënten. Eerder had de bisschop, kardinaal Joseph Bernardin, de gelovigen en de parochies opgeroepen „hun deuren en harten te openen voor degenen die op de een of andere manier in aanraking zijn gekomen met aids”; maar - aldus het verwijt - nog onlangs verzette hij zich tegen een nieuwe verordening in Chicago die opkomt voor rechten van homo's.

Gijsen verbiedt communie voor gescheiden mensen

Door onze correspondent
JACQUES HERRAETS *AKC*

ELSLOO, 15 juli — Op een dag krijgen meneer en mevrouw X uit het Limburgse dorpje Elsloo (gemeente Stein) een brief in de bus. Kapelaan Kanke van de St. Augustinus-parochie schrijft: „Ik vraag u een meewerkende houding, die erin bestaat (...) niet naar de Heilige communie te gaan”. In de kerk mag het echtpaar komen, maar voor de hostie wordt het uitgesloten. „Als U op de plaatsen in kerk gaat zitten, waar u tot nu toe vaak zat, zal het ook nauwelijks opvallen dat u niet ter communie gaat.”

Meneer en mevrouw A zijn vijf jaar geleden voor de wet getrouwd, niet voor de kerk. Voor beiden was dat een nieuw begin na een huwelijk dat was uitgelopen op een scheiding. Nadat zij hun wereldse zaken geregeld hadden voor de burgerlijke rechter, had geen van beiden er behoefte aan het kerkelijk huwelijk niet te laten verklaren.

Dat de katholieke kerk het huwelijk als onontbindbaar beschouwt, heeft tegenwoordig nog maar weinig invloed op het aantal huwelijken en echtscheidingen in Limburg. In de gemeente Stein, waartoe Elsloo behoort, werden drie jaar geleden 106 huwelijken gesloten en 41 ontbonden. In 1975 waren er nog 183 huwelijken en maar 31 scheidingen. Als gevolg van veranderingen in de sociale wetgeving is het aantal huwelijken vorig jaar weer gestegen tot 144. Volgens CBS-gegevens lag het aantal echtscheidingen in Limburg vorig jaar 15 procent onder het landelijk gemiddelde. Dat verschil is vijf procent kleiner geworden ten opzichte van 1972.

Huwelijksmoraal

Samenwonen en scheiden zijn in het bisdom van mgr. Gijsen maatschappelijke realiteit geworden, maar desondanks blijft de bisschop strak vasthouden aan de officiële huwelijksmoraal.

Volgens de letter van de kerkelijke wet is de gelovige door te scheiden onwaardig geworden om

het lichaam van Christus te ontvangen. De meeste priesters letten daar al lang niet meer op, ook al rekende Gijsen in 1984 de gescheiden mensen tot de categorie „zware zondaars”, die geen recht meer hebben op de communie.

Ook in Elsloo werd de wet al jarenlang zo ruim geïnterpreteerd dat het bij niemand meer opkwam dat gescheiden gelovigen, overspeligen, belastingontduikers, dieven en andere zondaars eigenlijk op hun plaats achter in de kerk moesten blijven zitten op het moment dat de waardige parochianen naar voren schreden om de eucharistische Heer te ontvangen.

Maar sinds de komst van de jonge kapelaan Kanke waait de wind uit een andere hoek. Een jongen en een meisje die zich melden voor het sluiten van een huwelijk, krijgen te horen dat de kapelaan daaraan pas wil meewerken als zij eerst een tijdje terugkeren naar het ouderlijk huis. Zij wonen immers al een paar jaar ongehuwd samen en de kapelaan dient het sacrament niet toe aan parochianen die in zonde leven. Kinderen van de basisschool, die godsdienstles krijgen van de kapelaan, worden ter voorbereiding op de hernieuwing van de doopbelofte uitgenodigd voor een excursie naar een nonnenklooster. Daar worden ze onderworpen aan een „persoonlijke biecht” die ze alleen kennen uit de sterke verhalen van hun ouders.

Heilig Hartbeeld

In zijn brief aan het echtpaar A schrijft de kapelaan dat zijn verzoek wellicht als hard overkomt. Maar de leer van de kerk bepaalt nu eenmaal dat het huwelijk een belofte van duurzame trouw is. En de paus heeft volgens Kanke gevraagd om in het weigeren van de communie aan gescheiden gelovigen niet een teken van onbarmhartigheid te zien, maar een verdediging van de liefde en de trouw.

Dat is te veel gevraagd van het echtpaar. Zij zijn uitgeweken naar een andere kerk. In een bisdom met twee gescheiden katholieke kerken hoeft je daar niet lang naar te zoeken.

Het voorbehouden van communie aan alleen kerkelijk getrouwde gelovigen is volgens bisschop Gijsen geen teken van onbarmhartigheid, maar een verdediging van liefde en trouw. (foto Franco Gori)

De heer en mevrouw B, die een paar straten verder wonen, zullen het zo ver nooit laten komen. Ook zij zijn allebei aan een tweede wettelijk huwelijk bezig, maar de kapelaan weet dat nog niet. Zittend aan weerskanten van een Heilig Hartbeeld van een meter hoog verklaren zij plechtig dat zij

zich nimmer zullen laten wegjagen uit de kerk waar zij zijn gedoopt en de eerste keer getrouwd. Als de kapelaan hen zal vragen niet meer ter communie te gaan, zullen zij toch gaan.

De kapelaan wil geen commentaar geven op wat hij ziet als een strikt persoonlijke kwestie tussen

hem en de familie A. Hij is enkele jaren geleden uit zijn geboorteland Duitsland naar Nederland gekomen om aan het Groot Seminarie in Rolduc de opleiding tot priester te volgen. Over zijn handelen wil hij geen verantwoording afleggen: „Ik ben een uitvoerder van de regels van de wereldkerk. Als u wilt weten hoe die er uitzien, kunt u dat onder andere nalezen in het schrijven van de Internationale Bisschoppenconferentie van 1982”. Houdt hij daar dan alleen rekening mee en niet met de maatschappelijke realiteit? „Ja, daar houd ik op mijn manier rekening mee, maar daarover ben ik alleen verantwoording schuldig aan mijn bisschop en aan de wereldkerk.”

Hostie

Bisschop Gijsen heeft in 1984 in detail beschreven hoe de priesters met de hostie moeten omgaan. „Het brood dat geconsecreerd wordt, moet van ongedesemde tarwe zijn, liefst in ronde vorm gesneden en zo gebakken dat het niet kruimelt. Gewoon 'brood van de bakker' is dus niet toegestaan”, schrijft Gijsen.

Verder vermeldt het schrijven enkele voorbeelden van „zware zonden” die iemand onwaardig maken ter communie te gaan, zoals belastingontduiking, het onthouden van rechtvaardig loon, kwaadspreken en iedere vorm van samenwonen die niet op een katholiek huwelijk is gebaseerd. In het jongste nummer van De Sleutel, het informatie-bulletin van het bisdom Roermond, staat het eerste van een reeks artikelen over „De toelating tot de communie”. Daarin wordt de geschiedenis van de communie opgehaald met de verschillende betekenissen die de katholieken er in de loop der eeuwen aan hebben toegekend. De vraag hoe „gescheiden hertrouwen, praktiserende homoseksuelen en ongehuwd samenwonenden” behandeld moeten worden, zal in een van de volgende afleveringen worden beantwoord.

Zaadje

Voorlopig moeten we het doen met het commentaar van pastoor Hover, die in Holtum de parochie van Heilige Martinus leidt. Het decor in het 1500 zielen tellende dorpje lijkt geknipt voor „Het dagboek van een herdershond”, ware het niet dat de gemeenschap enkele jaren geleden verscheurd werd door een diepgaand conflict tussen het kerkbestuur en de pastoor. Eerst werd het kerkbestuur aan de kant gezet en daarna de pastoor. Maar tot grote tevredenheid van zijn opvolger zitten de schutterij en de harmonie nu weer samen in het café.

Hover heeft grote twijfels over de waarde van de huwelijken die hij in zijn kerk afsluit: „Bij de meeste huwelijken die ik hier inzeggen, gaat het om jongelui die al jaren samenwonen. Ze weten van toeten noch blazen, als het gaat over de katholieke leer en na de huwelijksmis zie ik ze nooit meer terug. U vraagt, wij draaien: daar komt mijn rol vaak op neer. Maar je gaat ermee door omdat het zaadje dat je onder de laag sneeuw laat vallen, misschien in de lente gaat kiemen. Dan denk ik: God zegene de greep”.

De bezoekers van een huwelijksmis vinden in Holtum een kaartje op hun plaats, waarop aan de ene kant de tien geboden van God en de vijf geboden van de kerk staan afgedrukt en aan de andere kant het dringende verzoek om niet te communie te gaan als men niet katholiek is of maar weinig in de kerk komt. „Een keer ben ik de kerk binnengekomen voor een huwelijksmis en toen ik die bende daar zag zitten heb ik gezegd tegen mijn misdienaars: laat de schaal met hosties maar staan. Ik heb toen alleen het bruidspaar een stukje van het brood gegeven. De rest heeft dat niet eens gemerkt.”

Homo-liederen in Gay-krant

Herman Verbeek: 'Eigenlijk zijn het kleine hoogliedjes'

Van onze verslaggever
Ton van der Werf

GRONINGEN — „Ik zal er wel weer trammelant mee krijgen” denkt priester Herman Verbeek, nadat de Gay-krant deze week vijf homo-liederen van zijn hand publiceerde en in een interview gelegenheid gaf stelling te nemen tegen de hardheid van de kerk voor homoseksuelen. Trammelant niet van de kant van het bisdom Groningen, want „aan bisschop Möller heb ik heel veel, die heeft een hekel aan conflicten en riskeert die ook niet. Hij heeft me nooit een haarbreed in de weg gelegd. Nee, meer van mensen die je anoniem bellen en dreigen je huis in brand te steken. Maar zo'n vaart zal het niet lopen”.

Verbeek, priester van het bisdom Groningen sinds 1963, stuurde de vijf liederen — één ervan schreef hij eerder bij het zien van een schilderij in het Chagall-museum in Nice — naar de Gay-krant in verband met de uitspraken van kardinaal Simonis, aartsbisschop van Utrecht, over homoseksuelen. Hoewel hij zijn geaardheid liever privé wil houden, voelde Herman Verbeek zich daar erg door aangevallen. „Toen Simonis het zo bont maakte en vóór hem het Vaticaan en ook omdat de meerderheid van de bisschoppen dat anti-homo-beleid steunt, vond ik: daar moet je je compromis-loos tegen verzetten. Zij pretenderen het allemaal precies te weten, maar ze zien de rijkdom van de schepping niet. De

veelsoortigheid, de veel-geaardheid proberen ze te knakken. Terwijl het wereldwijd om rond de 300 tot 400 miljoen homo's gaat op een totale bevolking van vijf miljard. In Nederland mogen dan velen anders denken dan Simonis, elders worden homo's genadeloos onderdrukt, vooral in landen zoals Polen en in Zuid-Amerika, waar de kerk oppermachtig is. In Griekenland komen homo's in de gevangenis. De rechters daar houden andere opvattingen tegen en dat schijnt samen te hangen met de Griekse Orthodoxe Kerk, die inzake homofilie dezelfde opvattingen heeft als het Vaticaan”.

De homo-liederen zullen in gewone gemeenten en parochies nog jaren niet gezongen worden, „maar in basisgemeenten kunnen ze zeker dienst doen, bijvoorbeeld bij de bevestiging van een vriendschap. Eigenlijk zijn het kleine hoogliedjes”, aldus Verbeek. Volgens hem is de bijbel eeuwenlang vals geïnterpreteerd vanuit de grieks-romeinse keizer-cultus. Daardoor is aan Jezus de keizerlijke, politieke titel 'Zoon van God' toegekend. „Ook de Reformatie heeft dat niet doorbroken, die heeft de Jezus-figuur alleen maar goddelijker gemaakt”. De maaltijd-gedachte vanuit de joodse traditie (het sjabbath-maal en de Pesach) is in de christelijke liturgie verworpen tot 'een

versteend ritueel in handen van de machtigen, de hoger gewijden'. 'Valsemunterij' noemt Herman Verbeek in dat opzicht de beleving van de Eucharistie als 'de komst van God in het brood'. Eucharistie kan volgens hem niets anders zijn dan datgene wat je hebt — je leven, je lichaam, je liefde, je bezit — delen met elkaar. Het begin van alle liefde is volgens de bijbel liefde voor jezelf: je hele zijn, je hele aard liefhebben en aanbieden aan die naaste, die je net zo moet liefhebben als jezelf. „Wat veroordeeld wordt in de bijbel is seksuele perversie. Maar die kan in alle seksuele daden, homo- zowel als hetero- ontreden”.

• Verbeek

Kamervragen

801

Vragen van de leden **Groenman** en **Kohnstamm** (beiden D66) over het instellen van een *vertrouwenstelefoon* c.q. -spreekuur voor slachtoffers van seksueel geweld en incest. (Ingezonden 27 april 1987)

1 Is het de minister bekend dat het bestuur van de gemeente Boskoop bij de rijkspolitie ter plaatse heeft aangedrongen op het instellen van een *vertrouwenstelefoon* c.q. een *vertrouwens-spreekuur*, o.a. ten behoeve van slachtoffers van seksueel geweld en incest?

2 Is het de minister bekend, dat van de zijde van de rijkspolitie te kennen is gegeven dat het instellen van een dergelijke telefoon c.q. spreekuur op dit moment niet opportuun geacht wordt?

3 Deelt de minister dit standpunt?

4 Deelt de minister de opvatting van de rijkspolitie te Boskoop, dat het thans bij de politie bekende aantal gevallen van incest en seksueel geweld redenen kan zijn om niet over te gaan tot het instellen van een *vertrouwens-spreekuur* c.q. -telefoon, nu de betrokken commandant zelf aangeeft dat het begeleiden van deze (nu reeds bekende) gevallen zijn staf reeds meer dan een dagtaak oplevert?

5 Hoe luidt de opvatting van de minister met betrekking tot het

instellen van een *vertrouwenstelefoon* c.q. -spreekuur voor slachtoffers van seksueel geweld en incest, met name in relatie tot het ook door hem erkende verschijnsel van een verlaagde of lage aangiftebereidheid bij deze categorie misdrijven?

6 Is de minister bereid te bevorderen, dat het verzoek van het gemeentebestuur van Boskoop alsnog wordt ingewilligd?

¹ Ter toelichting op de vragen zijn door de vragenstellers aan de minister kopieën van de briefwisseling tussen B&W van de gemeente Boskoop en de districtscommandant der rijkspolitie ter hand gesteld.
² Zie Handelingen II 1986-1987 UCV 30 d.d. 1 december 1986, p.6.

Antwoord

Antwoord van minister **Korthals Altes** (Justitie). (Ontvangen 24 juni 1987)

1 Ja.

2 Ja.

3, 4 en 6

In de memorie van toelichting op de begroting van mijn departement voor 1985 kondigde ik aan de beheersbevoegdheden ten aanzien van het Korps Rijkspolitie vergaand te deconcentreren, waarbij zoveel mogelijk bevoegdheden zouden worden gelegd bij de operationele commandanten van de districten en de landelijke diensten van het Korps Rijkspolitie, teneinde deze meer in

staat te stellen de verantwoordelijkheid voor de operationele aspecten van het politiewerk te dragen. Per 1 januari 1986 zijn de operationele commandanten, door middel van het aanwijzen van rekenplichtigen en het overdragen van budgetten naar het niveau van de districten en de landelijke diensten van het Korps Rijkspolitie, gemachtigd tot het namens mij uitoefenen van beheersbevoegdheden op het gebied van financiën, materieel en gebouwen. De naar mijn mening verantwoorde beslissing van de commandant van het district 's-Gravenhage van het Korps Rijkspolitie in het onderhavige geval valt binnen dit hierboven beschreven mandaat.

5 Een seksueel geweldsmisdrijf vormt een zodanig ernstige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van het slachtoffer, dat bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de bejegening door politie en justitie van slachtoffers van seksuele geweldsmisdrijven. Deze opvatting past binnen mijn opvattingen over slachtofferbeleid in het algemeen. Dit beleid komt in essentie neer op een zorgvuldige eerste opvang en doorverwijzing naar daartoe geëigende hulpverleningsinstanties door de politie, en een ruime informatieverstrekking aan het slachtoffer door politie en openbaar ministerie, zowel in algemene zin als over het verloop van de strafzaak tegen de verdachte. Met betrekking tot mijn opvattingen ter zake moge ik u verwijzen naar hetgeen daaromtrent is opgemerkt in het beleidsplan Samenleving en criminaliteit (blz. 45 en 81) en in de

naar aanleiding van het beleidsplan opgestelde voortgangsrapportage 1986 (kamerstukken II 1985/86, 18995, nrs. 13-14, blz. 28). Voorts moge ik u wijzen op de circulaire van mijn toenmalige ambtgenoot van Binnenlandse Zaken en mij van 16 januari 1986 inzake het door politie en justitie te voeren slachtofferbeleid, die per 1 maart 1986 (Stcrt. 1986, 33) in werking is getreden, waarin uitgangspunten met betrekking tot de bejegening van slachtoffers van seksuele geweldsmisdrijven zijn uiteengezet.

Het instellen van een *vertrouwenspersoon*, c.q. -spreekuur zou onder omstandigheden kunnen passen in een samenwerkingsverband als bedoeld in aanwijzing 29 van bovengenoemde circulaire.

Overigens merk ik op dat inmiddels bij mijn ambtgenoot van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur een subsidie-aanvraag van het Landelijk Overleg Slachtofferhulp met betrekking tot een telefonische informatie voor slachtoffers van delicten in behandeling is.

823

Vragen van het lid **Lankhorst** (P.P.R.) over het *politieoptreden* tegen een *foto-expositie* in de Amsterdamse boekhandel/galerie Intermale. (Ingezonden 19 mei 1987)

1 Op grond van welke overwegingen is de Amsterdamse zedenpolitie opgetreden tegen een *foto-expositie* in de Amsterdamse boekhandel/galerie Intermale?

2 Heeft over dit optreden geen overleg plaats gevonden met het openbaar ministerie in de hoofdstad?

3 Was aan het optreden van de politie, de avond tevoren een bezoek voorafgegaan aan de fotograaf en is er dus voldoende tijd geweest om met het openbaar ministerie te overleggen?

4 Bent u van opvatting, dat het bij de in beslag genomen foto's niet gaat om pornografie, maar om kunstzinnige naaktstudies?

5 Deelt u de mening, dat de overheid een uiterst terughoudend beleid dient te voeren inzake kunstzinnige uitingen en niet als zedenmeester en/of censor op moet treden?

6 Kunt u helderheid verschaffen over de juistheid van een passage uit een rapport van 6 oktober 1986 van de subcommissie van de Amerikaanse

Senaat inzake kinderpornografie en pedofilie welke luidt:

«Ook de opening van een nieuw U.S.-douanekantoor in Rotterdam - dat het bestaande kantoor in Bonn assisteert - moet de deelname van Amerika in het onderzoek naar internationale kinderporno vergemakkelijken. Volgens Larry Sheafe, hoofd van het Customs Service's Office of Investigations, heeft het kantoor in Bonn al gezorgd voor een undercover agent, die de Amsterdamse gemeentepolitie met haar onderzoeken assisteert.»

7 Indien deze passage een kern van waarheid bevat, kunt u dan aangeven, waaruit de werkzaamheden van de undercover-agent hebben bestaan, tot welk resultaat ze hebben geleid en of de Nederlandse overheid tevoren op de hoogte was van zijn activiteiten en daarvoor toestemming had verleend?

¹ Zie Trouw van 14, 15 en 16 mei jl. en NRC/Handelsblad van 14 en 15 mei jl.

Antwoord

Antwoord van minister **Korthals Altes** (Justitie). (Ontvangen 1 juli 1987)

1 Blijkens een door mij bij de procureur-generaal te Amsterdam ingewonnen ambtsbericht is op grond van verdenking van overtreding van artikel 240b Wetboek van Strafrecht (Sr) opgetreden bij de bedoelde galerie.

2 en 3

In het onderhavige geval hebben de ambtenaren van gemeentepolitie de avond vóór het optreden in de galerie de betrokken fotograaf bezocht; deze laatste verwees voor het fotomateriaal naar de door vragensteller bedoelde galerie; de gemeentepolitie van Amsterdam heeft de volgende dag de in de galerie aangetroffen foto's voor onderzoek meegenomen. Deze zijn vervolgens onmiddellijk aan het openbaar ministerie voorgelegd, dat van oordeel was, dat het vermoeden van overtreding van art. 240b Sr aanwezig was.

4 Artikel 240 Sr heeft betrekking op de afbeelding van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken, de artistieke kwaliteit van de afbeelding is in zoverre irrelevant, dat de regering geen oordeel is van wetenschap en kunst.

5 In het algemeen dienen politie en justitie zich te onthouden van optreden dat kunstzinnige expressie onnodig belemmert. Zij zullen dan ook als regel slechts dan ingrijpen bij tentoonstellingen als de onderhavige indien voldoende aannemelijk is dat strafrechtelijke normen zijn overschreden, terwijl het karakter van het optreden in belangrijke mate bepaald wordt door het belang dat de overschreden norm beoogt te beschermen.

Indien de beslagene meent dat ten onrechte beslag is gelegd, kan hij daarover op grond van artikel 552a Wetboek van Strafvordering bij de rechter beklag doen.

6 en 7

In het voorjaar van 1985 verleende een Amerikaanse douane-ambtenaar op verzoek van de gemeentepolitie Amsterdam medewerking bij een onderzoek in een zaak waarin mogelijkerwijs van productie van kinderpornografie sprake was en de inzet van een Amerikaans sprekende persoon gewenst leek. De gerezen verdenking bleek evenwel ongegrond, zodat geen bewijsgaring door middel van een undercoveractie heeft plaatsgevonden.

Er is overigens geen aanleiding, ook niet na navraag bij vertegenwoordigers van US-Customs hier te lande, aan te nemen, dat Amerikaanse douane-ambtenaren enige activiteit als undercoveragent hebben ontplooid in ons land.

Achtergrond

Vaticaan haalt pornoster binnen

vrb

ROME (Reuter) - Italianen die 's zondags op Radio Vaticana afstemmen voor het toespraakje en het 'Angelus'-gebed van paus Johannes Paulus, lopen het risico flarden op te vangen van 'ontboezemingen' over vrije liefde van pornoster Ilona Staller op Radio Radicale.

Dat komt doordat Radio Vaticana haar zendfrequenties heeft aangepast aan internationale afspraken die in 1984 in Genève gemaakt zijn en deze maand van kracht zijn geworden.

De Vaticaanse radio zit hiermee op dezelfde golflengte als de vier privé-stations. Hun uitzendingen wor-

den er ernstig door gestoord.

De vier privé radiostations hebben woedend op deze zet van Radio Vaticana gereageerd en betitelen de aanpassing als 'pauselijk imperialisme'.

Na weken van heetgebakerd argumenteren hebben ze brand gesticht in een kerk in het noorden van Rome en op de muren in de omgeving 'Weg met Radio Vaticana' gekalkt.

Stafleden van de vier stations protesteerden bij het ministerie van post en telecommunicatie tegen Radio Vaticana, „dat lokale en nationale uitzendingen, die al meer dan tien jaar op dezelfde frequenties worden gedaan, stoort en zelfs

het zwijgen oplegt.“ aldus een vertegenwoordiger van Radio Radicale, spreekbuis van de onafhankelijke Radikale Partij.

Vierentwintig uur per dag dreigt nu de stroom van gebeden, koraal-muziek, pauselijke preken en missen die over de hele wereld wordt uitgezonden via krachtige zenders in 35 talen, de zwakkere signalen van de lokale stations te overstemmen.

De Italiaanse krant Il Messaggero speculeerde al dat deze nieuwe situatie amusante gevolgen kan hebben als uitzendingen van Radio Radicale - waarop Ilona Staller, die afgelopen maand voor de radicale partij in het parlement gekozen

werd, haar woordje doet - en die van Radio Vaticana door elkaar gaan lopen.

De betrokken stations vinden het helemaal niet grappig. Overal in de stad zijn posters opgehangen die de Vaticaanse radio van 'Pauselijk imperialisme' en fascisme betichten en haar beschuldigen van de poging de vrije stemmen van de tegenpartij te smoren. „Niemand zal ons het zwijgen opleggen“, beloven ze.

Ook de krant van het Vaticaan, L'Osservatore Romano, is inmiddels bij de ruzie betrokken en wijst op de internationale afspraken. Maar de privéstations zeggen dat de Italiaanse regering het akkoord nog moet goedkeuren.

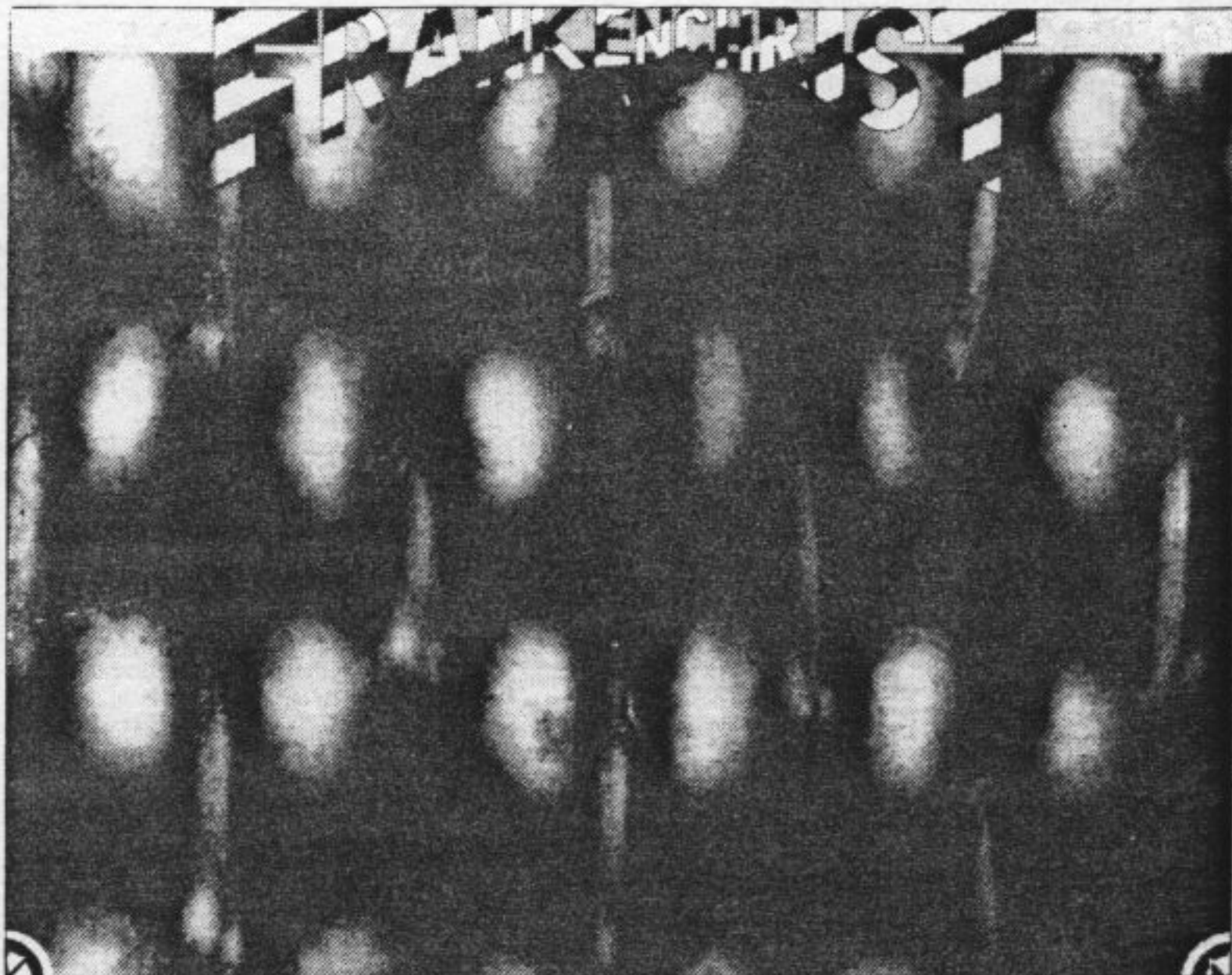
vrijdag 17 juli 1987

419c

Op 15 april 1986 vielen negen politiemensen het appartement van Jello Biafra in San Francisco binnen, zich toegang verschaffend door het inslaan van een ruit. Biafra, die bekendheid geniet als zanger van de punkgroep Dead Kennedys, was thuis maar zegt dat hij de agenten niet heeft horen kloppen of bellen. 's Mans woning werd doorzocht, hijzelf in staat van beschuldiging gesteld. De aanklacht: het distribueren van schadelijk materiaal aan minderjarigen.

Het bleek de Amerikaanse justitie begonnen om een poster die de agitprop-band als bonus bij haar derde elpee, *Frankenchrist*, verspreidde: een reproductie van *Penis landscape number 20* van de Zwitserse surrealistische schilder H.R. Giger. Biafra ziet er de ultieme uitbeelding van het kapitalisme in en bestrijdt dat het schilderij pornografisch is. 'Je ziet wel geslachtsorganen, maar die worden absoluut niet prikkelend afgebeeld. Integendeel. Ik vind dit hele gedoe ziek. Giger heeft in 1980 een Oscar gekregen voor de decors die hij voor de film *Alien* maakte. Zijn werk heeft in kunsttijdschriften over de hele wereld gestaan. Ik bedoel maar, we hebben het hier niet over de pornoboer-om-de-hoek.' Biafra en vier anderen, die bij de produktie en verspreiding van de elpee betrokken waren, staan over enkele weken terecht. Ze lopen het risico ieder te worden veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf en een boete van 2000 dollar. Voor zover bekend is het de eerste keer dat een rechter zich zal uitspreken over een censuurzaak waarin het om een plaat (plus bonusposter) gaat.

Biafra zou er om kunnen lachen als het een op zichzelf staand incident was. Nog maar een paar jaar geleden dacht de muziekwereld haar vingerzwaaiende criticiasters met gerust hart te kunnen afdoen als een paar suffige *born agains* met een eigenaardige hobby. Maar de oppositie is uitgegroeid tot een verzameling machtige personen en persiegroepen. Minister van justitie Edwin Meese staat al net zo hard te trappelen om rockteksten aan banden te leggen als de televisiedominees Jerry Fallwell en Jimmy Swaggart. De laatste twee zijn erin geslaagd om, in navolging van Playboy en Penthouse nu ook gerespecteerde rocktijdschriften als Rolling Stone en Creem permanent uit de schappen van sommige grote winkelketens te laten verdwijnen. Pornografie, luidde het onverbiddelijke oordeel. Ook niet uit te vlakken is een uit echtgenotes van invloedrijke politici bestaande groepering die zich het

De verboden bonusposter uit het album 'Frankenchrist' van de Dead Kennedys

Censuur in rock

Door Rogier van Bakel

Parents Music Resource Centre (PMRC) noemt. De PMRC — door Biafra, met een verwijzing naar een film waarin eezame huisvrouwen gehersenspoeld worden, de *Washington Stepford wives* genoemd, heeft veel publiciteit gekregen niet in de laatste plaats omdat de leden veel- en zorgvuldig de naam van hun man lieten vallen. En *Tipper Gore* is niet, zoals de argeloze buitenstaander zou vermoeden, de naam van een hardcore of speedmetal groep, maar de aanvoerder van het PMRC en de vrouw van senator Albert Gore jr. De laatste wordt getipt als kanshebbend kandidaat voor het presidentschap.

Verzengers

Biafra trekt bitter de vergelijking met Kristallnacht als hij de openbare platenvernietigingen ter sprake brengt, die her en der in Amerika worden georganiseerd. Het zijn overigens lang niet alleen marge-artisten wier werk voor verbranding in aanmerking komt. Ook het oeuvre van Prince en Madonna is door bezorgde ouders aan de vlammen prijsgegeven. Eerder deze week, tijdens een grote conferentie in New York voor mensen

die in de muziekindustrie werken, zat Biafra in een panel met twee plaatverzengers, de gebroeders Peters uit Minneapolis.

'Sinds 1980 hebben wij mensen ertoe aangezet om ons voor 10 miljoen dollar aan popplaten te brengen voor onze openbare verbrandingen', laat Steve Peters voldaan weten. Waarna Dan Peters, gewend aan razendsnelle verbale een-tweetjes met zijn broer, geroutineerd president Reagan over de vrijheid van meningsuiting citeert: 'Ik kan niet geloven dat onze voorvaders, die dit land gesticht en de grondwet ontworpen hebben, een natie hebben willen creëren die de rechten van pornografen beter beschermt dan die van bezorgde ouders'.

De gebroeders Peters werken fulltime aan hun goddelijke missie. In hun boek *Why knock rock* bezweren zij de lezer dat veel van de populaire muziek van vandaag verantwoordelijk is voor seksueel geweld, moord, zelfdoding en een stijgend aantal

abortussen. Niets is de dames en heren popmuzikanten kennelijk te dol, steunen de broers eendrachtig: de geneugten van de horizontale spreidstand worden door de modale rockvocalist al even gaarne bezongen als de noodzaak om voor Satans altaar te knielen. En het gevaar komt soms juist uit de hoeken waar je het niet zoekt. Bruce Springsteen — door velen toch gezien als een *clean cut all American boy* die het regelmatig uitsniakt van diep doorvoeld patriottisme — is een heuse jeugdbederver. De eerste regels van zijn *I am on fire* luiden immers: *Hey little girl, is your daddy home? Did he go and leave you all alone? Oh, I am on fire.* Nee, als dat geen bronstige invitatie tot seks voor het huwelijk is, dan weten de Peter-brothers het niet meer. De aanwezigen, onder wie veel musici, managers en officials van platenmaatschappijen, laten niet na beschaafd te joel'n als de broers het in hun ogen te bont maken. Soms slingeren zij honnende opmerkingen in de interruptiemicrofoon. Het is niet echt nodig: achter de tafel, naast de devote broers, is Jello Biafra er ook nog. En anders Lois P. Scheinfeld wel, een experte op het gebied van wet en censuur.

Zij bijten flink van zich af. Biafra met de hem karakteriserende snerende intonatie, Scheinfeld met nauw verholen woede over wat zij beschouwt als een fundamentele aanval op de Amerikaanse grondwet.

Stickers

Dan en Steve Peters pleiten, zoals het PMRC dat al eerder deed, voor een systeem van waarschuwingstickers op platen die schadelijk zijn. Een sticker met een 'O' (voor 'occult') zou dan staan voorteksten waarin van heksen en duivels sprake is, en een 'X' (voor 'x-rated') kan waarschuwen voor seksueel getint taalgebruik. Biafra vraagt sarcastisch wie de verderfelijke platen een plaat dan wel mag bepalen: *'You guys, I suppose?'*

De broers laten weten hooglijk verbaasd te zijn door alle oppositie tegen het sticker-voorstel. Het gaat toch om doodnormale consumentenvoorlichting? 'Als je in de supermarkt een blik soep koopt, kun je toch ook precies op de verpakking lezen wat erin zit.' Scheinfeld krijgt bijkans een beroerte van die vergelijking. Haar stem schiet uit. Zij kan van pure woede nauwelijks haar kaken van elkaar krijgen. 'Hoe durft u soep te vergelijken met vrijheid van meningsuiting!?'

Tot een vergelijk komt het uiteraard niet. Biafra, na afloop: 'Wat ik tegen het systeem met de stickers heb? Het is een rookgordijn, het is die fatsoensridders om iets anders begonnen. Wij voeren hier eigenlijk een achterhoedegevecht, want de grote maatschappijen zijn er al schoorvoetend mee akkoord gegaan. Wat er nu gebeurt is dat exploitanten van winkelcentra hebben aangekondigd dat geen enkele platenzaak die op hun terrein winkelruimte huurt, platen met stickers in voorraad mag hebben. Elke plaat, die volgens de PMRC met een etiket beplakt moet worden, is dan dus verboden. Wil de eigenaar van de zaak niet meewerken? Dan kan hij opkrassen: potentiële huurders genoeg. En dat is precies wat het PMRC wil. Censuur. Mijn andere argument is: wie bepaalt wat schadelijke teksten zijn en welke platen dus een sticker moeten krijgen? Een of andere idioot heeft laatst gezegd dat het zinnetje: *Sail on, silver bird*, uit Simon en Garfunkels *Bridge over troubled water*, naar een injectienaald verwijst; het zou dus een song over drugs zijn. En daarom te censureren. Ach, blijkbaar vinden nogal wat Amerikanen dat de dagen van Lenny Bruce-vervolging en Joe McCarthy moeten terugkomen'.

Child abuse THE EC. 11/7

SIR—Let us hope that, after child abuse, another taboo will come out of hiding: the deep shame and misery of parents wrongly accused. When the National Society for the Prevention of Cruelty to Children (NSPCC) gets hold of your name, you are stripped of your basic rights. How can you clear your name when you do not know what you are being charged with and who is accusing you? When the complaint turns out to be unfounded, you still have no access to your file, which is not destroyed. So I am still in their books. What better place for a mother of four?

Cullompton,
Devon

PAOLA PUGSLEY

Uitgaansverbod na zes uur in Manila Poging om kinderen weg te houden van sekstoerisme

■ MANILA - De burgemeester van Manila heeft een uitgaansverbod voor kinderen onder de 18 jaar ingesteld. Van zes uur 's avonds tot zes uur 's ochtends mogen de kinderen en jongeren zich niet meer ophouden in de rosse buurt van de hoofdstad waar het sekstoerisme bloeit.

De maatregel is ingevoerd om te voorkomen dat nog meer kinderen in de prostitutie terecht komen, aldus de burgemeester. Kinderen die toch in de rosse buurt komen, zullen

worden gearresteerd en naar een jeugdopvangcentrum worden gebracht. Voordat ouders hun kinderen kunnen terug krijgen, zullen zij door hulpverleners op hun verantwoordelijkheden worden gewezen.

Het uitgaansverbod geldt niet voor kinderen die in de rosse buurt wonen of werken, naar avondschoolen gaan of vergezeld zijn van hun ouders. Volgens de gemeente werken er 20.000 kinderen en jongeren in de sekstoerisme-industrie van de hoofdstad.

Project voor hulp aan slachtoffers incest begonnen

DEN HAAG (ANP) - In september start een project om de hulpverlening aan slachtoffers van incest te verbeteren.

Het project waarvoor het ministerie van WVC 250.000 gulden per jaar heeft uitgetrokken, wordt uitgevoerd door het WIJN (Werkverband Integratie Jeugdwerkzaamheden Nederland). Doel is de deskundigheid bij de hulpverlening te verbeteren. Volgens het WIJN weten veel hulpverleners niet goed raad met het verschijnsel incest.

Er worden trainingen op touw gezet waar de hulpverleners kunnen leren hoe zij het best met incestslachtoffers kunnen omgaan.

Uitgaansverbod voor kinderen

MANILA - De burgemeester van de Filipijnse hoofdstad Manila heeft een uitgaansverbod voor kinderen onder de 18 jaar ingesteld. Van zes uur 's avonds tot zes uur 's ochtends mogen de kinderen en jongeren zich niet meer ophouden in de rosse buurt van de hoofdstad, waar het sekstoerisme welig tiert. De maatregel is ingevoerd om te voorkomen dat nog meer kinderen in de prostitutie terecht komen. Kinderen die toch in de rosse buurt komen, zullen worden gearresteerd en naar een jeugdopvangcentrum worden gebracht.

Aidstest voor kinderen in vakantiecamp

WESEL - Twintig kinderen uit Wesel in Noordrijn-Westfalen hebben een aids-test moeten ondergaan om deel te kunnen nemen aan een vakantiecamp op Norderney. De test werd uitgevoerd onder toezicht van de plaatselijke autoriteiten. Een woordvoerder zei dat de kinderen in leeftijden tussen 6 en 11 jaar uit sociaal zwakkere milieus komen en bijzonder agressief zijn.

„Ze vechten veel en krabben en bijten elkaar daarbij. Overigens hebben alle ouders ingestemd met de test.” Weigeren van de aids-test zou hebben betekend dat de kinderen niet mee mochten op vakantie. De uitslag was bij iedereen negatief.

De autoriteiten van Noordrijn-Westfalen zitten in hun maag met de zaak. Minister Heinemann van Volksgezondheid van de deelstaat zei dat dit een duidelijk geval van discriminatie is van sociaal zwakkeren. De arts die toestemming heeft gegeven voor de test moet volgens Heinemann zijn „lesgeld maar snel terug gaan halen”.

NVA N 1-7-87

namelijk over wezenlijke belangen van mensen. Dat is wat in de moraal op het spel staat, waar moraal eigenlijk over gaat. Dat verklaart volgens haar ook waarom er zoveel morele visies zijn, en waarom moraal verandert. 'Mensen hebben immers verschillende belangen, die zich bovendien onder invloed van ontwikkelingen (bij voorbeeld van wetenschap en techniek) kunnen wijzigen. Daarom verandert moraal: omdat mensen hun belangen anders gaan beoordelen.'

Alles goed en wel, maar wat moet ik met mijn privé moraal, gevormd in Leeuwarden, Amsterdam en Oude Pekela, als ik het blad OK lees, 'Info-magazine over ouderen-kinderen-relaties' (Postbus 5478, 1007 AL Amsterdam)? Hele wijze beschouwingen staan erin, van liberale en verstandige mensen, maar wat moet je met een hele pagina's omvattende verhandeling over het onderwerp *Badende Jongens* - in de beeldende kunst, de literatuur en de poëzie, en dat ook nog eens door alle eeuwen heen? 'Lucht van natte jongens. Smal Terlenka om de heupjes. Kleurig.' En: 'Reeds toen groeide mijn ontzag voor de duurzaamheid van jongensbilden.' Likkebaardend, dat is het woord, meer is het niet. Maar wat te vinden van een andere beschouwing, over de pedo-historie in Japan, waarin de schrijver met kennelijk genoege een uitgebreide handleiding citeert om een jongenskontje op te rekken - eerst met de pink, dan met de middelvinger, enzovoort? Is er een Heleen Dupuis in de zaal? Of een verstandige liberaal?

NRC

STUKJES EN BEETJES

DOOR GEERT MAK

Niet alleen moraal heeft zijn grenzen, maar ook ons menselijk denken, en onze menselijke taal - en het probleem is dat we dat weten, maar dat we daar tegelijk geen raad mee weten. 'Er moeten nog talloze fouten bestaan die geen mens nog heeft kunnen ontdekken vanwege de mist die ons in onze westerse cultuur omringt,' schreef Gunnar Myrdal ooit. 'Onze cultuur heeft alles wat we denken over onze geest en over ons lichaam en over het universum betrouwd, alles wat we vragen is daardoor bepaald, alles wat we onderzoeken.'

Het zijn die vragen die ook Stephen Gould stelt in zijn essay *Animals and Us* in het jongste nummer van de *New York Review of Books*. Missen we niet de helft, als we bij voorbeeld het gedrag van apen, of dolfijnen, of poezen, in onze menselijke denkpatronen proberen te persen, zo vraagt hij zich af. 'Dieren zijn en moeten onze spiegel zijn. En er is geen betere reden om voortdurend te proberen ze te begrijpen en te streven naar een respectvolle relatie met ze dan die wetenschap. Maar wat missen we wel niet omdat we - alleen uit blinde ijdelheid en overmoed - van onszelf de maat aller dingen hebben gemaakt?' Wat doet de gevangenis van onze taal met het leven?

GAY - JOURNAL JULI 1987

Pädophile in Haft

ROTTERDAM - Die Schwierigkeiten der europäischen Pädophilen - Organisationen sind noch nicht zuende. Wie G.J.-Mitarbeiter Dr. Frits Bernard berichtet, befinden sich derzeit elf führende Persönlichkeiten des belgischen 'Cries', sowie ein Italiener und ein Deutscher in Haft. Der Leiter der Schweizer Arbeitsgemeinschaft Pädophilie (SAP) sitzt in England fest, außerdem zwei Pado-Führer in der Schweiz und einer in den USA. „Ein wahrer Hexenkessel von Verfolgung in Europa", sagt Bernard. Die Zeitungen hätten tendenziös berichtet. Lediglich ein Mann aus Delft sei wieder freigekommen; „denn in den Niederlanden ist doch alles noch ein bisschen anders". Man wolle wohl der europäischen Pädobewegung das Licht ausblasen, meint der Rotterdamer Wissenschaftler, der darauf hinweist, daß es in den USA endlich eine Art Wende gebe, nachdem er dort in einer 'nationwide' von Küste zu Küste ausgestrahlten TV-Diskussions-Show, in die man sich auch telefonisch einschalten konnte, einiges zum Pado-Thema klarstellte.

Kapper eist lange broek tegen aids

Van onze redactie buitenland
BELGRADO - De Kappersvereniging van de Joegoslavische hoofdstad Belgrado heeft zijn leden opgedragen niet langer klanten in korte broek te helpen als voorzorgsmaatregel tegen de verspreiding van aids.

De beslissing werd genomen op aanbeveling van de stedelijke Commissie voor de Volksgezondheid, die tot de slotsom was gekomen dat aids overgedragen kan worden door blote benen, aldus een kapper in het centrum van Belgrado. Hij heeft een bordje in zijn etalage opgehangen dat alleen „fatsoenlijk geklede mensen" geknipt kunnen worden. Restaurants hebben een soortgelijke instructie gekregen.

Onduidelijk blijft hoe de besmetting via blote benen in zijn werk gaat. Voor zo ver bekend kan de immuniteitsziekte alleen worden overgedragen door geslachtsverkeer of via besmet bloed.

OU VAN NU UDERS

Ik loop op de markt en het is heel heet. Er loopt een allertiefst klein meisje met een paardestaartje. Zij is te warm gekleed. Haar vader en moeder zijn dat niet. Zij is behoorlijk klein en het is zeer druk op de markt. Zij loopt tussen al die benen achter haar ouders aan, die doorlopen. Zij zegt, toevallig net voor mijn neus: mama? Haar moeder reageert niet. Zij roept 'Mama...'. Haar vermoedelijke vader draait zich om en zegt: 'Wat moet je nou weer'. Haar moeder zegt: 'Hou je kop kreng, want ik verkoop je zo hier'. Het kind loopt treurig achter haar ouders aan. Ze was een jaar of vier.

Ik vind eigenlijk dat je die mensen uit de ouderlijke macht zou moeten ontzetten en dat je het kind bij ze weg zou moeten halen. Alleen... het is heel gewoon wat die mensen deden. Kinder mishandeling is synoniem voor stelselmatig martelen, niet voor schelden en slaan zoals gewone ouders doen.

Ik zit in de trein. Het is zeer warm en ik weet niet of u wel eens met de trein reist, maar als het buiten zeer warm is, is het in de gewoonlijk al te warme treinen, extreem heet. Op de één of andere manier is er altijd wel een wagonenoot of -genote die de sekonde nadat er een raampje op een kiertje is gezet, last heeft van tocht. Het kiertje moet dicht. Volgens mij worden mensen zieker van extreme warmte dan van een zuchtje wind, maar Nederlanders gillen altijd over tocht, ze worden verkouden zeggen ze en ze krijgen een stijve nek. Alle Nederlanders behalve ik hebben last van de tocht. Ik houd van de wind die door mijn haren strijkt en langs mijn fluwelen huidje huult.

Maar goed, ik zat dus in die warme treinwagon, ik kwam natuurlijk weer van een werkje, de rest van de wagon was gevuld met mensen die naar het strand waren geweest. Afgezien van het feit dat sommige zonzonbidders meer bagage bij zich hebben voor een dagje strand dan ik voor een reis van drie maanden, schijnen ze op de terugweg de behoefte te hebben om hard te schreeuwen, allemaal door elkaar. Oorzaak drank, wellicht, gekombineerd met vrij zijn en vermoeidheid. Ik prop tot hun grote vermaak, direct mijn walkman in mijn oren en luister naar Kiri te Kenawa die liedjes voor me zingt of naar Nelly Frijda die de

Canto General voor me zingt, of naar de lievelingsmuziek van Maarten 't Hart of naar iets anders.

Ik zit in de trein en ik ben net te laat met m'n muziek opzetten. Tegenover me en naast me zitten moeder en kind. De moeder is verbrand als een kreeft. Een kreeft is zelfs een bleekneusje vergeleken bij die moeder. Naast mij zit een hoopje ellende van een jaar of twee. Als een klein kreeftje. Geen hoedje opgehad, geen truitje aangehad. Hij is er ziek van. Volgens mij heeft hij hoge koorts. Hij huult. Hij geeft een heel klein beetje over. Hij huult nog meer. Hij krijgt een klap in zijn gezicht. Hij hebt ook altijd wat, snauwt zijn moeder. Zij gaat naar de WC om iets te halen om zijn truitje mee af te vegen. Ik fluister snel tegen hem dat het helemaal niet erg is en dat iedereen wel eens zo iets heeft en dat het leven leuker is dan zijn moeder. Zo'n wijf zou je toch uit de ouderlijke macht moeten ontzetten en dat ventje zou je toch bij haar weg moeten halen?

Ik doe een boodschap. Weer zo'n weerzinwekkend stel mensen met een jongen van een jaar of acht in hun kielzog. Hij vindt het duidelijk vervelend in die winkel en zeurt. Hij zeurt inderdaad. De man draait zich om en geeft een schop met de punt van zijn schoen tussen de benen van het jongetje. Raak! De jongen geeft een gil en begint te huilen. Ik snij je je strot af, spreekt zijn moeder liefdevol.

Zulke mensen zou je toch moeten kunnen ontzetten et cetera. Die mensen en kinderen zouden zeer verbaasd zijn. Ze houden van elkaar, ze menen het niet, het zijn grapjes. Kinder mishandeling? Nooit van gehoord. De grens tussen normale en abnormale wreedheid vind ik maar heel vaag. Mensen die niet slaan of schoppen, zijn dikwijls verbaal wreed. Niet alleen door te sarnen, maar ook door op fouten te wijzen, dodelijk sarkasme te hebben, te vernederen en altijd maar weer te proberen het kind te pakkén.

Ik haat alle ouders.

ANNEMARIE GREWEL

De Groene Amsterdammer 15 juli 1987

VS 1986: 20 000 moorden en 90 000 verkrachtingen

WASHINGTON (Reuter, AP) - De FBI heeft de misdaadstatistiek over 1986 bekendgemaakt: één op de 20 Amerikanen is vorig jaar het slachtoffer van een misdaad geweest. Het totale aantal zware misdrijven bedroeg 13,2 miljoen - een groei van 12 procent ten opzichte van het jaar daarvoor - waarvan ongeveer 20 000 moorden, 90 000 verkrachtingen en meer dan een half miljoen roofovervallen. Van de moorden werd 70 procent opgelost. Het aantal politie-agenten dat werd gedood, daalde: van 77 in 1985 naar 66 in 1986. Van de 12,5 miljoen arrestaties werd de grootste categorie gevormd door die van arrestatie wegens rijden onder in-

vloed: maar liefst 1,8 miljoen Amerikanen. Bijna driekwart van de arrestanten waren blanken, de helft was onder de 25. Bijna één op de 150 auto's werd vorig jaar gestolen.

President Reagan heeft laten weten dat hij de Texaanse rechter William Sessions wil benoemen tot chef van de Amerikaanse federale politie FBI. William Webster ruilde op 19 mei de functie van directeur van de FBI in voor de hoogste post bij de inlichtingendienst CIA als opvolger van de overleden William Casey. Sessions heeft zich in zijn laatste functie als federaal rechter in Texas een reputatie opgebouwd van een harde bestrijder van de criminaliteit.

De CRI verkoopt zichzelf goed met Opsporing verzocht

Van onze redactie samenleving
AMSTERDAM - De euforie rond het Avro-programma 'Opsporing verzocht' is nog nooit zo groot geweest. Vier miljoen kijkers in het seizoen '85/'86, een waardering van gemiddeld 7,4 („zeer hoog”), 3 175 binnengekomen tips en een oplossingspercentage van 28.

De 'Begeleidings- en evaluatiecommissie periodieke opsporingsberichtgeving per televisie' - in augustus 1982 ingesteld door toenmalig minister van justitie De Ruiter - had weinig moeite met de conclusie van haar jaarlijkse rapportage. „De samenwerking tussen justitie, politie en Avro bij de tot stand koming van 'Opsporing verzocht' in het seizoen 1987/1988 continueren”, luidde de aanbeveling. Minister Korthals Altes van justitie nam vorige week het advies over, zodat de kijker-op-beeldbuis-dievenjacht goed blijft zitten bij de Avro. Jaap van Meekren, de voorganger van huidig presenterator Will Simon, zei drie jaar geleden over 'Opsporing verzocht': „Ik vind dat een moordenaar gepakt moet worden, al was het alleen maar om herhaling te voorkomen. Als wij daartoe het modernste middel ter beschikking hebben, dan ben je hartstikke gek als je het niet gebruikt.”

Zo simpel lag het echter niet. De politiekorpsen in het land toonden aanvankelijk weinig bereidheid mee te werken aan het tv-programma. De Coornhert-liga, die hervorming van het strafrecht nastreeft, noemde het onaanvaardbaar dat zelfs televisie-omroepen als de Avro opsporingsbevoegdheid hebben, „omdat daarmee de relatieve vrijheden van de Nederlandse staatsburger worden aangetast.” Het reclaseringblad Kri hekelde de 'schijnsuccessen' van het samenwerkingsverband Avro/justitie. En de Nijmeegse criminoloog prof. dr. C. I. Dessaur schreef over 'Opsporing verzocht' dat de (traditionele) misdadiger tot zondebok wordt gemaakt en dat de 'horde-instincten' van het publiek worden aangewakkerd: „Lekker met z'n allen jacht maken op één ploert of één schlemiel.” Die kritische geluiden zijn de afgelopen tijd amper te horen geweest. „Van negatieve effecten is niets gebleken”, oordeelt de Begeleidingscommissie in haar jaarverslag. Over medewerking van de politie zou 'Opsporing verzocht' ook niet meer te klagen hebben. De Begeleidings-

commissie schrijft dat het programma in een 'reële behoefte' van de politie voorziet: 89 procent van de uitgezonden onderwerpen werd door de politiekorpsen zelf aange-meld. Zou 'Opsporing verzocht' dan werkelijk een structurele bijdrage leveren aan de strijd tegen de grote criminaliteit en hebben de criticiasters van destijds ongelijk? De cijfers. De Avro zond van oktober 1985 tot en met augustus 1986 in 11 afleveringen 43 opsporingszaken uit. Daarvan werden dertien zaken opgehelderd, waarvan twaalf (mede) dank zij het programma. Het aantal aangehouden verdachten bedroeg vijftien.

Exclusief de onderwerpen over de herkomst van voorwerpen en sieraden, kwamen er 2 463 tips binnen. Daarvan onderzocht de politie er 1 282. Slechts 51 tips bleken waardevol, nog geen drie procent. Per uitzending kwamen dus nog geen vijf waardevolle tips binnen. Op een publiek van gemiddeld ruim vier miljoen kijkers is dat een verwaarloosbaar aantal.

Op het natrekken van een tip valt volgens justitie geen peil te trekken. Maar stel dat een agent aan één tip gemiddeld tien minuten kwijt is, dan heeft de politie vorig seizoen 28 mandagen besteed aan het checken van telefoontjes van kijkers. Als dat natrekken gemiddeld een uur kostte, zijn er ruim 170 mandagen geïnvesteerd.

Met deze cijfers blijft er weinig over van de euforie. Frans Godfroy, redactielid van het reclaseringblad 'Kri', heeft als auteur van het boekje 'Opsporing verkocht' het Avro-programma jaren terug geanalyseerd en afgekraakt. „Je valt op een gegeven moment in herhalingen”, zegt hij over het uitblijven van kritiek. „Ik zie twee redenen voor de prolongatie van het programma. In de eerste plaats scoort 'Opsporing verzocht' op één of andere manier hoog met kijkcijfers. De omroepen hebben erom geknokt. Veronica had het willen hebben en de NCRV ook, maar de Avro had de eerste claim.” „De tweede reden is dat de Centrale recherche informatiedienst (CRI) een belangrijke kracht achter het programma is. De CRI probeert al jarenlang op alle mogelijke fronten zich sterk te maken tegenover de politiekorpsen in het land. Er bestaat een machtsstrijd om bevoegdheden en middelen. Voor de CRI is 'Opsporing verzocht' een ideaal middel om zichzelf professioneel te verkopen.”

Douane tipte Amerikanen over homoseksuele militair

Van onze verslaggever VK G
DEN HAAG - Er zijn sterke aanwijzingen dat via een „Nederlands douanekanaal” informatie is doorgespeeld naar functionarissen van de Amerikaanse vliegbasis in Soesterberg omtrent de homoseksuele geaardheid van een aldaar gelegerde sergeant. Dat is de uitkomst van een onderzoek dat in opdracht van staatssecretaris Koning van Financiën bij de douane in Amsterdam en Soesterberg is uitgevoerd.

Het onderzoek werd drie weken geleden ingesteld op verzoek van de Tweede-Kamerleden Lankhorst (PPR) en Groenman (D66). Zij zezen Koning op een voorval in Amsterdam, waar op 26 maart twee Amsterdamse douanebeambten tijdens een verkeerscontrole een Nederlander aanhielden, die in een belastingvrije auto reed.

De wagen, met GN-kenteken, stond op naam van een Amerikaan die op Soesterberg was gelegerd. De douane maakte proces-verbaal op en op 30 maart voldeed de Nederlander een boete en de verschuldigde invoerrechten.

Niettemin begon op 10 april de Security Police Investigations van de vliegbasis Soesterberg een onderzoek naar een eventuele homoseksuele relatie van de Amerikaan met de Nederlander. Ook de Nederlandse marechaussee zou daarbij betrokken zijn. Staatssecretaris Van Houwelingen van Defensie ontkende begin juni in antwoord op vragen van

het Eerste-Kamerlid Tiesinga (D66), dat de marechaussee meehelpt bij het opsporen van homoseksuelen in het Amerikaanse leger.

Lankhorst en Groenman vroegen daarop aan staatssecretaris Koning welke rol de Amsterdamse douane heeft gespeeld bij het doorgeven van informatie over de relatie tussen de Nederlander en de Amerikaan aan functionarissen van de vliegbasis Soesterberg.

Koning heeft het verslag van het onderzoek woensdag ter hand gesteld aan Lankhorst en Groenman. Uit het rapport blijkt dat de Amerikaanse militaire politie gebruik heeft gemaakt van informatie van een „Nederlandse bron”.

„Hoewel (in het Amerikaanse rapport) geen namen werden genoemd, geven de vermelde bijzonderheden eigenlijk geen ruimte om ervan uit te gaan dat het hierbij om andere dan de bij de aanhouding in Amsterdam betrokken douaneambtenaren kan gaan”, aldus het rapport. Welke ambtenaar precies de informatie heeft doorgespeeld, is niet achterhaald.

Staatssecretaris Koning zegt dat, hoewel uit het onderzoek niet is gebleken dat douaneambtenaren hun plicht tot geheimhouding hebben geschonden, de directeur-generaal der belastingen in het voorval aanleiding heeft gezien de Nederlandse douaniers „de geheimhoudingsverplichting nogmaals goed op het hart te binden”.

Kinderen in politiecellen

Defence for children vraagt korpsen te helpen bij het tellen

VR
31/7

Van een onzer verslaggeefsters
AMSTERDAM - De Nederlandse afdeling van Defence for children international (DCI) wil inventariseren hoeveel minderjarigen wekelijks in een politiecel worden opgesloten. Daarom vraagt de organisatie vanaf morgen aan 96 gemeentelijke politiekorpsen een week te gaan turven.

Met dit onderzoek wil de organisatie voorkomen dat jonge celbewoners alleen met Kerst aandacht krijgen.

„Rond de feestdagen wordt gesnikt en gesnotterd over het verblijf van kinderen in politiecellen, maar de rest van het jaar hoor je er niets over”, zegt mr. Rob Wormhoudt, medewerker van Defence for children international.

Hij geeft toe dat zijn organisatie daar zelf aan heeft meegewerkt. DCI vroeg Tweede-Kamerlid Peter Lankhorst (PPR) vorig jaar schriftelijk vragen te stellen over het aantal jongeren dat de kerstdagen in een politiecel moest doorbrengen.

Staatssecretaris Korte-Van Hemel van justitie antwoordde toen dat voor twaalf minderjarigen geen ander adres was gevonden.

Als structurele oplossing zag zij de uitbreiding van 73 plaatsen in rijksinrichtingen. Zoals bekend hebben deze internaten zo weinig plaats, dat nieuwe cliënten op een wachtlijst komen te staan.

Volgens onderzoeker Rob Worm-

houdt kunnen deze jongeren één of meer nachten in een politiecel terecht komen.

Ook minderjarigen die verdacht worden van strafbare feiten en jonge buitenlandse vluchtelingen lopen die kans. De vierde groep jeugdige celbewoners bestaat volgens Wormhoudt uit kinderen die zijn weggelopen uit internaten.

„Ik heb tijdens mijn stage op een politiebureau meegemaakt dat een instelling vroeg de jongen nog een paar dagen vast te houden. Ik kan je verzekeren dat dat hard aankomt.” T. H. Hulsmans, inspecteur van de gemeentepolitie in Alphen aan den Rijn, is het met hem eens. Hij vindt het een „slechte zaak” als jongeren langere tijd in een politiecel moeten zitten.

Sommige korpsen hebben amper tijd om hen te luchten en voor speciale opvang is vaak geen gelegenheid. Een mogelijkheid om opsluiting in een cel te voorkomen is in-verzekeringstelling thuis. De Alphen inspecteur heeft hier goede ervaringen mee.

Voorwaarde is wel dat de ouders (kunnen) meewerken. „Als de jongeren het thuis voor het zeggen hebben, schiet je er niets mee op.”

Ook de gemeentepolitie in Alkmaar geeft de voorkeur aan deze oplossing. Toch zitten er maandelijks nog zo'n tien tot vijftien minderjarigen in een politiecel anno 1932. „Niet

bepaald een toonbeeld van modernisme”, geeft de voorlichter toe.

De korpsen in Alphen aan den Rijn en Alkmaar zijn bereid deze week te turven hoeveel jongeren er de nacht in een cel doorbrengen. Een voorlopige conclusie van Defence for children international is in november te verwachten.

De organisatie wil de definitieve resultaten begin 1988 aanbieden aan de staatssecretaris van justitie.

Typisch Engels kostschool-drama fraai maar saal

VR
25/6/87

'Another country'

door Hans Kroon

Moskou 1983. Een Amerikaanse journaliste interviewt Guy Bennett, een Britse spion die in de jaren vijftig overliep naar Rusland. Na wat welkomstruiven laat Bennett zich zinnen ontzutselen als „Die hele ver-rukkelijke en verachtelijke Engelse achtergrond” en „U weet niet hoe verschrikkelijk Engeland in de jaren dertig was.”

Na deze openingsbeelden ver-plaatst de handeling van Julian Mitchells verfilmde toneelstuk 'Another country' zich naar een Engelse kostschool in de jaren dertig. Daar worden Guy (Rupert Everett) en zijn beste vriend Tommy Judd (Colin Firth) gevormd tot toekomstige leiders van het Britse imperium. Zoals ook al duidelijk werd in Lindsay Andersons 'If' (1969) spelen de leraren en studie nauwelijks een rol op deze kweekplaatsen van de elite. Allesbepalend en vormend is er de heerschappij van de sterkere en oudere leerlingen over de zwakkere en jongere. Alleen wie het lukt in deze Engelse variant op de apenrots een boven-aap te worden, is een levenlang verzekerd van een leidinggevende functie.

De uiterst begaafde Guy en Tommy worden in dit hiërarchische systeem (en dus voor de rest van hun leven) tot outcasts. Guy doordat hij

openlijk en steeds provocerende uitkomt voor zijn homosexualiteit. Daarmee plaatst hij zich buiten de kostschoolgemeenschap, waar homosexualiteit als een tijdelijk noodzakelijk kwaad wordt gezien, dat de leerlingen in het geniep behoren te praktiseren.

Tommy wordt tot outcast doordat hij heel openlijk uitkomt voor zijn marxistische opvattingen en te pas en te onpas de Engelse bourgeoisie-maatschappij bekritiseert. Nadat het kostschool-drama afgehandeld is, besluit 'Another country' met enige actuele beelden uit Moskou. Guy vertelt er de journaliste nergens spijt van te hebben, niet meer terug te willen en eigenlijk niets te missen. Alleen cricket, dat kan hij maar niet vergeten.

Oppervlakkig

De flasback-structuur is veruit het zwakste punt van 'Another country'. De korte in Moskou spelende openings- en slotbeelden suggereren op genant oppervlakkige wijze dat het Engelse kostschoolstelsel spionnen kweekt en ook dat homosexualiteit en een afwijkende politieke mening iets met elkaar te maken konden hebben.

Die suggesties worden nog verder gevoed, doordat Bennett en Judd losjes gebaseerd zijn op Guy Burgess en Donald Maclean, twee kostschooljongens, die jarenlang voor Rusland spioneerden en na die ge-

dane arbeid naar Moskou uitweken. Totaal onzinnig zijn Mitchells suggesties niet (ook al omdat Engeland meer gevallen als Burgess en Maclean kende). Ze blijven echter steken in de common sense en vage vermoedens, terwijl bij dit soort gecompliceerde (en gedateerde) affarres alleen het naadje van de kous telt.

Het in de jaren dertig spelende deel van 'Another country' vergoedt ge-

lukkig veel. Althans voor wie verslingerd is aan die fraaie en statige Engelse tv-serie's waarin het Britse erfgod glanzend opgepoetst wordt. Mij zijn de prachtige Engelse plaatjes en locaties die de debuterende filmregisseur Marek Kaniév-ska bij elkaar zocht iets te pronkerig.

Maar ach, wat klaag ik. Rupert Everett is een fantastische gids door dit prentenboek van de donkere zijde van het trotse Albion. Hij speelt Guy zo ingetogen en sensibel, dat een ijsberg er nog van zou smelten. Amsterdam - Cinecenter. 16 jaar.

Een dreun voor kinderen met achterstand

TR 31/7

Van onze verslaggevers

AMSTERDAM - „Een enorme dreun voor een in tien jaar zorgvuldig opgebouwd beleid om de kansen van kinderen in achterstandswijken te vergroten”.

Dat is de reactie van de gemeentebesturen van de grote steden, migranten- en onderwijsorganisaties op de plannen van het ministerie van WVC om de handen af te trekken van het onderwijsvoorrangsbeleid.

Het onderwijsvoorrangsbeleid was vroeger uitsluitend de verantwoordelijkheid van WVC. Tegenwoordig wordt het overgrote deel (vijftig miljoen) betaald door het ministerie van onderwijs.

Met het geld houden gemeenten extra onderwijs- en welzijnsvoorzieningen in stand om kinderen die kampen met een onderwijsachterstand te helpen, bijvoorbeeld via extra leerkrachten, speciale bibliotheken en huiswerkklasjes.

De welzijnsactiviteiten zijn er vooral op gericht om al in een vroeg stadium (bij kinderen tussen nul en vier jaar) problemen op te kunnen vangen. Daarbij werken welzijnsinstellingen nauw samen met bijvoorbeeld instellingen op het gebied van de gezondheidszorg.

De overheid heeft zo'n zeventig gebieden in Nederland aangewezen die in aanmerking komen voor extra geld voor het wegwerken van ach-

terstandssituaties. Het gaat daarbij vooral om de oude wijken van de grote steden, waar veel mensen uit de etnische minderheden wonen.

Voor een stad als Amsterdam betekenen de plannen een verlies van ongeveer 1,9 miljoen gulden. Volgens het Amsterdams Centrum buitenlandse jongeren de dupe van de bezuinigingen. Directeur Harbers van het ACB: „Juist die jongeren zijn afhankelijk van extra voorzieningen om hun achterstand in te halen. Er wordt nu bezuinigd op voorzieningen die voor etnische minderheden heel belangrijk zijn”.

De Vereniging voor openbaar onderwijs (VOO) zegt in een reactie

dat het verbeteren van de onderwijskansen van kinderen met een achterstand niet door scholen alleen kan worden opgeknapt. Maatschappelijk bestaat er overeenstemming dat een samenhangende inzet van bibliotheekwerk, buurtopbouw, peuterspeelzaal en onderwijsvoorzieningen noodzakelijk is, aldus de vereniging.

Ook de onderwijswethouders van de grote steden hebben hun verantwoordiging geuit over de maatregel. Den Haag heeft al aangekondigd zich niet zomaar bij de plannen neer te zullen leggen. De gemeente is vooral verbaasd omdat een maand geleden nog tijdens het overleg van de vier grote steden

met WVC waardering werd uitgesproken voor het werk in de OVB-projecten. In augustus werden voor de nu gaande projecten afspraken gemaakt voor de periode tot 1990. De Utrechtse wethouder zegt „met stomheid geslagen” te zijn over de plannen van WVC. „De laatste jaren is het wegwerken van de onderwijsachterstand bittere noodzaak geworden. Vooral door de komst van veel buitenlandse kinderen. De samenwerking tussen welzijnsinstellingen en scholen kon dat in Utrecht goed opvangen. Maar er blijft nu zo weinig over. Wat ook gezegd wordt van die zorgzame samenleving die kunnen ouders, de bureaus en omgeving duidelijk niet opvangen”.

*Basta (COC van Haag)
augustus '87*

UITKIJKEN NAAR ...

Je bent met je jongste broertje van 6 jaar naar de avondvoorstelling van het Chinees Circus op het Malieveld geweest. Je bent zelf zo'n jaar of 21. Dat is geen zeldzaam leeftijdsverschil. Mijn oudste broer en ik schelen 15 jaar in leeftijd.

Dat dat simpele gegeven van een groot leeftijdsverschil vandaag de dag kan leiden tot een verzoek tot opsporing van jou en je broertje, klinkt je ongetwijfeld ongeloofwaardig in de oren. Er zijn echter legio voorbeelden de laatste maanden, die de aanzet kunnen betekenen tot een heksenjacht. Waakzaamheid ten aanzien van deze tendenzen en de Nederlandse nuchterheid in dergelijke gevallen hebben nog de overhand, tot op heden. Laten we 't zo houden.

Een voorbeeld van een overtrokken reactie deed zich zondag 19 juli j.l. voor. Nederland gaat Amerikaanse/Engelse toestanden tegemoet als het volgende waar gebeurd voorval gemeengoed gaat worden.

Feiten, gehoord op de Haagse politie-radio: Ongeveer 21.00 uur wordt in een bericht aan alle wagens gemeld, dat sinds vijf uur 's middags een jongentje van 10 jaar wordt vermist. Om zijn opsporing wordt verzocht. Tot zover een korrekte handelwijze. Dat bij een aantal luisteraars dan de stoppen doorslaan, blijkt om ongeveer 23.00 uur. De Veiligheidsdienst van het Ministerie van Algemene Zaken op het Binnenhof deelt het volgende aan de meldkamer van de Haagse politie mee: Er is een jongentje van zes jaar signaleerd in het bijzijn van een 20 a 22 jarige jongeman, die bij navraag beweerde de broer van het desbetreffende jongentje te zijn. De formulering van de melding was van elk misverstand ontbloot. Men had blijkbaar ernstige twijfels omtrent de familie-relatie. Als toevallige luisteraar denk je dan het zijne, over een veiligheidsdienst, die blijkbaar niet eens het verschil beseft tussen een jongentje van zes jaar en een van tien jaar. De politie zal wel wijzer zijn, denk je dan, na zo'n demonstratie van dom-denken.

13/7

Sigaar uit eigen doos

„HET EUROPA VAN DE BURGERS” — dat de Top van Fontainebleau in 1984 zo welsprekend in het vooruitzicht stelde — dreigt bij nader inzien een fikse sigaar uit eigen doos te offeren aan de ingezetenen der lage landen. Het Orwelliaanse jaartal had een waarschuwing moeten zijn: de aangekondigde afbraak van de grensbarrières leidt tot verhoging van binnenlandse politiecontroles, ja zelfs een algemene identificatieplicht, terwijl een klein land als het onze een terughoudende strafrechtspleging, relatief mild strafklimaat en pragmatisch (soft)drugsbeleid ook wel kan vergeten.

Althans, zo stellen de ministers van justitie en buitenlandse zaken het voor in een notitie over de grensbewaking. De waarschuwing dat „de ontwikkelingen nog lang niet zijn uitgekristalliseerd” vormt geen beletsel voor nieuwe variaties op het einde van het liberalisme, als was de premier zelf weer eens aan het „bespiegelen”. Dat het kabinet nog bezig is een standpunt over de legitimatieplicht voor te bereiden is geen belemmering weer eens een voorzet in die richting te geven.

Aanpassen en inleveren is de teneur van dit beleidsstuk terwijl in elk geval van de minister van justitie wordt verwacht dat hij op de bres springt voor het eigen rechtsgoed.

EIGEN RECHTSBEGINSELEN zijn ook helemaal niet onverenigbaar met het streven naar een meer volmaakte eenwording, blijkt in de Verenigde Staten. Juist op het gebied van de strafrechtspleging is daar de laatste jaren sprake van een „renaissance” van de grondrechten in de deelstaten. Sinds 1970 zijn er minstens 300 gepubliceerde uitspraken waarin afzonderlijke leden van de unie voor eigen gebruik uitgaan boven de in toenemende mate minimalistische opvattingen van het federale Hooggerichtshof in Washington.

Amerika viert dit jaar omstandig het tweehonderdjarig bestaan van de federale grondwet, de „moeder van de constituties”. Toch kan er weinig twijfel aan bestaan dat de constituties van de deelstaten (waarvan een aantal vooraf gaan aan de federale grondwet) een zelfstandige betekenis hebben. Dat de grondwet van Oregon zegt dat de straf is gebaseerd op „beginselen van verbetering en niet op wrekende gerechtigheid” is bij voorbeeld allesbehalve de hoofdregel in de VS en toch heeft dat voorzover bekend niet geleid tot uitslotting van de Beaver State, die zelfs als officieel motto „The Union” heeft.

Het valt dan ook niet in te zien waarom Nederland in het veel lossere verband van een Europese Gemeenschap een relatief mild strafklimaat moet inleveren omdat dit anders wel eens een „onoverkomelijk obstakel” zou kunnen vormen. Het spookbeeld van de „aanzuigende werking” bevat trouwens een element van stemmingmakerij, waarschuwde minister Korthals Altes van justitie nota bene zelf in 1984 in een debat over het drugsbeleid: „Wij moeten er niet zelf aan meewerken dat het Nederlandse klimaat door anderen als toleranter wordt aangezien dan het is, want wij halen daarmee de moeilijkheden naar ons toe”.

* MOEILIKHEDEN zijn er voldoende, ook zonder uitverkoop van de traditie van een zuinig strafrecht. De EG is slecht toegerust voor een behoorlijke discussie over harmonisatie op justitieel gebied. Daar is de gemeenschap ook helemaal niet voor opgezet. Het gevolg zijn constructies als de zogeheten TREVI-groep van hoge ambtenaren, die criminaliteitsbestrijding bespreken in een juridische schemerzone. Dat is niet af te doen met een anecdotte over het acroniem en enige algemeenheden, zoals de notitie probeert.

Het streven naar een Europa van de burger zonder binnengrenzen verdient warme instemming. Deze ontmoet echter een natuurlijke weerstand wanneer het nettoresultaat voor de burger minder vrijheid betekent. Dan is het goed er aan te herinneren dat in 1992 de grenscontroles binnen de EG niet van rechtswege vervallen doch nadere maatregelen behoeven — onder eenparigheid van stemmen. En de invulling van de Akte van Schengen (waarin de Benelux plus Frankrijk en Duitsland een voortrekkersrol op zich nemen) is onderworpen aan nadere bespreking door het Nederlandse parlement. De notitie Grensbewaking is daarvoor niet een gelukkige voorzet.

PANIEK À LA OUDE PEKELA IN MIDDLESBROUGH

BRITSE OUDERS IN DE VERDACHTENBANK

DeTijd 10 juli

Een zaterdagmorgen, kwart over acht. Een maatschappelijk werkster belt aan bij een huis in *Middlesbrough*. Ze overhandigt de bewoners drie officiële missives. Dokumenten die vermelden dat hun kinderen voorlopig aan de ouderlijke macht zijn onttrokken en gedurende die periode elders zullen worden ondergebracht. Reden: ze zijn alle drie slachtoffer van langdurig seksueel misbruik.

Een dag eerder was hun moeder met haar tienjarige dochter naar het plaatselijke ziekenhuis gegaan. Het meisje had last van een hardnekkige ontsteking aan de urinewegen, waarvoor ze de afgelopen jaren al menigmaal in datzelfde ziekenhuis was behandeld. Een routinebezoek dus, zo meende de vrouw.

Het pakte anders uit. De arts onderzocht het meisje en vroeg de moeder of zij nog meer kinderen had. Jawel, twee zoons, antwoordde ze. De twee jongens, twaalf en veertien jaar oud, werden meteen van school gehaald, naar het ziekenhuis gebracht en onderzocht. Zowel zij als hun zusje waren, zo luidde de diagnose van de dokter, onderworpen aan anale verkrachting. En zolang niet duidelijk was wie dat op zijn

Sinds begin mei is een groot aantal Britse kinderen — de eerste berichten spraken van 202, later werd een aantal van 113 genoemd — tijdelijk aan de ouderlijke macht onttrokken. Hun ouders of anderen uit hun naaste omgeving zouden hen seksueel hebben misbruikt.

Opschudding en verontwaardiging in een Engels graafschap.

JET KUNKELER

geweten had, werd besloten het zekere voor het onzekere te nemen en de kinderen in het ziekenhuis te houden. De daartoe benodigde rd-f3-hterlijke goedkeuring werd snel gevraagd en de *place of safety-order* werd al even vlug verkregen.

Met andere woorden: de ouders werden niet vertrouwd. Ze werden, zoals menig En-

gels blad het uitdrukt, *schuldig geacht zolang hun onschuld niet is bewezen*. Televisie en kranten raken er niet over uitgepraat. Want het hierboven in de *Sunday Times* beschreven voorbeeld is er slechts één uit zeer vele. Sinds begin mei is een groot aantal kinderen — de eerste berichten noemden er 202, later was er sprake van 113 — uit deze streek, het Engelse graafschap Cleveland, ondergebracht in tehuizen, in pleeggezinnen en, toen daar geen plaats meer was, op zaal negen van het ziekenhuis in Middlesbrough. Kennelijk verdenkt men steeds zoal niet de ouders dan toch de naaste omgeving van de kinderen — andere familieleden, vrienden, kennissen — ervan de kinderen seksueel te hebben misbruikt.

Een verbijsterend verhaal, waarbij echter nogal wat vraagtekens worden geplaatst en de twee betrokken kinderartsen — *dr Marietta Higgs* en *dr Geoffrey Wyatt* — het zwaar te verduren hebben. De kritiek richt zich vooral op de vrouwelijke arts, die sinds enige maanden bij het ziekenhuis van Middlesbrough werkzaam is en die gebruik zou maken van een omstreden onderzoeksmethode. Dr Higgs (38, moeder van vijf kinderen) is ruim tien jaar werkzaam als kinder-

arts en was, voordat ze naar Middlesbrough kwam, assistente van een op dit terrein gezaghebbend specialist. Ze wordt door collega's omschreven als een gewetensvolle, rustige, hard werkende arts.

Bij het door haar toegepaste onderzoek worden de billen van het kind van elkaar getrokken. Normaal is dat de anus daarbij gesloten blijft. Is er sprake geweest van misbruik, dan opent de anus zich; het kind zou namelijk hebben geleerd de anale spieren te ontspannen. Andere artsen gaan er echter van uit dat die spierreflex een volstrekt onschuldige oorzaak kan hebben.

Dr Higgs verweert zich tegen de kritiek door erop te wijzen dat zij bij haar onderzoek niet alleen afgaat op dit verschijnsel maar ook let op het algehele gedrag van het kind, dat eveneens een aanwijzing kan vormen voor de conclusie dat er sprake van ontucht is geweest. Zij gaat er van uit dat de belangen van de kinderen op de eerste plaats dienen te komen, alle kritiek, verontwaardiging en verdriet van de soms wellicht ten onrechte in de verdachtenbank geplaatste ouders ten spijt.

Peignoir

Een op zichzelf volkomen juist standpunt. Te meer daar in het nog zeer recente verleden — en dat geldt niet alleen voor Engeland — kinderen doorgaans niet werden geloofd, als ze al over deze vorm van mishandeling durfden praten tenminste. Maar, zo werpen critici tegen, waarom die haast? Soms zouden kinderen midden in de nacht van hun bed zijn gelicht, zouden rechters zich in peignoir over een zaak hebben moeten buigen.

Zoals ook het geval was in de affaire-*Oude Pekela* draaft in de Engelse kranten eveneens menige deskundige op. Misschien, zo menen sommigen, richten we met deze snelle aanpak meer kwaad aan dan er was. Of misschien was er met de meeste kinderen helemaal niets aan de hand en zijn ze nu, door het onderzoek, het gevraagd, de abrupte scheiding van hun ouders, emotioneel beschadigd.

Anderen, onder wie dr Higgs zelf, komen met hoge landelijke cijfers. Eén op de tien kinderen zou het slachtoffer zijn van seksueel misbruik en er zijn zelfs deskundigen volgens wie die schatting nog aan de lage kant is. De voortdurend stijgende cijfers zijn te verklaren uit het gegeven dat de hulpverlening attenter op dit verschijnsel is geworden en er meer kinderen zijn die hun mond durven opendoen. Men mag daaruit dus niet zonder meer afleiden — Nederlandse vertrouwensartsen wijzen daar ook op — dat er van een werkelijke stijging sprake is.

'Initialen SS'

Een soortgelijke redenering doet opgeld voor Middlesbrough. Maatschappelijk werkers zouden, wetend dat er in het plaatselijke ziekenhuis een arts werkt die op dit punt zeer alert is, sneller geneigd zijn kinderen over wie ze zich al enige tijd zorgen maakten, daarheen te sturen. Dat heeft er toe geleid dat ook het plaatselijk maatschappelijk werk het doelwit van scherpe kritiek werd.

Hoe hoog de emoties daarbij soms oplopen moge blijken uit het feit dat een conservatief Lagerhuislid het zelfs bestond het maatschappelijk werk (*Social Service*) te vergelijken met 'een andere organisatie die de initialen SS draagt.'

Sue Richardson, een sociaal werkster die nauw bij de affaire is betrokken en volgens wie één op de drie kinderen in het graafschap slachtoffer van seksueel misbruik is, werd ervan beschuldigd met dr Higgs te hebben 'samengezworen' en met opzet de politiearts buiten de hele zaak te hebben gehouden.

Tot de felste opposenten van kinderartsen en maatschappelijk werk behoort een lid van het Lagerhuis, *Stuart Bell*, socialistisch afgevaardigde uit Middlesbrough, volgens wie dr Higgs en dr Wyatt moeten worden geschorst. Ook de politiearts, *dr Alistair Irvine*, moet weinig van het tweetal hebben. Volgens hem is er in hoogstens tien à twintig procent van de tweehonderd gevallen sprake van seksueel misbruik en wordt talloze families ernstig onrecht aangedaan. Ook de landelijke cijfers, zoals genoemd door dr Higgs, worden door sommigen in twijfel getrokken. Ze overdrijft, zo heet het, haar cijfers kloppen niet, ze interpreteert de statistieken verkeerd. "Straks wordt er nog beweerd dat iedereen in zijn jeugd slachtoffer van een zedenmisdrif is geweest."

Nonchalance

En opnieuw dwalen de gedachten naar Oude Pekela, want ook in de Britse affaire wordt gesproken over paniecreacties. Maar hoe moeilijk het is tot een afgewogen oordeel te komen en hoe makkelijk het is kritiek te leveren, moge blijken uit het feit dat nog maar kort geleden datzelfde maatschappelijk werk dat nu van overijld handelen wordt beticht meermalen werd beschuldigd van nonchalance. Bij voorbeeld bij de dood van een vierjarig meisje, *Kimberley Carlile*, dat door haar stiefvader werd vermoord; toevalligerwijs startte vorige week een onderzoek daarnaar. Tegen die achtergrond is het niet zo vreemd dat men nu geen enkel risico wenst te nemen. Dilemma's dus. De noodzaak van een keuze tussen een afwachtende houding enerzijds, overijld handelen anderzijds, met in beide gevallen het risico van schade voor het kind. De artsen in Middlesbrough kozen voor een snelle aan-

pak. De autoriteiten lijken daaraan nu toch te twijfelen, want er wordt druk gesproken over nieuwe richtlijnen, over het nut van een 'second opinion' voordat de beslissing over onttrekking aan de ouderlijke macht wordt genomen, over het in acht nemen van een termijn van 72 uur.

zie vervolg

Cijfers van de Nederlandse vertrouwensartsen (weergegeven in een informatiemap van *De Horstink*) tonen aan dat van alle gemelde meisjes 8 procent seksueel is mishandeld, van meisjes ouder dan 12 jaar bijna 20 procent, van de jongens 0,7 procent. Een ander onderzoek vermeldt dat 12 procent van de mannen en 14 procent van de vrouwen uit de ondervraagde groep in zijn of haar jeugd seksuele contacten met een volwassene heeft gehad. Het NISSO (Nederlands Instituut voor Sociaal Seksuologisch Onderzoek) neemt op grond van een onderzoek onder huisartsen aan dat per jaar 4 op de 10.000 meisjes met incest worden geconfronteerd.

Rechter

Er werd een uit zes leden bestaande commissie ingesteld, die zich in eerste instantie zal bezighouden met twintig kinderen van wie de ouders zich tot de rechter hebben gewend, later wellicht met alle gevallen. Vier van de betrokken zeven gezinnen boekten bij de rechter succes; ze mochten hun kinderen, voorlopig althans, mee naar huis nemen, maar kregen het verbod opgelegd met journalisten te praten.

De ouders hebben zich, aangespoord door de plaatselijke pers, verenigd in de groep PAIN (*Parents against injustice*) die eist dat alle kinderen weer naar huis mogen. Tot grote ongerustheid van het maatschappelijk werk dat nog wel wil aannemen dat niet alle ouders schuldig zijn maar vreest dat dit wel geldt voor menig ander familielid. In Oude Pekela startte de hele affaire met het onderzoek naar de verwonding die een jongetje aan de anus bleek te hebben. Geleidelijk aan groeide het aantal kinderen dat het slachtoffer van een in clownspakken gestoken pornobende zou zijn uit tot zeventig. Vervolgens liep dat cijfer drastisch terug, volgens sommige schattingen zelfs tot drie. En zoals eerder menigeen schande sprak van de lakse houding van de overheid, was men het er nu geheel over eens dat hier sprake moest zijn geweest van massapsychose, suggestieve vraagstelling en kinderlijke fantasieën.

De wacht betrokken

Maar daarmee houdt de vergelijking op. Want in ons Oost-Groningen waren het de ouders die aandrongen op onderzoek, in Engeland ging het initiatief van anderen uit en werden de ouders in de beklaagdenbank gezet. En ofschoon ook hier dus na een aantal dagen een lager cijfer werd genoemd dan de oorspronkelijke, uit 93 gezinnen afkomstige, 202, het zou toch altijd nog gaan om 83 kinderen bij wie van seksueel misbruik sprake is geweest, en om dertig kinderen bij wie verwaarlozing is geconstateerd. Terechte beschuldigingen? Het ouderpaar uit het begin van het verhaal vernam na enige tijd dat er met twee van zijderen niets aan de hand was maar dat er met betrekking tot het derde nog geen conclusies konden worden getrokken. Het wacht dus af. Zoals zovelen in het graafschap. Sommige ouders, tot dusverre nog niet bij de affaire betrokken, durven nauwelijks met hun kinderen naar het ziekenhuis. Anderen hebben de wacht betrokken bij het roodstenen gebouw dat het middelpunt van de zaak vormt. Op 20 juli zal de rechter in de al eerder aangespannen gevallen een meer definitief oordeel uitspreken.

En intussen is vorige week aangekondigd dat in Engeland de maximumstraf voor ouders die hun kind hebben verwaarloosd wordt verhoogd van twee naar tien jaar. □

Eerste Kamer: Meerderjarigheid naar achttien jaar

DEN HAAG, 1 juli — Nadat de Tweede Kamer al in een eerder stadium het groene licht had gegeven is gisteren ook de Eerste Kamer akkoord gegaan met voorstellen tot verlaging van de meerderjarigheidsgrens van 21 naar 18 jaar.

Minister Korthals Altes (justitie) deelde de Senaat mee, dat hij niet de bedoeling heeft binnen afzienbare tijd te komen met nieuwe voorstellen tot (verdere) verlaging van die leeftijdsgrens.

par. 20
Leraar wegens verkrachtingen terechtgesteld

In China is begin deze maand een onderwijzer terechtgesteld die zestien leerlingen had verkracht "na beïnvloed te zijn door pornografische romans". Dat heeft de Krant van de Jeugd zondag bericht.

Pan Yunqian, die onderwijzer was in de provincie Xingchang, was volgens de krant aanvankelijk modelonderwijzer. Hij bekende echter dat hij in twee jaar tijd verschillende keren zestien leerlingen had verkracht. Pan nodigde de meisjes bij zich thuis, zogenaamd om ze bijles te geven.

vk 11-7-87
Britse rechter onderzoekt zaak kindermishandeling

Van onze correspondent
WIO JOUSTRA

LONDEN — De Britse regering heeft een gerechtelijk onderzoek gelast naar de kindermishandelingaffaire in de havenstad Middlesborough. Staatssecretaris Tony Newton van Volksgezondheid heeft donderdag in het Lagerhuis bekend gemaakt dat het onderzoek zal worden geleid door een lid van het Hooggerechtshof.

Deze rechter zal worden bijgestaan door een medisch specialist, een sociaal werker en een politie-deskundige. Volgens Newton gaat het erom de situatie in Middlesborough zo snel mogelijk op te lossen en uit de ervaringen aldaar lering te trekken. De oppositie heeft echter aangedrongen op een nationaal onderzoek naar de gehele incestproblematiek. De Labourpartij wil een aanpassing van de wetgeving, zodat in de toekomst de rechten van zowel ouders als kinderen kunnen worden gewaarborgd.

Een officieel onderzoek was onvermijdelijk geworden, nadat de afgevaardigde voor een kiesdistrict in het graafschap Cleveland, Labour-parlementarier Stuart Bell Newton, begin deze week een dossier had overhandigd. Daaruit blijkt volgens Bell dat de plaatselijke sociale dienst de affaire bewust heeft opgeschroefd om meer subsidie los te krijgen van de overheid. Het zou gaan om een bedrag van drie ton.

Bell, wiens kruistocht ten behoeve van de betrokken ouders kwaad bloed heeft gezet in de Labour-fractie van het Lagerhuis, beweert verder dat de sociale

dienst in een aantal gevallen heeft verzuimd medische specialisten van de politie in te schakelen, zoals bij incest is voorgeschreven.

De affaire kwam eind vorige maand aan het licht dankzij een actie van verontruste ouders. Gebleken was dat in nog geen twee maanden tijd maar liefst 202 kinderen in Middlesborough aan de ouderlijke macht waren onttrokken.

De ouders werden ervan verdacht hun eigen kinderen seksueel te hebben mishandeld. Uit een onderzoek van de regionale gezondheidsraad van Noord-Engeland bleek echter dat het cijfer van 202 het aantal verwijzingen betrof en dat „maar” 113 kinderen onder voogd van de sociale dienst waren gesteld. Enkele van deze kinderen mochten na een proces in Leeds weer naar hun ouders terugkeren. Onafhankelijke artsen hadden bij deze kinderen geen seksueel misbruik geconstateerd.

De actiegroep „Ouders Tegen Onrecht” acht twee overijverige kinderartsen van het algemeen ziekenhuis van Middlesborough, Marietta Higgs en Geoffrey Wyatt, verantwoordelijk voor de plotselinge toename in incestgevallen. De hetze tegen de beide artsen is aangewakkerd door de schandaalpers, waartoe de emoties in Middlesborough over deze affaire hoog zijn opgelopen.

Medische autoriteiten hebben gewaarschuwd dat de aandacht voor de incestproblematiek niet mag verslapen. Zij hebben benadrukt dat het aantal gevallen van incest in Groot-Brittannië de afgelopen drie jaar elk jaar verdubbeld.

Nieuw hoofdstuk in drama rond Britse kindermoordenaars

Van onze correspondent

LONDEN — Het ziet er naar uit dat na vele maanden graven en zoeken een nieuw luguber hoofdstuk wordt toegevoegd aan het drama van Engeland's beruchte kindermoordenaars Myra Hindley en Ian Brady.

In het grimmige en verlaten heuvelgebied van Saddleworth tussen de steden Manchester en Oldham, heeft de politie in een diep gedolven graf de stoffelijke resten aangetroffen van naar wordt aangenomen de 16-jarige Pauline Reade, één van de twee kinderen, die nu meer dan 22 jaar lang als vermist gelden.

De politie van Manchester, in het bijzonder de inmiddels tot hoofdinspecteur opgeklommen detective Peter Topping, heeft altijd geweigerd de dossiers over de spoorloos verdwenen Pauline Reade en de 12-jarige Keith Bennett te sluiten. Vooral omdat er sterke aanwijzingen bestonden dat ook zij slachtoffers waren van het zekelijke duo Myra Hindley en Ian Brady, die wegens meervoudige kindermoord tot levenslange opsluiting zijn veroordeeld.

Jarenlang hebben zij gezweven over hun rol in de verdwijning van de twee laatste vermiste kinderen. Maar nadat ruim een half jaar geleden Myra Hindley plotseling te kennen gaf dat zij ook aan de oplossing van dit drama wilde meewerken, is tenslotte ook Brady, die in een gesloten inrichting voor geesteszieken wordt verpleegd, gaan praten.

Het nu gevonden stoffelijke overschot geconserveerd in een dikke onderlaag van turf, wordt nu voor identificatie onderzocht.

Ouders naar rechter na beschuldigingen seksueel misbruik van kinderen

LONDEN (Van onze correspondent Hays Thomas). — In de industriestad Middlesborough, in het noorden van Groot-Brittannië, zijn tientallen ouders uit de ouderlijke macht ontzet omdat zij ervan worden beschuldigd hun kinderen seksueel te hebben misbruikt.

Sinds mei zijn bijna 200 kinderen om die reden bij hun ouders weggehaald en in speciale pleeggezinnen ondergebracht of in ziekenhuizen opgenomen omdat er geen pleegouders meer beschikbaar waren.

Centraal staat het grote streekziekenhuis bij Middlesborough, waar de ouders hun kinderen brachten, veelal voor een routineonderzoek. In het ziekenhuis volgde echter telkens een zeer grondig onderzoek, waarschijnlijk het gevolg van het recent rapport over toenemend seksueel misbruik van kinderen door hun ouders.

De ouders zijn woedend en hebben zich inmiddels verenigd om via gerechtelijke procedures hun kinderen terug te krijgen. Zij vinden dat ze vals beschuldigd worden en het slachtoffer zijn van pure hysterie. Ze spreken van een heksenjacht door één van de doktoren in het ziekenhuis, die zich heeft gespecialiseerd in het vaststellen van seksueel misbruik van kinderen.

Voor de tv vertelde een huilende moeder dat zij een van haar kinderen naar het ziekenhuis bracht omdat het keelpijn had. Zonder dat zij daarvan op de hoogte was, werd het kind uitgebreid onderzocht. De moeder kreeg te horen dat het onderzoek had uitgezweven dat haar kind wellicht seksueel was misbruikt. Ze kreeg zelfs opdracht haar twee andere kinderen naar het ziekenhuis te brengen.

Geen van de ouders is echter officieel in staat van beschuldiging gesteld.

NRC

maandag 20 juli 1987

'Een gekkie, dat was wel het ergste wat er bestond'

Door Tom Rooduijn

'Wrok is nog het mildste woord... Wat rest is een vreselijke haat. In wankele toestand heb ik wel eens gedacht: ik koop een pistool, ga erop af en schiet die directrice overhoop. Dat zou ik heel graag doen. Ik heb vreselijk veel werk verzet om achter haar adres te komen. Ik heb geen zin in verhalen van: „Je moet het zien in die tijd...“ Misdaad is nooit toegestaan, evenmin als het sarrren van kinderen. Misschien was het slaan van kinderen in die tijd gebruikelijk, ik beschouw het nog steeds als abnormaal. Volgens de rapporten ben ik er ongenezen uitgekomen. Het heeft dus ook niets geholpen. Ze hebben me er gewoon weggestuurd.

Toen ik tien was ben ik er naartoe gebracht. Een dame die bij ons in huis woonde heeft mij naar Brabant getransporteerd. Bij ons thuis was het een heksenketel. Ik ging daar steeds merkwaardiger op reageren. De dokter kwam voortdurend langs, want ik lag in mijn bed te bijten en kon helemaal niet meer slapen. Omdat mijn ouders zo vaak ruzie maakten, met servies smeten en met deuren gooien liep ik te spaken door het huis. Ik werd steeds vaker bedreigd met: „Als je zo door gaat sturen we je naar een tehuis.“ Ik weet nog dat ik dacht: „Dát doen ze niet.“ Weliswaar was ik niet zo gesteld op mijn moeder, maar ik was zéér gek op mijn vader, hoewel hij totaal getikt was. Mijn grootste teleurstelling was, dat ik inderdaad die trein in werd gesleurd.

Het plein van dat plaatsje in Brabant is heel cruciaal. Daar werd me gezegd dat ik alleen verder de bus moest nemen. Toen pas werd me duidelijk: „Ik ben écht weggebracht“. Ik had geen geld, zou ook niet weten hoe ik terug moest komen en wist maar één ding: de naam van dat huis. Ik was dol op onze huishoudster, die mij totaal die bushalte bracht. Dat Brabantse plein intrigeert mij zo enorm, omdat ik vanaf dat moment een jaar lang geen bekende meer heb gezien. Elf jaar geleden ben ik voor het eerst naar dat plein teruggekeerd. Toen ben ik in snikken uitgebarsten. Mijn leven is dáár van lol in verdriet overgegaan. Een stationsplein, waar mijn leven definitief veranderde.

Altijd als ik in Brabant ben maak ik desnoods een omweg om weer even bij dat station uit de trein te stappen. Dan drink ik aan de overkant een kopje koffie. De eerste keer herkende niemand mij, maar als ik er nu kom staat het hele personeel op en zegt: „Meneer Büch, we hebben de eer u te mogen ontvangen, maar wat zoekt u hier toch?“

Waarop ik zeg dat ik als schrijver lokaties kom bekijken, dat soort onzin. Moet ik dan zeggen dat ik daar in het gekkenhuis gezeten heb en in dat café nog een laatste glaasje chocomel gedronken heb?

Het begint langzamerhand een obsessie voor me te worden. Ik heb het idee dat ik ooit nog wel eens in zo'n inrichting terugkom. Een gedeelte van de documenten uit die tijd heb ik terug weten te vinden. Nu weet ik tenminste wat ze indertijd over me dachten, wat ze over me schreven. Ik ben er altijd van overtuigd geweest, dat niet ik gek was, maar dat m'n ouders gek waren. Ik ben een hoogst neurotische persoonlijkheid geworden, omdat het thuis onleefbaar was. Als je ouders elkaar met servies bekogelen, moet je je stilletjes terugtrekken. Maar ik meende dat ik méé moest gaan gooien. Ik dacht dat ik daarmee normaal reageerde, maar dat werd als afwijkend beschouwd.

Ik heb in dat gekkenhuis een heropvoeding gehad, een opleiding tot leed verdragen. Het was een katholieke inrichting. Er was natuurlijk geen denken aan dat iemand mijn ouders zou aanbevelen om voor mijn bestwil maar te gaan scheiden. Nee, ik werd geacht me aan te passen aan dat klotehuwelijk. Het liefst hadden ze me daar urenlang aan een bombardement van aardewerk blootgesteld. En zodra ik niet meer had gereageerd was ik genezen verklaard. Toen mijn ouders tenslotte tóch scheidden hebben ze alle foto's van hun kinderen verscheurd.

Mij wordt wel verweten dat ik altijd over mijzelf schrijf. Maar ik kan niks anders verzinnen. Ik kan mij heel goed voorstellen dat men dat gezeik van mij niet meer wil lezen. Toch wil ik die episode in *Het Dolhuis* voor één keer, al is het maar alleen voor mijzelf, duidelijk gemaakt hebben; waarom ik daar gezeten heb, hoe ellendig dat voor mij geweest is. Ik denk dat ik daar echt een tik van de molen gekregen heb. Ik zat daar tussen de jongetjes met de tongen uit hun monden, de echte debielen. Terwijl ik alleen maar heel graag wilde lezen. Het ergste was, dat dát niet meer mocht. Ik heb een jaar lang geen kennis opgedaan! Het was alleen maar wandelen, zitten, wachten en eindeloze militaire procedures als je dekens vouwen tot de grootte van een postzegel.

Het wordt bijna een dwangneurose, zo intensief ben ik er mee bezig. Ik word daar langzamerhand gek van. Ik moet daarheen, zodra ik in Zuid-Nederland ben. Ik ken ondertussen iedere steen van dat plein. Ik heb een aantal keren voor dat tehuis gestaan, maar ik durf er niet in. Wel in het tuintje, dat ik daar had, en in de weilanden en de bossen er omheen. Ik durf de hoofdingang niet in, terwijl dat wel zou moeten gebeuren. Ik moet de wandelingen nalopen. Je kan het overdreven gevoeligheid noemen, maar ik wil er toch niet weer helemaal gek van worden. Het beroerde is, dat ik mijn woede niet kwijt kan. Mijn vader is dood en mijn moeder negeert het. Ik kan het niemand vertellen.

Vóór die inrichting was het leuk, daarna is het nooit meer geweest. Sindsdien heb ik altijd iets zwaarmoedigs gehouden. Van mijn oma, het goede mens is nu over de honderd en in onmacht gevallen, nam ik vijftienvijftig jaar geleden afscheid omdat iedereen zei: „Oma gaat dood“. Toen zei ze: „Voordat je naar dat huis ging was je altijd zo'n vrolijk ventje en nu ben je zo somber en teruggetrokken“. Zo is het ook, ja. Ik ben daar zo cynisch geworden, heb zoveel dingen afgeleerd. Lachen mocht daar niet; dan kreeg je een opstomdieter. Zodra je je niet in die regelmaat voegde kreeg je straf.

Mensen vinden het onvoorstelbaar dat ik zoveel doe. Dat heb ik dáár geleerd. Je moest de hele dag met iets nuttigs bezig zijn, hoe nutteloos dat in wezen ook was: je dekens opvouwen, ramen zemen, je matras opschudden of door de gangen lopen over bepaalde lijnen. Het was allemaal heel strak gereguleerd. Door een stom toeval hebben ze me het dagboek dat ik daar bijhield niet afgenomen. Ik kan me nog absurd goed herinneren hoe een dag er daar uitzag: het begon met een kerkgang om zes

uur, het lopen ging op het geluid van stokken, tik...tik... Alles in dat ritme, een soort militaire exercitie, ontleend aan een Duitse psychiatrische school, waardoor je regelmaat moest krijgen.

Na het ontbijt moest je aardappelen schillen. Ik was erbij toen een jongetje in zo'n enorme aardappellemmer is gestort, verdronken en verbrand. Om elf uur wandelden we in rijen via een uitgezette route door het bos: lastige kinderen werden aan elkaar vastgebonden. Het middagen was heel karig. Tussen de middag werd geslapen, maar als je op de slaapzaal ook maar één woord zei werd je in elkaar geslagen. 's Middags had je therapie; een juffrouw las uit een rapport voor hoe ik me de vorige dag gedragen had. Dat ik m'n dekens niet netjes opgevouwen had en dat het zo niet langer ging. Tussen vijf en zes mochten we spelletjes doen, in een speciale hall. We moesten vaak rondjes knippen uit papier, wel honderd per minuut. Ik mocht wel brieven schrijven, maar die werden verknipt. Echt krankzinnig. Ik een brief naar huis, over hoe verdrietig ik was en hoe ik weer op m'n lazer had gehad. Dan kwam er een zuster met een potlood, die strepte die regels door, die regels moest ik eruit knippen en de rest weer op een velletje plakken.

De zondag was de ergste dag. Dan kwamen de ouders, die gingen met de kinderen uit rijden. Alleen ik moest binnen blijven, want mijn ouders kwamen niet. Ze zijn nooit geweest. Er was dan niemand op de zaal of in de gangen, dus ik was maar een beetje aan het kloten op mijn bed. Je bed was je kamer. Je had geen eigen kast, je had geen enkel bezit. Al mijn speelgoed was afgepakt, ook mijn lievelings-spielgoed; een soort bulldozer, die ik van mijn vader gekregen had. Omdat ik zo'n enorme leesbonger had was ik blij als we door het dorp liepen. Dan zagen we tenminste reclameborden: ik las *De Volharding*, *De Coöperatie*, of *Castella, Silvo en Brasso*.

Ik kreeg in die inrichting blinddarmonsteking. Eerst zeiden ze dat ik een aansteller was. Maar toen ik eenmaal thuis was, ben ik zo ontzettend ziek geworden... Ik heb een week in coma en bijna op sterven gelegen. Toen bleek ik ook buikvliesontsteking te hebben; als je je blindedarm maar voldoende verwaarloost, wordt het vanzelf wel erger. In die inrichting hadden ze gezegd dat ik meer melk moest drinken. Dat was überhaupt de therapie voor alles. Toen ik terug kwam op school durfde ik met niemand over die inrichting te praten. Een gekkie, dat was wel het ergste wat er was!

Zelfs aan mijn beste vriend heb ik het pas durven vertellen toen we eenmaal in Amsterdam studeerden. Operaties, infusen, ziektes; dat kan allemaal. Maar wat moest ik over dat gekkenhuis vertellen? Terwijl ik niet gek was. Ik weet nog dat ik met verbazing in die slaapzaal rond keek en dacht: „Wat moet ik hier...“ Ik zat tussen van die klassieke debielen, blote kinderen die elkaar aan de pik trokken.

Ik ben me enorm gaan verdiepen in de psychiatrische behandelingsmethoden in de jaren vijftig. Daar wil ik een soort documentaire over maken. Ik heb iemand leren kennen, die destijds

in een zelfde soort kliniek met psychisch gestoorde kinderen werkte. Hij vertelde over therapieën, zo onwaarschijnlijk... Aanvankelijk dacht ik dat bepaalde details door mij verzonnen waren, of overgenomen uit boeken over negentiende eeuwse psychiatrie. Maar het onvoorstelbare blijkt echt te zijn gebeurd; die man heeft er zelf aan meegewerkt. Het was bijvoorbeeld volstrekt normaal, dat je naakt onder de douche werd gezet en net zo lang koud water over je heen kreeg tot je niet meer schreeuwde. Dat kon een uur of zes duren. Evenals het slaan met speciaal daarvoor bestemde riemen, op je blote achterwerk...

Voordat omstreeks 1960 librium in ons land kwam was er absoluut niks kalmerends. Die medicatie is heel snel gegaan. Ja, je had valeriaan, chloraalhydraten en laudanum, een opiumderivat. Maar bij mijn weten ben ik nooit gemediceerd. Ik kreeg een therapie in de zin van vastbinden, afkoelen en slaan. Echt fascistisch. Vreselijk was ook om je ouders een jaar niet te zien. Tegen mij zeiden ze: „Je ouders willen niet komen“. Later bleek dat ze ook niet mochten komen. Toen ik mijn moeder er later over sprak zei ze: „Ja, jongen, je was zenuwachtig; je moest er eens uit“. Om de literaire kritiek voor te zijn heb ik voor het eerst een boek in de hij-vorm geschreven. Opdat ze me niet kunnen verwijten dat ik wéér over mezelf schrijf. Mijn herinneringen in *Het Dolhuis* zijn zo afstandelijk mogelijk beschreven. Terwijl het natuurlijk helemaal over mijzelf gaat. Ik noem mijzelf Winkler Brockhaus, omdat al mijn broertjes naar encyclopedieën zijn genoemd: Brit naar de Encyclopaedia Britannica, Laroux naar de Larousse en Meyer naar Meyers Conversations Lexikon.

De enige verklaring die ik kan bedenken voor het feit dat ik zoveel schrijf ligt in die periode; ik wil nog steeds bewijzen dat ik niet écht gek ben; „Ik zal ze wel krijgen“. Het is echt een straf geweest, dát neem ik mijn ouders nog het meeste kwalijk. Mijn lievelingsbroertje heeft hetzelfde gekregen; hij is naar een andere inrichting gestuurd. Alleen, hij is er denk ik écht door in de vernieling geraakt. Het zijn natuurlijk de cruciale jaren. Het paradoxale is ook: ik was niet gek, maar ik ben het daar wel geworden! In die zin, dat er toen iets in mij is geknakt. Dat ik nooit meer lol heb. Dat ik altijd denk: het wordt nooit meer leuk. Altijd als ik een lezing hou vraagt er wel iemand: „Bent u nou écht zo ongelukkig, of is het alleen maar om te koketteren?“ Dan zeg ik altijd: „Als ik godverdomme morgen ergens een zak geluk zou kunnen halen, dan stond ik nu al voorraan in de rij.“ Ik vind het leven niet echt leuk. Maar al dat werken houdt mij van de straat. Ik heb zoveel verplichtingen op me genomen, opdat ik niet kan gaan zitten tobben of zuipen.

Centrale thema's in al die duizenden stukken zijn gekte, zelfmoord, eenzaamheid en dood. Alles wat ik schrijf is één grote verdediging: ik ben écht niet gek. Vroeger stotterde ik; ik kom zoveel op radio en televisie om te laten zien dat ik écht niet meer stotter.

Ik heb nog steeds een ontzettende angst voor inrichtingen. Voor mijn werk ben ik later nog wel eens in een gekkenhuis geweest. Maar altijd was ik bang dat ze me weer beetpakken en opsluiten.

Medio augustus verschijnt Het Dolhuis bij uitgeverij de Arbeiderspers.

Van onze redactie buitenland
SANTA ANA — De 19-jarige Nederlandse jongen Joeri de Beer, die in de Verenigde Staten werd veroordeeld wegens het doodschieten van zijn voogd in 1985, heeft zijn deel van de erfenis van deze man, ruim 30.000 gulden, geschonken aan een tehuis voor mishandelde kinderen.

Joeri de Beer schoot in april 1985 Phillip Allen Parsons dood en werd veroordeeld wegens opzettelijke doodslag. De Nederlander was een jaar eerder naar de

Moordenaar geeft erfenis aan tehuis

VS gereisd, omdat Parsons had beloofd dat hij een motorcrosskampioen van de tiener zou maken. De Amerikaan zou zijn beschermeling echter voordurend seksueel misbruikt hebben.

Op een persconferentie in Santa

Ana in Californie zei De Beer dat hij Parsons uit zelfverdediging had neergeschoten, maar dat hij niet vond dat hij „moreel recht heeft” op het pensioen van de man en andere tegoeden.

„Voor mij is 15.000 dollar een

fortuin, maar ik heb een slechte ervaring gehad en ik wil dat het geld wordt gebruikt om kinderen te helpen die net als ik misbruikt zijn,” aldus De Beer. Een vertegenwoordiger van het kinderopvangcentrum Orangewood nam de cheque van 15.322 dollar op de persconferentie in ontvangst.

Parsons zou De Beer lichamelijk, geestelijk en seksueel hebben misbruikt tot op de dag dat hij werd gedood. De rechters die De Beer schuldig bevonden, pleitten zelf bij het hooggerechtshof voor een milde straf en de Nederlander kreeg drie jaar voorwaardelijk.

Condomerie bekender dan Lubbers

Door onze redacteurs
KEES CALJÉ en MAARTEN HUYGEN *NRC*

DEN HAAG, 10 juli — In het buitenland trekt Nederland meer de aandacht als glazen kast voor historische en maatschappelijke snuisterijen als kinderporno, kaas, klompen en drugs dan als economisch en politiek machtscentrum. Trok voor het laatst de vredesbeweging nog de internationale aandacht, nu is Nederland verder achterop geraakt in de vaart der volken.

Silvain Ephimenco, vrijwel de enige buitenlandse correspondent in Nederland die full time voor één krant werkt, schrijft voor zijn krant *Libération* voornamelijk over „modes de vie” en nauwelijks over politiek. Volgens Willem de Lange, die voor het *Nos-journaal* de contacten met het buitenland onderhoudt, „gaan er weken, soms zelfs maanden voor-

bij dat wij niets aan Eurovisie leveren”. Curiosa als de krakersrellen, oorbellen en haarnetjes voor soldaten, de condomerie en het hasjmuseum vinden wél gretig aftrek.

Anoniem

Vergeleken met het internationale prestige van de vroegere minister van buitenlandse zaken Luns is premier Lubbers ondanks zijn internationale successen nog betrekkelijk anoniem in de wereld. Hoewel hij zich op het statieportret van de economische top in Tokio als tijdelijk voorzitter van de Europese Raad van ministers naar het centrum van het beeld had gedrongen, werd hij bij veel foto-onderschriften met EG-voorzitter Delors als anonieme EG-vertegenwoordiger aangeduid.

Heel anders ging het toe in de tijd dat Luns minister van buitenlandse zaken was. Zijn karakteris-

tieke, lange gestalte sprak sterk tot de verbeelding en journalisten verheugden zich op zijn grapjes. In het weinige Nederlandse nieuws in de index van de *New York Times* uit die jaren, wordt veel aandacht besteed aan de roemruchte minister die zelfs Robert Kennedy durfde uit te veten over Nieuw Guinea.

Een bezoek van Luns aan de Verenigde Staten in 1961 leverde maar liefst vijf berichten in de *New York Times* op. *Minister Luns arrives in New York City*, *Luns comments on visit*, *Luns in Washington*, *Luns confers with president Kennedy*, *Luns holds news conference*. Gesprekken van Luns in Moskou trokken eveneens de aandacht ook al waren ze „not very fruitful”. Luns was dan ook ontstemd toen president Nixon de belangrijke stad Den Haag oversloeg bij zijn reis door West-Europa. De *New York Times* kwam om de protesten van Luns op te tekenen.

Nu begrijpen de internationale journalisten het als Nederland wordt overgeslagen door de Amerikaanse president. Van den Broek is al blij als hij met een journalist van de *New York Times* mag spreken. Een dergelijk gesprek levert lang niet altijd artikelen in die gezaghebbende krant op.

Stootkracht

In 1972 schreef C.L. Sulzberger van de *New York Times* een bewonderend artikel over de stootkracht van de Nederlanders (*The thrust of the Dutch*). Daarin verbaasde hij zich over de buitenproportionele betekenis van Nederland in internationale organisaties. Nederland had niet alleen de grote multinationals, maar aan Sulzberger viel vooral de „persoonlijke rol van Nederlanders in internationale zaken” op.

Gay Krant: VVD-blad 'discrimineert'

(Van een onzer verslaggeefsters)

AMSTERDAM — De redactie van de *Gay Krant* is verontwaardigd over een brief die in het liberale blad *Vrijheid en Democratie* is afgedrukt en die ernstig discriminerend is jegens homo's. De brief is van het Amsterdamse VVD-lid F. Drost. Deze verzet zich daarin tegen de oproep eerder dit jaar aan VVD'ers om lid te worden van de VVD-homowerkgroep.

Drost schrijft: „Een speciale homo-concentratie in onze partij lijkt mij alleen al vanwege een verhoogde kans op besmetting met aids ongewenst.” Volgens Drost hoort homoseksualiteit niet in een politieke partij thuis.

Hoofdredactrice Reny Dijkman van *Vrijheid en Democratie* zegt over de plaatsing van de brief: „Ik voel me niet verantwoordelijk voor de inhoud, die bovendien een twijfelgeval is.” De voorzitter van de VVD, dr L. Ginjaar, wijst er op dat *Vrijheid en Democratie* onafhankelijk is: „Ik heb er als partijvoorzitter nauwelijks iets mee te maken. Persoonlijk ben ik ook niet zo gelukkig met zo'n ulterst anti-liberale brief. Als ik zelf hoofdredacteur zou zijn, had ik die brief zeker niet geplaatst.”

Volgens het Tweede Kamerlid Broos van Erp van de VVD is de brief van Drost 'zeer zijdelings' in de fractie ter sprake geweest. Ook hij zegt er niet gelukkig mee te zijn maar wijst op de onafhankelijke positie van het blad. „Een keer per jaar kan elk VVD-lid op de vergadering vragen stellen over het beleid van de redactie.” Volgens de hoofdredacteur van de *Gay Krant*, Henk Krol, zijn de laatste jaren veel homofielen uit de VVD weggegaan. Maar volgens Van Erp is dat nauwelijks te achterhalen en is hem daarvan ook niets gebleken.

Kind moet vanaf 1988 eigen paspoort hebben

DEN HAAG, 22 juli — Kinderen tot 16 jaar moeten vanaf 1 januari een eigen paspoort hebben. Zij kunnen dan niet meer worden bijgeschreven in het paspoort van hun ouders.

Voor het paspoort moet de kostprijs van f 27,50 worden betaald. Daar bovenop komen gemeentelages die tussen de 15 en 20 gulden liggen.

Bijschrijven gebeurt tot nu toe gratis of voor een vergoeding van enkele gulden. Juist door de hogere kosten van het paspoort voor kinderen (minimaal f 42,50) heeft de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) in een eerdere reactie op het wetsontwerp, dat nu bij de Raad van State ligt, gevraagd om de mogelijkheid voor bijschrijving in het paspoort van een van de ouders open te houden.

Een woordvoerder van de VNG schat dat het in de nabije toekomst om vier miljoen paspoorten gaat. De regering is niet

op het verzoek van de VNG ingegaan.

De maatregel is genomen om de persoonlijke identificatie te vergemakkelijken, zegt een woordvoerder van Buitenlandse zaken. Daarnaast is het onpractisch dat kinderen zijn bijgeschreven in het paspoort van hun ouders. Wanneer de ouder in het buitenland verblijft, kan het kind niet de grens over.

De nieuwe regeling komt volgens het ministerie van buitenlandse zaken tegemoet aan de wens van veel kinderen om zelf op stap te gaan. Volgens de woordvoerder is de regeling geen verkapt vorm van nieuwe inkomsten omdat alleen de kostprijs wordt berekend. Gemeenten staan het vrij daar kosten bovenop te berekenen.

...the ... of ...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

stuknummer	aantal pagina's	prijs per exemplaar inclusief verzend- en administratiekosten	indien bestelbaar via Martijn: X	titel, schrijver, datum, uitgever, plaats, inhoud, bestelinfo
DC 46	7	2,50	X	Landelijke Werkgroep Pedofilie van de NVSH, Nieuwsbrief 6.
DC 47	2	1,85	X	"Persönlichkeitsqualitäten bei Pädophilen", artikel van Dr. Frits Bernard in Philius 4.
DC 48	2	1,85	X	"Beleidsuitgangspunten inzake opsporing kinderpornografie", persbericht van het Ministerie van Justitie, Stafbureau Voorlichting d.d. 29-7-1987.
DC 49	14	4,10	X	"De minderjarige en de 'goede' zeden", artikel van Mr. A.P. van der Linden in het Tijdschrift voor familie- en jeugdrecht april 1987, jaargang 9.
DC 50	11	3,90	X	Korrespondentie Arie de Klerk: A. brief van VARA-Sonja, 13-7-1987, B. brief aan KRO, 30-6-1987, C. brief aan Mr. A.S.C. Visser, Hoofd afdeling zeden- en jeugdpolitie Den Haag, 31-7-1987, D. brief aan redactie Algemeen Politieblad, 31-7-1987, E. brief aan redactie KRI, 11-8-1987, F. brief aan Landelijk Humanistisch Centrum, 12-8-1987.

Bestelwijze, alleen voor de met X gemerkte stukken:

Maak het bedrag over op postbank 54.59.646 t.n.v. Vereniging Martijn, Postbus 5478, 1007 AL Amsterdam o.v.v. het gewenste DC-nummer.

Let op: korting (op verzend- en administratiekosten) bij bestelling van meer stukken en/of exemplaren tegelijk.

(De berekeningswijze staat vermeld in Persfocus april 1987, pag. 39.)

Voor nadere informatie: telefoon 020-760670.

statuering

aan de regering

als het bevestigde besluit van de Tweede Kamer

betreffende de Wet van 1951

betreffende de Wet van 1951

10 10 1951 - 10 10 1951 - 10 10 1951

11 11 1951 - 11 11 1951 - 11 11 1951

12 12 1951 - 12 12 1951 - 12 12 1951

13 13 1951 - 13 13 1951 - 13 13 1951

14 14 1951 - 14 14 1951 - 14 14 1951

15 15 1951 - 15 15 1951 - 15 15 1951

16 16 1951 - 16 16 1951 - 16 16 1951

17 17 1951 - 17 17 1951 - 17 17 1951

18 18 1951 - 18 18 1951 - 18 18 1951

19 19 1951 - 19 19 1951 - 19 19 1951

20 20 1951 - 20 20 1951 - 20 20 1951

21 21 1951 - 21 21 1951 - 21 21 1951

22 22 1951 - 22 22 1951 - 22 22 1951

23 23 1951 - 23 23 1951 - 23 23 1951

24 24 1951 - 24 24 1951 - 24 24 1951

25 25 1951 - 25 25 1951 - 25 25 1951

26 26 1951 - 26 26 1951 - 26 26 1951

27 27 1951 - 27 27 1951 - 27 27 1951

28 28 1951 - 28 28 1951 - 28 28 1951

29 29 1951 - 29 29 1951 - 29 29 1951

30 30 1951 - 30 30 1951 - 30 30 1951

31 31 1951 - 31 31 1951 - 31 31 1951

32 32 1951 - 32 32 1951 - 32 32 1951

33 33 1951 - 33 33 1951 - 33 33 1951

34 34 1951 - 34 34 1951 - 34 34 1951

35 35 1951 - 35 35 1951 - 35 35 1951

36 36 1951 - 36 36 1951 - 36 36 1951